

31255

వ ర్తి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 23-వ తేది గురువారము
శ్రీ విభవనామ సంవత్సర నిజశ్రావణమాస శుద్ధ అష్టమి

No. 123
సంచిక ౧౨౩

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
ఘోరగృతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మోస్తును. వాయువు పోట్లు
బావును. పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును.
పోట్లు బోగొట్టును. బైమకుల భేదించును.
వాపుల యాపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నోవ్వులకు నంజీవివంటిది.
పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-3 0-10-0
డబ్బన్ 1-3 రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 లంబుకెట్టిపిథి, మద్రాసు
109, ఫోరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

ది ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

గమనింపదగ్గ ముఖ్య విషయములు

- (1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 29182.0-4 నికరాదాయము (Surplus) ఇది చాల అధికము.
- (2) 1927 సంవత్సరములో పురణము వల్లగాని, మరేవిధమైనట్టి గాని క్లయియ్య లేకపోవుట కుద్రనూచకము.
- (3) ఖర్చులు పీమియము అదాయములో మొదటి సంవత్సరము 100-కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% ఇది విశేషముగా మనకు చాఖలా.

* భీమాకంపెనీలు మొదటి సంవత్సరము నికరాదాయమును (Surplus) కనుపరచుట అరుదు. ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీవారు అట్టిది మొదటి సంవత్సరములోనే చూప గలగుట ప్రశంసనీయము (ప్రైటునుక్ వత్రిక.)
వలకుబడి గల ఏజెంట్లు తీరము మీదను, కమిషన్ మీదను కావలెను.

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రము

4 మిక్కిలి ఘాటును నువ్వానగలది
1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనంతము
నుంచుటయే గాక అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు,
జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, చిన్నబిడ్డ
గుణము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు
వ్యాధులను హరించుటయే గాక బలమును, జీర్ణ
కక్షిని, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము.
ప్రతి గృహముం దుండవలసినది. 250 మాత్రల నీసా 0-2-0
12 నీసాలు 2-3-0. డి. పి. చార్మి పిన్నిటికైకా 0-2-0.
సి. కె. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, తెలిచేసి, నల్లూరుపల్లి.

రాజరాజేశ్వరీ జ్యోతిషాలయం

మిఖాతకముగాని, తేదిసమయముగాని పంపిన జ్యోతిష
కాస్త్రోత్క 20 లగ్నములు కట్టి ఆయుర్వేదము, యోగ
విషయము, కళత్రవిషయము, సంతానవిషయము వ్రాయబడి
కు రు 5-0-0 దకాంత్యకలుగోరువాకు ఉత్తరముద్వారా తె
లిసికొనవలయును. ఆయుర్వేదము యోగవిషయము కళ
త్రవిషయము సంతానవిషయము లెజువులకు. 2-0-0
4972 బెజవాడ, పూర్ణానందంపేట

కావలెను

గంటూరుజిల్లాయందు ఆర్డర్లైజింగ్/ఇన్స్పెక్టర్
కావలెను. జీతం రు. 75-5-100 మొత్తంఅలవెన్స్
రు. 40 యివ్వబడును.
వివరములకు:—
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు,
మొసూరు అగ్రకల్చరల్
డైరీ ఫారమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్
బసవగూడి, బెంగళూరు

"తంతివీలాసమునంద"! స్థాపితము 1890!! తెలిఫోను నెం బోయాం 3860, రెసిడెన్సు 3861

ఒక గొప్ప సదుపాయము.

ప్రాతకమలములు, పచ్చలు, కెంపులు, మంచిముత్యములు

మున్నగువాటిని మేము క్రయమునకు
తీసుకొనెదము.

తరువాత మీకు వెండిసామానులు, బంగారు
సీమకమలములు, కెంపులు, పువ్వురాగములచే
అమర్చబడిన నగలు యేసైజులో కేరళీసినను
సిద్ధముగా నున్నవి. హాజరులో లేనివి ఆర్డరిచ్చిన
త్వరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

కోటా మునిరత్నంశెట్టి అండు సన్సు,

వజ్రాలు, రత్నాలు, బంగారు, వెండినగల వర్తకులు, 216 వైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.

రైతు-రైతు సంఘము

ప్రముత మాగంటి బాపిసామగారు బి. యస్. సి.

(కార్టూన్) యం. యస్. సి. (కాలిఫోర్నియా)

అమెరికా యం దున్న పుణ్యము, మాతృభూమి మరలి వచ్చి దేశభక్తితో బుర్రేలించిన పిమ్మటను, శ్రీధర్మమున నుండి చింతనను, ఏ రృషిని జూచినను రక్షణ లభింపజేసే రైతు సంఘము లభ్యవసరములను నిర్వహించుటకు, నా మిత్రులు ఆచార్య రంగనాథయ్యలు (అన్నయ్య) సహాయంతో గొంత పనిచేయించిరి. ఆలయములో ప్రాథమికవిద్యార్థుల బోధనాకారకుల మహాశ్వము లెక్కించి కోరిగా రయితంతులను నిర్వాహకముగా నియమించిరి. పశ్చిమగోదావరి జిల్లా సభ తాదేపల్లి నాగిరాజుగారు సహాయమును పుణ్య రైతుసంఘ నిర్వాహమును గూర్చి వినునూరిరాణసభలో సుపరిచితంగా నట్టి ప్రత్యేక సంఘము లభ్యవసరముని గాతీర్యమును, నా కాంగ్రెసు నాయకులు ప్రోత్సహించిరి. పీఠీ దృష్టిలో రైతుసంఘము లున్న కార్టూన్లు చలించుచు పోవుననుభవముకాబోయి! రైతుసంఘముల యుద్ధేయములు తెలియని యజ్ఞానమే పరికారములేని భయమునకు మూలము. కాని కృష్ణజిల్లా రయితంతులలో రైతు సంఘ నిర్వాహమున కొక యువసంఘ మేర్పడి యుండెను. ఇతరభాగములు, విద్యార్థులు, నాయకులు, పల్లెటూళ్ళ యభివృద్ధితే దృష్టి పరచుటకు తుదిమాదకము. ఈమాధ్యుగాంధీ సహాయము ప్రచారపత్ర మనటను సంపాదించు లేదు.

కాల్ఫోర్నియానుభవము, కష్టతేదీ, ఉన్నతోద్దేశ్యములు, నిర్వాహకత్వ, యుక్తి రాగల యువకాశములు, సూచనలుగలవి క్రతుల జయప్రసాద దవాన్ రామకృష్ణచౌదరిగారు, ఏజన్సీలో క్రాంతిపంటల యువకాశమునుగూర్చి పరిశీలించి బంపబడిన డిప్లొమాట్రైబల్ కమిషన్, శ్రీధర్ జయప్రసాద దగ్గర కాఫీతోటలు పరిశీలించుటకై పిల్చి భోజనములలో కాలిఫోర్నియా ఫలములు, స్థితిస్థూలముగలవిగా, ఆమెకా జలపుష్పములు ఉపయోగించిరి. అందులలో నాచిరపు తినబడదనబడు తినబడు మాకే యాభ్యుదయమునది. అప్పుడు అమెరికారయతు, ఐరోపాగల్గి, అంత గమనరలు కానిది కామధేయపును బూజించు భారతదేశమునకు "పిల్లలం నుభలం సస్యశ్యామలం" అను జాతీయగీతము గల మాతృదేశమునకు, పాలు, వెన్న, ఫలములు చేపలు, మాంసం ఎగుమతి చేయుదురా యనకొంటి. ప్రపంచమున బ్రతుకలయిననన్న గనుదెంచి యుండవలయును. వారి దేశములో భిక్షుగాక మిగిలిన వస్తువుల సేవకేమునకు మడిపెట్టబడుచున్నారో చారి ప్రభుత్వోద్యోగములచే బుర్రేలించింపబడుట బుర్రేలించుటకే బంపించెదరు లేక వారిసంఘ పక్షముననే పంపుచుందురు. నిలవనయింపబడు బుర్రేలించు వెన్నకు మన దేశము నోమకానలేదు. ఏ దేశాన్ని యంగ్రాండు వెన్న తిన్నట్లొక బుర్రేలించినవలయును. అపుడు బూజించు దేశమున కల్గి లేని నయి కలవుగదా! దేశములో నప్పులేని రైతు లరుదై పోవుచున్నాడు. ఆస్తిలేని వర్తకుడు కలకాలిది పరపతి సంపాదించుకొనుచుండ, స్థిరాస్థిల రయితంతుకు నవనరమైన యప్పు పుట్టునయ్యెను. స్వవసాయ ఉద్యమముగాని భూమినిభూ భాగ్యంబుగాని పట్టుము చేయుటకు నోరులేదు. పెట్టియటకు కాసనసభలలో గాని, ప్రభుత్వములో గాని పలుకుబడి యంతకన్న నుకూన్యము. రైతు దీర్ఘనిద్రలో నున్నంతవరకు ఋణవిముక్తి దీర్చకాలమునకే, ఇతర దేశములలో సోపర రైతు ఋణమున కెట్టి సదుపాయ మార్గములను సంపాదించ గలుగుచుండెనో తెలికానుటకు తుటానామలేదు. తెలుపువారి మాటలు వినుట కోపకరములేదు. పండిన పంటకు వర్తకుడిచ్చిన రేటు, హామీ కారు కనుకను వడ్డీపోన మిగిలినది వ్యవసాయపు భిక్షులకు సరిపడిన సంతృప్తి, ఆదాయము మాట చేపునకే యెరుక. ధర తెందుకు కన్నన, హెచ్చునో, తనకెట్టిబోకములేదు. వడ్డీ రేటు కొంపకూలనట్లు హెచ్చుచున్న కర్మఫలము తప్పదు. రికుటిల్మంటు వచ్చినది. పన్నులు హెచ్చించిన పదిమందితో నామ డంబిని లెచ్చించు కలుగజేసిన వారిని మంచునట చేసికొనుటయే ముగిది. ఇరిగేషను బిల్లు ఎందుకయిన నేమి, ఇంజనీరులు మనవారు కావలయును గాని, గుడివాడ తాలూకాలో అధ్యక్షుని యొన్నికాడు వచ్చిన పుడు వారిలో నుండు కళ, జీవము, సమస్యలు చర్చించుటకు సమకూడిన జిల్లారైతుల సభలో లేకపోయినది. నామనీషములు సంపాదించగల యోగిక, శ్రద్ధ, కత్తి, ఒక యిరిగేషను స్కీము ప్రారంభించుటలో గాని, లేక యొకరైతు సమస్యపరిష్కారములో గాని కానరాదు. దైవమా యంతకాలము సోరైరైతు యొక్క యెట్టి మానసికస్థితి! జపానులో పనిలేని దినములలో బల్లెటూళ్ళ ప్రజలు పట్టుననే మనదేశమునకు దింపుచున్నారట. డిప్లొమా కాగానే ఆ జపానుస్థితిలో మనము చీటాడుకొనుచున్నాము. ఆధునిక పద్ధతులతో మాడిని బండించి, అతి నొకగా అమెరికావారు మనదేశమునకు దిగుమతి చేయుచు

న్నారట. ప్రతిపంటలో లాభము లేదనకొని పంటచాలించుచుండిమి మనకు; మనదేశ ఉన్న విదేశములనుంచి ప్రతిపంటరైతును పండ్లు, కూరగాయలు, దాదాపు 12 కోట్ల విలువగలవి దిగుమతి యగుచున్నవని యుండలేని తెలియకపోయెను. ఇవి మనము పండించుకొనగలిగినవే. సిగరెట్లు కంపెనీలు పెట్టుబడిపెట్టి పొగాకుపంటలో సెంత విశేషలాభమును గంటూరు జిల్లాలో బొందుచుండిరో యెల్లరికి దిలిగినవివయమే. రైతులు పండించిన పొగాకు దొరయిచ్చినది దిచ్చును; పండించిన రైతుకంటే పెట్టుబడిపెట్టిన వర్తకు డెన్నిరెట్లు లాభమును బొందుచున్నాడో విచారించుటకు రైతుసంఘములేదు ఇటలీకుండి చాకగా నిమృతాయ లమెరికాకు వచ్చుచున్నపుడు నిమృతాయతోటవారు మనవలె కర్మఫల మని తరమేకొని ప్రార్థనలో మనుగక ప్రభుత్వముతో బోరాడి విదేశపు నిమృతాయలపై పన్ను నేయించి తమకు పోటీలేకుండ చేసికొనగలిగిరి. ఇట్లే బాదంకాయల తోటలవారు ప్రభుత్వసహాయముచే దమపంట లభివృద్ధికి దెచ్చుకొనసాగిరి. రైతులు వివిధదేశములందుండు ఫలపుష్ప, పశుపాతులను తమ దేశమునకు రప్పించి పరిశీలించి ఒక ములును పుద్దికేకొనుచున్నారట. అన్నిభుండములందును, పంటల తక్కు, వర్తక రహస్యములు సంపాదించుచున్నారట. మాకార్మ విశ్వవిద్యాలయ సంఘ మాసపత్రికలో "మాక్స్" అను నాయన అడవులలో భూములను గూర్చిన పరిశోధన కై మూడు లక్షల విరాళము నిచ్చినట్లుండెను మనదేశమున దడవులన్నను అయిలకే మనకు రైలుపట్టణకేంద్ర వేయు దుంగలు అప్పటినుండి వచ్చుచున్నవి. కాలిఫోర్నియాలో నొకప్పుడు నారింజ నిమృతాయలు లేవు. ఇక్కడ సంవత్సరమునకు 16 కోట్ల విలువగల కాయకాయునున్నది. అట్లుచేగా, ఇటు కొలొంబోనెలకు, ఏ యొడలలో జూచిన కాలిఫోర్నియా నారింజ నిమృతాయలే.

అజ్ఞానము మన పిల్లలకెప్పు అతిపండ్లసమయ కాలిఫోర్నియానుండి వచ్చునదియే. ఏస్తేమలో జూచినను విదేశపు పాలదబ్బలే. ఆ రయతు లెట్లెమి! మన మిట్లెమి! విదేశ ప్రభుత్వమునకే మనము బానిసలమెమిని గుండుకొనుచుండ విదేశ రయతులకు పాలు, వెన్న, ఫలములతోగూడ అనుకూలముగా బానిస మనమంటిమి. పాలదబ్బాలు దొరకున్న పరిస్థితులు మలమలమాడుదురు గదా! యిటుల ముక్తివార్తముగ గనుగొనుటకు వచ్చిన వ్యవసాయ కమిషను ఎవరి కష్టనివారణకొఱు వచ్చెనో, వారిని విచారించలేదు. అట్లు సంప్రదించలేదయని రైతులు తమ యాగ్రహాయమును దాపతకపోయి. సంఘకే లేనిదే యాగ్రహ మెట్లు చూపగలదు? వ్యవసాయపు డిపార్టుమెంటులో దేశపంటలు, దేశభాషలు తెలియని విదేశీయోద్యోగులు; దేశవాళీపకువులు లేక విద్యార్థులకు బాడి పంటలు బోధించు వ్యవసాయకళాశాలలు మన రయతుకే సరి!

ఆ దేశపు రయతుల ఫలం చేపన రహస్యమునక గారణమేమి! మన రయతుల యాస్తికి కారణమేమి! ముఖ్యము క్రమొకటియే; సంఘము, సంఘబలము, సహకారము, అజ్ఞానము, అసహకారము, అసహాయ తత్వము మనది. ఆమెకా, జర్మనీ, డెన్మార్కు, ఐర్లాండు దేశములయందు రయతుసంఘము లెట్లు రయతుల యభివృద్ధికి దోడ్పడెనో, రైతుసోదరులు సావధానచిత్తులతో వినిన నా తీర్మానము సక్రమ వయనదో, యక్రమ వయనదో తెలుగలదు

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు

1921 వ సంవత్సరమున అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల పార్లమెంటు కాంగ్రెసునందు రయతుల కర్మనివరమున రెండు శాసనము లుగలగొట్టి వర్తకులకు లాభకరములగు డిల్లులు పర్చించబడుటకు తీర్మానించబడినది. 24 గంటలలోగా 48 రాష్ట్రముల రైతు సంఘములందీ రైతు నాయకులు ఆమక్రమకార్యక్రమమునకు తమ కోపమును వెల్లడించుచు పందిలకొలకొల తంతులు, కేలకొలది తెలిఫోనులు అమెరికా ముఖ్యపట్టణమున వాషింగ్టన్ పట్టణమునకు శాసనసభ్యులకు బంపిరి. వెంటనే రైతుల యొత్తిడిచే రైతు ప్రతిష్టంభన ప్రారంభ మయ్యెను. శాసనసభవారు భయపడిరి. రైతులు పూర్వమువలె నోరులేనివారుగాక సంఘము పలుకుబడి సంపాదించుటచే మాటవినక తప్పదయ్యె. కారణము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రమున కంతయు కేంద్రరైతు సమిష్టిసంఘము తమ ప్రతినిధులద్వారా రైతులపట్టణములను ప్రవేశపెట్టెను. వాటికి గరితేనపుడు ముఖ్యపట్టణమున వాషింగ్టన్ లో రైతు వాక్కులు కాపాడుచు రైతు చట్టములు ప్రవేశపెట్టింది కావలసిన భాగట్టాయంతయు నిర్బుటకు, పుషుగా పరిశీలుల పరిశీలించు కావలసిన బంధన సీచేయటకు నియమించబడిన రైతు ప్రతినిధి వెంటనే తన కేంద్రసంఘాధ్యక్షునకు సంఘకార్యద్వారా వివిధ రాష్ట్ర రైతు నాయకులకు తంతునది అట్టి యాందోళన కొన్నిగంటల కాలములో గలిగించగలిగెను రైతులందఱు నేదోయొక రైతుసంఘమునకే తేరియుందురు. దేశములో పలుకుబడి, ప్రజాభిప్రాయము గల ఒక పెద్దసంఘము యాస

విస్తీ రైతుసంఘమే. 50 సంవత్సరములు అనుభవమే కాక కాలవరిజామముచే నీ సంఘమింత పరిపక్వదిదికి వచ్చినది. దీని యధ్యక్షునకు సంవత్సరమునకు 45,000 యా పాయలు, కార్యదర్శికి రు 86,000 లు కేతనములు, మొత్తముమీద సంవత్సరమునకు రూ. 14,76,000 లు కర్మపెట్టుచున్నది. సెంత పెద్దసంఘమో తెలియగలదు. రైల్వేవారితోను ప్రభుత్వముతోను పలుకుబడి సంపాదించి రైతులకు సౌకర్యములు కలుగజేయుదు.

"నార్తు డెకోటా" యని యొక్కరాష్ట్రము గలదు. అందు నూటికి 80 మంది రైతులు. రైతులు తమ పాలములలో కాపురముందురు. నూటికి 10 మంది పల్లెయందును, 10 మంది పట్టణములలో నుందురు. పెద్దపట్టణమునకు జనసంఖ్య 22 వేలు మాత్రమే. రైల్వేవారు, పెట్టుబడిదార్లు, వ్యాపారమునకు పాదగు. ప్రభుత్వమువారి చేతిలోనుండెను. రైతుల నశ్వాయముజేసి తాము లాభము పొందుట వారిజన్మ వాక్కుని వారి నమృత. తత్ఫలితముగ పెట్టుబడిదార్లు, పూర్వ రైలవారుకు ధనపంతులై రైతులు నిరుపేదలైరి. భూములన్నియు సుచితముగా సంపాదించినను ముప్పాటివంతు రైతులు తనభూలలో మనిగి యవ్వలపాలెరి. వారికి విముక్తివార్తము గానరాకపోయెను తమ యశ్వాయమును గనుగొనిరి. శాసనసభ్యులతో మొల పెట్టుకొనగా నొక సభ్యుడు "రైతులారా! మీరు వెళ్ళి మీ పంటలను బెంచుకొనుట. కావలసిన శాసనములను మేము చేపెదము" "you farmers go home and slop your pigs, we will make the laws in this state" నిర్ణయముగ జెప్పెను. ఆప్పుడు రైతులు న్వాయసంఘములను సహకార సంఘములను పెట్టుకొని మొదలుపెట్టిరి. అడ్వొకేటు జనరలు వాటిని రద్దుచేయజూచెను.

1916 సంవత్సరమునందు విశేషము గాడులచే గోధుములు ఆరిపోయెను. వర్తకులు, మనుష్యులు తినుటకు దగవని యు, పశువులమేత కుపయోగపడుననియు చెప్పి శాలవతరగతిలో తేర్చి తక్కువధరలకు కొనిరి. దీవలన ఆరైతులకు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు నష్టమువచ్చెను. ఈ గోధుములనే ప్రక్కరాష్ట్రమున పిండి తయారుచేసి రొట్టెలకు ప్రసాదమున పిండియని మొదటిరకమునచేర్చి యమ్మి విశేషలాభమును దీసిరి. రయతు అసహనము విరిమిరినది. వెంటనే మోసమును గ్రహించి అశ్వాయమును నివారణచేసికొనుటకు అన్నిపార్టీల తరపున సన్నికలలో రైతు ప్రతినిధులనుపెట్టి సంపూర్ణ జయమును గాంఠిరి. శాసనసభ, కర్మనిర్వాహక సభ, గవర్నరు వదని తమచేతులలోనికి తెచ్చుకొనిరి. ఎంతకాలమునందయో కావలయునని కోరుకొనుచున్న రైతుచట్టములను, నిర్మించి తమవాక్కులు కాపాడుకొనగలిగిరి. ప్రభుత్వమునకు కంపెనీలు, పూర్వ కోరికలు, భూమిసేవాభ్యాంకులు, గృహనిర్మాణ సలభములు సెలకొల్పులయేగాక యెన్నికలకొచ్చెన వాగ్దానము లన్నిటిని నెరవేర్చిరి. అప్పటినుండియు రైతు తన కష్టమునకడగినసంఘము నసభించుచు కాంతివనము గడపుచుండెను. రైతు సంఘ లాభమున కీ నిదర్శన మొకటి చాలదా?

"విషిగన" రాష్ట్ర సంఘము ఒక్క జాబుచే తమ సంఘమునకు 27 వేల రూపాయలు అదాచుచుకలిగెను.

కాలిఫోర్నియా అక్రోలు కాయల తోటల యధికారుల సంఘము:—అమెరికాలో పూర్వము అక్రోలుకాయలు లేవు. నేక్, ఇల్, గ్రీను మున్నగుచోట్లనుండి వచ్చుచుండెడివి. ఇప్పుడమెరికాకు కావలసిన వన్నియు నచ్చుటకే కాయును. ఒకలక్షయకరములతోటలు, 38 కోట్ల పెట్టుబడి, మూడు కోట్లపంట, రైతులు డక్షిణ కాలిఫోర్నియాలో కొన్ని తాలూకాలలోగలరు. కొంతమంది రయతులు గలసి స్థానిక అక్రోలుకాయల సహకారసంఘము స్థాపించెదరు. సంఘపక్షమున అక్రోలుకాయలు కోసి రకములవారి తయారుచేసి కుర్రపరచి తమ స్థాల్లో సెనుమతికి సిద్ధముచేసెదరు. ఇట్టివి 41 స్థానిక సంఘములు గలవు. ఇవి యన్నియుగలిసి కాలిఫోర్నియా అక్రోలుకాయలతోటలు అధికార సంఘమొనడి. ఈ కేంద్ర సహకారసంఘము చేయగలిగిన దేమన ఒకేమాదిరి పరుకు తయారుచేయుట, ఎగుమతికి సిద్ధముచేయుట, సంవత్సరసంతయు సమముగా పప్తయిచేయుట, తోటలను బాగుగ పెంపు విధము రైతులకు చెప్పట, విదేశములలో నుండు వివిధరకము తెప్పించి పెంచుట, ఈ సంఘసాహసానంతరము రెట్టింపు లాభము రయతులకు వచ్చుచున్నది. కాయలు బ్రదల కొట్టు యంత్రముగ ప్రత్యేకము తయారుచేయుచి సంఘసభ్యుల వినియోగమునకే యెత్తుడ. వచ్చులేనికాయలు తేరుచేయుటకు మరియొక యంత్రము తయారుచేసిరి. ఇట్టియంత్రము లీసంఘమునకే కలవుగాని మరి యెచ్చలను. లేవు. ప్రకటనలు బాగుగా చేసి విరివిగా కర్మగునట్లు ప్రయత్నించెదరు. అక్రోలుకాయలకు కర్మపెట్టు డోలరు (అనగా పంద సెంటు) 55 సెంటు తోటలయధికారికి బోవును, 25 సెంటు వర్తకునకే బోవును, 7 సెంటు కమిషనుకు, 4 బండి నాసిక పోవును, 8 ప్రకటనకు బోవును, 2 పేకింగుకబోవును.

ప్రపంచము లోని కల్ల పేరు పొందిన ఆదర్శమైన రయి తుల సహకార సంఘము కాలిఫోర్నియా ఫలవృక్షాధికారుల సంఘము (ఫ్రూట్ ఫలములు:—జారింజలు, నిమ్మకాయలు) ఒక కేంద్ర సంఘమునకు 208 స్థానిక సంఘములు గలవు. పది తొలి పయన రైతులు ఫలవృక్షాధికారుల గలరు. సహకారమున జారింజ, నిమ్మకాయలు, మామిడి, కోయిలడుడు, ఫ్యాట్ ఫ్రీలకు తెచ్చి ముందునీళ్ళలో కడిగి రకములువారి తీసి కాగితములు చుట్టి ప్యాకింగు చేసెదరు. ప్యాకింగుకు కావలయు పెట్టెల కట్టకై సంఘ పత్రమున ఆదర్శము పెంచుచున్నార. బాగుగ కాయ గింజలు లేనికాయలు— జారింజ, నిమ్మకాయలతో గింజలుండవు—అంటు సంఘసభ్యులకు పంచిపెట్టెదరు. చెట్లకు చట్టమీద, రోగనివారణకు సంఘపరిశోధకుల పంపెదరు. ఎప్పటికప్పుడు నూతన సిద్ధాంతములు రైతులలో వ్యాపింప జేసెదరు. సభ్యులకు కావలసిన వస్తువులు ఎరువులు, కోయకత్తెరలు యంత్రములు ట్రాక్టర్లు కొని సభ్యులకు విక్రయించెదరు. 80 పంలి క్రిందట సంవత్సరమున ఏ కొద్దికోజులో ధనవంతులు యాఫలముల తినుచుండెడివారు. ఇప్పుడన్ననో తినిన వారుండరు. దొరకని ఫలముండదు. 1930 నాటి 2000,000 పెట్టెలు కాలిఫోర్నియానుంచి ఎగుమతి చేయబడెను. కాయ ఎక్కువ, కొనువారు తక్కువయిరి. ఒక్కప్పుడు ఆదాయము కల్పింపై రైతుకు కరువుమించెను. సంఘసహకారముచే ఖర్చులు తగ్గించి కాయలు తెచ్చిపోతుండు మార్గములను కనిపెట్టి, రకములు ఒక గ్రేడుకు తెచ్చి, పట్టెలు పడకుండు అభివృద్ధిచేసి 1904 నాటిలో 10,000,000 పెట్టెలు అమ్మగల్గెను. దీనివల్ల వేలకు వేల ఎకరములు పెరిగెను. అప్పుడు ప్రకటనకాఖి ఏర్పరచి, ఆగ్నిండు ప్రకటనలచే నోరూరునట్లు చేయటచే ప్రతిజ్ఞ ఆవసర భోజనవస్తువులను 1922 నాటి 28,000,000, పెట్టెలు సంవత్సరమునకు కాలిఫోర్నియానుంచి ఎగుమతియగుచున్నవి. సోదాల్కు బహుళ జారింజ, నిమ్మకాయ ముంచిదని ప్రచారము చేయుచున్నది. ఈసంఘము దూరదేశములకు పంపుటకు ప్రత్యేక రైలుపెట్టెలు గలవు. దీనివలన రైతులు పొందు లాభ ముచితము. ఆటోమొటారుల రైతుల గృహములు చూచిన కనులపండువుగా నుండును. రైతుసంఘముచేగదా పంటలో బాటు ఖర్చును పెంచివారు. మన దేశమున కమలా ఫలములు ఒకచోట కారుచవుక, వరొకచోట అవుదు. తడితర ఫలములు, కూరలు ఇంతే. చెరుకుతోటలవల్ల ఖర్చు ఎక్కువయినది, లాభము తగ్గినది. దీని ఫలితము క్రమముగా చెరుకుపంట పోవుచున్నది. రైతులకు సంఘముల మున్న విదేశ పంపదారపై పన్ను వేయించిన ఈ యొక్కట్టు తొలగగలదు. పై కాలిఫోర్నియా ఫలవృక్షాధికారుల సంఘ ఆసభము మన కార్యము, లాను ఆంజలీనులోనున్న ఆ కేంద్రసంఘపు 8 అంతస్తుల కార్యాలయము దర్శించి అందలి పని జూచుభాగ్యము కలిగినపుడు ఆంధ్ర రైతులతో బాటు ముందంజ వేయునో అని అనుకొంటిని.

ఇట్లే బాదముకాయలవారి సంఘములు, కూరగాయలవారి సంఘములును గలవు. ఏపంట కాపంట పండించువారు సహకార సంఘములు స్థాపించి విత్తునాటుట మొదలు పంట విక్రయించువరకు గల వివిధవిషయములు సంఘముద్వారా జరపుకొనుచుండురు. వేలకువేల ఖరీదుగల యాబోతులను సంఘములద్వారా కొని, ఆదర్శవస్తువు చేయుచున్నారు.

దేవ్ నార్

రైతుసోదరా! నీకింకను రైతుసంఘ ఆవశ్యకత బోధపడక పోయిన, చిన్న దేశాన్ని ఎల్లభివృద్ధికి వచ్చేనో యిదా? 1854 సంవత్సర యధమువలన మంచిరావ్వుములు కొల్పోవుటచేగాక యధవృత్తయ మచ్చుకొనవలసివచ్చి దేశిభుజాతి కూలిపోయెను. గినులు, మొదలగు స్వాభావిక విశ్వర్యములు లేవు. భూమియున్నది. పశువులున్నవి. పల్లెటూళ్ళలో నూతనశక్తి, దృష్టి వచ్చి సహకార సిద్ధాంతములమీద రైతుసంఘములు స్థాపించి, వ్యవసాయము పశుసంరక్షణ ఆధునిక సిద్ధాంతములమీద నడచి దేశముయొక్క భౌగోళభాగ్యముల సభివృద్ధిచేసి, యూరపులో మరల ధనవంతులైన దేశమై తమ జాతిని నిలబెట్టుకొని, దేశములన్నిటికి ఆదర్శ నిదర్శనమైనది.

1924 నాటి ఎగుమతి 16½ కోట్ల క్రొనరులలోను 18 కోట్లు రైతు సంఘముల ద్వారా జరిగెను. ప్రతి రైతు కంటలను, పొలము, గ్రుడ్డును ముంపుము సంఘముద్వారా విక్రయించి, వలయు తినుబండారములు, దుస్తులు ఎరువులు, విత్తులు తన సహకారసంఘముద్వారా కొనును. తనడబ్బు తనవ్యవసాయ భాగములోగాని పరపతిసంఘములోగాని దాచుకొనును. పశువృద్ధికి, భూములకు స్వల్పపడ్డికి, రైతులు బ్యాంకులో అప్పు చెప్పుకొనును.

పాలిచ్చు ఆవులలో నూటికి 85 సహకారసంఘములకు కేంద్రమి. తన నెన్ను, గ్రుడ్డు సంఘములతో ఎగుమతి చేసి విశేషలాభమును పొందును. సంఘములద్రయన్న పరియైన పరక అందకు అనుకొనుదురు. రైతులందరకు (3) అగ్రికల్చరల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ దేశాన్ని (4) వ్యవసాయ విచారణసంఘ మను తల్లిసంస్థగలదు. దీనికి 137 రాష్ట్రీయ సంఘములు, 120,000

సభ్యులు గలరు. వ్యవసాయ సంఘములన్నిటిలోను పరస్పర సహకారము పెంపొందించును. సమస్తి సంస్థలు పరిష్కరించును. దీనికి మూడుపంపుములు: (1) (సెంట్రల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ దేశ్ కమిటీ) కేంద్ర సహకార సంఘము (2) వ్యవసాయ సమస్తిసము, (3) రాయలు వ్యవసాయ సంఘము.

ఇట్లే కోడిగ్రుడ్డు సంఘమునకు 15 కాఖిలు, 5000 మొబ్బు గలరు. విత్తులకు ఎరువులకు, ప్రత్యేకసంఘములు గలవు. దేశాన్నియొక్క విశ్వర్యమంతయు రైతుసంఘములమీద ఆధారపడియున్నదని గ్రహించగల్గితివా!

జర్మనీ

జర్మనీని వరికింతము. ఇచట సంఘములు మూడురకములు.

1. ప్రభుత్వ నియమిత సంఘములు 12 గలవు.
2. ప్రజల స్వయం స్థాపిత సంఘములు. జర్మను వ్యవసాయ సంఘమునకు 20000 సభ్యులు. రైతు బృందమునకు 4,00,000 సభ్యులు గలరు.
3. సహకార సంఘములు. జర్మనీ, నుప్రసిద్ధికెక్కిన రైఫినిని పరపతిసంఘ ఉద్యమమునకు పుట్టిల్లు. ఒకప్పుడు జర్మను రైతులందరూ నాశనమయి పేరు లేకుండ పోవలసివచ్చియుండె. అప్పుడు ఈ సహకార సంఘములు— పరపతిసంఘము వారిని రక్షించెను. 80000 క్రయసంఘములు, 8000 విక్రయ సంఘములు, యంత్రములు కొనుటకు 500 సంఘములు గలవు.

విర్మాండు

ఇక విర్మాండు చరిత్ర అమిత ఆశ్చర్యముగనుండును. దేశము ఇంగ్లీషువారికి స్వాధీనమై, స్వాతంత్ర్యము కోల్పోయి, సంపదనశించి, జాతికృంగి కూలిపోవుచుండె. పరిశ్రమలేవు. పాడి వంటలకు పేరుపొందిన దేశములో విదేశీయవస్తువునూంప ము చాకగా దొరకుచుండె. గతియేమి. పంకెట్టు అను గొప్ప నాయకుడు వల్లెటూరుద్యమము ప్రారంభించి, రాజకీయ మత భేదములు లేని వివిధదేశ బౌద్ధత్యము ఆదర్శముగాగల ప్రజలందరితో వివిధ వ్యవసాయ సంస్థల నిర్మాణ సంఘములొకటి స్థాపించెను. ప్రజలందరూ విర్మాండుతేమము వివిధ రైతు మిషన్ యొందునని నిశ్చయించి రైతులలో సంఘనిర్మాణమునకు స్వయం సహాయమునకు ఇట్లు ప్రబోధము చేయసాగెను.

“ప్రస్తుతము దేశాన్ని దేశములో తయారుచేయబడుచున్న యువకులూ మారబెట్టబడిన పండితుండుమను వెన్నయు నొకానొకప్పుడు డబ్బులతో ప్రసిద్ధి కెందిన మన దేశపు పదార్థముల విలువ నెట్లు క్షీణించేయగలిగినో గమనింపుడు. ఆ దేశాన్ని దేశమం దిపు డర్భాస్రాక్త విధానములు వ్యవసాయము, దవలంబించబడుచుండెను. 50 సంవత్సరముల క్రితము కారీరక క్రాస్త్రముచే నేమాత్రము ఫలముపొందలేమని నిరాశకెందినవారిపుడు, ప్రత్యక్షకృషిచే నట్టి కరీర పరిశ్రమలన తర్వంతమైన ఫలితము జేయరునని వాకిత్తుడు లక్ష్యపను నివృత్తము కాజొచ్చెను. మఱియు సాంఘిక క్రాస్త్ర విధులు గూడ, వారిలో నొకరి నొకరు సహాయము జేసికొనుచు, దమ యం దైక్యభావ మెట్లు పొందింప జేసికొనవలసివదియును దృఢీకరణపట్టివిగ నున్నవి. ఇట్లు దేశీయవారు పూర్వము కన్న నిష్పాదు పగము కృషిచేతనే ధనవృద్ధి ముఖముగ లేకను ఎక్కువ లాభమును పొందుచున్నారు. అట్టివారి వ్యవసాయక విధానములను మన మనుసరించినచేతవృత్తమున వారితో పోటీ చేయజాలము. కావున మనము కాలపరిధిమరణము ననుసరించి మార్చిన జెందవలయును. మిమత్తుదేశ విమక్తి మిమలననే కావలయును. ఇతరులవల్ల నెప్పటికిని కాబాలరు.

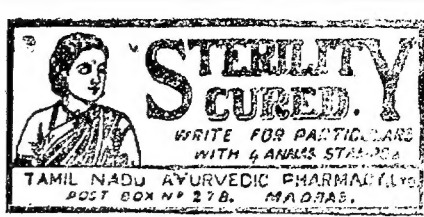
“ఇక రెండవది యేమన, దేశమంతయు నభివృద్ధికర విధానమునకు నుముఖులైయుండఁ బ్రత్యేక వ్యవస్థలేమియు నొనర్పజాలరు. కాని, దేశీయులందఱు క్రైస్తవభావముతో వ్యవసాయాభివృద్ధి విషయమై పాటుపడినచేతవృత్తము ఫలితముండదు. ఒకరి కొకరు విడిపోయి వివదభావములతో, ప్రత్యేకించి కృషిచేయఁ బూనినచో నేమాత్రము లాభము కలుగదు.

సర్ హరేన్ ప్లంకెట్.

ఈ ప్రబోధ ఫలితముగా విర్మాండుండు రైతు సంఘములలో అల్పి వేయబడెను. సంఖ్యలతో పోలికలు. వారిస్వాతంత్ర్య సంరంభమునకు కలిగిన శక్తియంతయు రైతుబలమే.

ముగింపు

రైతు సోదరా! విదేశ విషయము వింటిని. ఆంధ్రదేశము గతియేమి? సర్వరమే ఆంధ్రదేశమున కంతయు “ఆంధ్ర రైతుసంఘము” నొక కేంద్ర సంఘము స్థాపింపుము. దీనికి ధనము జిల్లా సంఘములనునిచ్చును. ఎట్లనిన తాలూకాసంఘములు స్థాపించవలెను. సభ్యుల చందా కొంతభాగము జిల్లాసంఘమునకు కేంద్రసంఘమునకు వెళ్ళవలెను. తాలూకాలనుంచి జిల్లాసంఘములు నిర్మింపబడును. తాలూకాబోర్డులు తాలూకాసంఘములకు, జిల్లాబోర్డులు జిల్లాసంఘములకు విరాళము లివ్వవలెను. రైతుసంఘములు చేయగక కొన్ని కనులు రైతు సేవ అన్ని విధములలోను ఖ్యముల గా రైతు సమస్యలు

గూర్చి రైతు అభిప్రాయము వెల్లడిండుట. ప్రస్తుతము రీపెటిల్వెంటు క్రయవిక్రయ సంఘముల స్థాపన, ఎరువులు, విత్తనములు, యంత్రములు, వ్యవసాయము పనిముట్లు, పశువుల మేత వగైరాలు, వ్యవసాదీకీ దీర్ఘ కాలమునకు ఋణసదుపాయములు, ధరలు కంట్రాటు చేయుట సమాజేతములవల్ల వ్యవసాయ సమస్యలు చర్చించుట, వ్యవసాయ దిబ్బాబ్బమెంట్టువారిని మేలుకొల్పుట, కాసనపథ సభ్యులకు రైతు సమస్యలగూర్చి వరిచయుము చేయుట, వ్యవసాయపత్రిక మున్నగునవి ముఖ్యమైనవి.

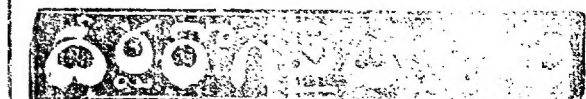
నూతన సంవత్సరము నూతనదృష్టితో జూచి నూతన ఉద్దేశముతో ప్రారంభించి నీయుండుండు శక్తులు గ్రహించి వజ్ర సంకల్పపడవై ఆత్మవిశ్వాసము కలిగి సోదరరైతులతో సంఘబలము సంపాదించి వ్యవసాయ మభివృద్ధిపరచి ఆంధ్రదేశము పాడివంటలతో తియ్యనిఫలములతో పలురంగుల సునాపనగల నుందరపున్నులతో పర్యజనులు ముఖముగా మెండునట్లు తోడ్పడి ఆంధ్రదేశమును ఆనందదేశముగా మార్చి నీవు ధన్యుడవై నీమాతృదేశమును ధన్యరాలిని జేయుము.

ఆంధ్ర రైతా! నీయందుండు శ్రేమచేగాబోలు నాసంపూర్ణ భావప్రకటన గాలేదని అనుమానము. అట్లయినచో శాకంటె అర్హులు విర్మాండుదేశ నాయకులు పూజనీయులు. బార్నిరెంటుగాడు విశేషబాతికి నిచ్చిన పండేశమే నీకును అందజేసి నెలపు పువ్వుకొనుచున్నాను.

ప్రస్తుతము మన దేశమందున్న జిల్లాలో లోత్ర ప్రచారమును సాగించుటకు బలీతవంతమును ప్రస్తావనీతయమును, ఆధ్యాత్మికచింతనమునుగలిగి, లోక కల్యాణమునకై పోటుపడు నుద్దండులగు యావకబృంద మావశ్యకము. ఈవిషయమై ప్రచారముజేయు సంపర్కమునందు, మనమను మన సోపరితనమును దప్పనికేలాటి యడ్డుండులను లేపు. గ్రామ సామూహాయకముగు నేజిల్లా వాసులైన వారందఱు వైక్యభావముతో నూడి కృషిచేసి నచో నచ్చటి ప్రేక్షకులను, దేశాన్నిగూడ లోయలలోని యుదమైన యుద్ధానవసములను దలపించునట్లు సర్వరంగుల, వారి పాలముల చుట్టును కంచెలవేయుటకు మారగ నడక ఫలభోధిరములను వృక్షజాతులను బెంచవచ్చును. మఱియుచాటల కింకరక్కలను చెట్లనుపెంచి, శరత్కాలము దింకను వింతరంగుల దృశ్యమును స్వాదయాహ్లాదకరముగ ప్రతిబింబింప జేయవచ్చును. ఈవై జెప్పినరీతిని ఖండాంతరములం దొనర్పబడియుండ నిచ్చట మాత్రమేల యట్లొనర్పరాదు.

మన మనుష్యుల నందఱ నొక్కచో జేర్చి, యావిషయ మందొక చక్కని కట్టుబాటు వారియందుగొల్పి పరిజేసినచో నంత్యంతమైన యభివృద్ధి కలుగుటలో సంశయము లేదు. ప్రపంచములోని ప్రతి శాగరక దేశమందుగల ప్రతివారును, తమతమ సంఘభావమువల్లనే మిక్కిలి యభ్యుదయమును గాంచగలిగిరి. మఱియు గొన్నిసమయములం దెట్టి యసాధ్యములైన మహత్తర కార్యములైన నొనర్పగలరు శక్తి మానవులలో గుప్తమైయున్నదని మనకు గోచరించును. అట్టి ప్రత్యేక వ్యక్తులవల్ల గాక సర్వసాభ్రాతృత్వ భావమువల్లను, విశ్వభావమువల్లను సాధ్యమగుచు. ఏమైనను ప్రత్యేకవ్యక్తుల భిన్నరుచులపై శాధారణదిశించు శాగరకత చాలా నీచమైనదియు, నుత్కృష్టాచ్యుత్యములను సర్వమానవ సాభ్రాతృత్వ భావమునగలిగిన శాగరీతయే యట్లు తగ్గివ్వమై సంఘభావ మొడంగుచును. ఇప్పుడు విర్మాండులోని గ్రామజీవన మతి శాగరక వంతమై యున్న యందుబడఁ గారణము సంఘభావమే.

(బార్ని డబ్లియు, రన్నేలుగారి సంఘభావము— చాతీయత అను గ్రంథమునుండి)

వేటపాలెం, కాలముగవడిన జెండ్లి సభ్యుల వ్యభులు మామూలు వైద్యములతో ముదురజే కుండు చుండు. మంచి క్రొత్తచికిత్సలు, ప్లాంపుమీద గ్యారంటీతో వైద్యుల ఏర్పాధి కై నను మందులు రు 8-0-0.

భమిడిపాటి కామేశ్వరరావు, రాజమండ్రి

మదరాసువార్తలు

త్రవాలానోటీసు: 80-8-28 తేది గురువారము ఆవటిఅట్టము వండుగ నివసకుటచే పోస్టాఫీసుకు కలవున మగును.

శ్రీయత సత్యమూర్తిగారు:—రాజోత్త సర్వ కత్త సమావేశమునకు లక్ష్మీ నగరమువద్దనుండు దినములలో మ హమ్మదాబాదు రాజాసాహెబుగారి కతిథులుగా నుండుటకు రాజాసాహెబుగారిచే నాహ్వానింపబడియున్నాడు.

ఆవటి ఆర్మ్యోగ్రామము:—నకు చాలి వి. తిల నులకాశ్రమి (ఈకోడు మునిపిటలు ఆయుర్వేద ఔషధాలయ వైద్యులు)గారి వద్దనుండి 18 రూప్యములకు కృతజ్ఞతతో నం దుకొంటిమి. విరాళముల నొసగినవారికి మా వందనములు అని చాలి లక్ష్మీవతిగారు ప్రకటించుచున్నారు.

మద్రాసులో మరణసంఖ్య:—18-8-28 తేదిలో అంతమున వారములో, 118 నుండి కలరా తగిలి 66 గురు మరణించిరి. 18 నుండి మహుడికము తగిలి 5 గురు మరణించిరి. గాలి జల్లుటవలన 1 రు, ఎంటరీకు జ్వరమువలన యిద్దరు, మలేరియా వలన 46 గురు, యితరజ్వరములవలన 82 రు మరణించిరి.

నాయుడు సంఘముయొక్క విందు:—25-8-28 తేది శనివారం సాయంకాలం 5-30 గంటలకు ప్రాగ్రసిపు యూనియను స్కూలు, ఆర్యపూజాపీఠి, జార్జిటౌనునంద యీ సంవత్సరపు నాయుడు పట్టభద్రులకు నాయుడు సంఘసభ్యు లు విందుసేసెదరు. శ్రీయత కె. వెంకటస్వామియాయుడు వి. ఏ. వి. ఎల్. గారు పట్టభద్రులకు సందేశ మొసగెదరు.

వెటరినరీ డిపార్టుమెంటు:—లో, కతువులకు కొత్త సీరమ్ ఇవాక్యేషను గావించుటకొరకు, ఉద్యోగుల సంఖ్యనెక్కువయేయు నవసరముగూర్చి, గవర్నరుగారు, గౌ. సేతురత్న నయ్యగారు, గౌ. మాయిర్ (ప్రభాస్య మెంబరు), వెటరినరీ అడ్వైజరు, గౌ. డి. కిర్లచర్ల సలిపిరిని దెలియు చున్నది. (ప్రీ. పం.)

రాకపోకలు:—సర్వకత్త సమావేశమునకు హాజరగు టకు శ్రీయతులు సత్యుడు వర్మాజా సాహెబు (ఎం. ఎల్. సి.) మాలాజా అబ్దులు లతీఫు ఖదాజీ (ఎం. ఎల్. ఏ) సి. విజయరాఘవాచారి, గార్లు గతిరాత్రి మద్రాసు విడిచి లక్ష్మీనగరమున కేగిరి. సర్. సి. కంకరనాయకు. ఏ. రంగస్వా మయ్యగారు (ఎం. ఎల్. ఏ) గార్లు నేటిరాత్రి మద్రాసు విడిచి లక్ష్మీనగరమున కేగెదరు.

మంత్రిత్వయమునకు కార్యదర్శులు:— గా శ్రీయతులు తాజ్జీను, మాజీకృతము నాయకరు, బాక్, గార్లు నియమించబడి మొన్నటి దినమున 21-8-28 ఆర్డరుల నడికొని కట్టుగా దెలియుచున్నది. మాజీకృతము నాయకరుగారు నిన్ను 22-8-28 తమ నూతన వదలి వహించిరి. తాజ్జీ ను, బాక్, గార్లు తమ పదవులను త్యరతానే వహించురు.

ఎస్. వి. రైల్వే సమ్మెగూర్చి శాసనసభ్యులు గవర్నరుగారిని సందర్శించుట:— ఎస్. (22-8-28) మధ్యాహ్నమున శ్రీయతులు ఏ. రామస్వామిమదలియారు, పి. టి. రజక్, సి. ఎస్. రత్నపభాపతి మదలియారుగార్లు గవర్నరుగారిని సందర్శించి, యిటీవల జరిగిన ఎస్. వి. రైల్వే సమ్మెకు సంబంధించిన విషయముల పట్టి గవర్నరుగారి యెదుట బెట్టిరి సందర్భాధికారి మంతు దెలియజేసెను.

ఎస్. వి. రైల్వే సమ్మెదారులపై కేసు (ఎగ్జుక్యూటర్లు 22-8-28) జూలై 21 వ తేదీన ఎగ్జుక్యూటర్లు సేవమునంద అరెస్టు కాబడిన నుబ్బరాయలుగారు, మరి తొమ్మిదుగురు నేర ఘటపై తేబడినకేసు మరల నిన్న మధ్యాహ్నమున విచారించ బడినది. మేజిస్ట్రేటుగారు రైల్వేచట్టముయొక్క 150 సెక్షను క్రింద నేరములందరిపైనను చార్జి బెట్టిరి. నేరములు తాముకాదు అము గామని వాదించిరి. కేసు 28 వ తేదీకి వాయిదావేస బడినది.

చెన్న పురి విశ్వకళాపరిషత్తు

శాంతిని

పట్టవదానోత్సవ సభ

చెన్న పురి విశ్వ కళా పరిషత్తు 1928 సం॥ కట్ట ప్రదా నోత్సవ సభ నేటి మధ్యాహ్నము నెనులు భవనముందు జరుప బడినది. సాయంత్రము 4-30 గంటలకు జనగ గల ప్రధాన సభ కు పూర్వము 2 గంటలకే వి. యల్. యమ్. యల్. యల్. టి. పట్టములు కొందరు విద్యార్థుల కొసగబడినది. ఈ సభకు పరిషత్తు యొక్క కృత గుణాన్ని ల ద షి బి రామని మి నకా గారు అధ్యక్షత వహించి ప్రవేశమును కృతార్థులైన విద్యార్థులకు పట్టము తొసంగిరి. సాయంత్రము జనగగల ప్రధాన సభయందు గవర్నరుగారు అధ్యక్షులుగా నుండురు. పట్టప్రదానోత్సవ ఉత్సాహమును అపుడే చూడవచ్చును.

యమ్. యల్. పరీక్షయందు మువ్వరు విద్యార్థులు గలరు. చెన్న పురి న్యాయ కళాశాల లాకాతేజయణి వి. యల్. పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులైన 185 మంది విద్యార్థులలో శ్రీమతి వి. ఆనందరాయయన నాగిమణిగారు. వి. యల్. పరీక్ష యందు రాజధాని యందు ఉత్తీర్ణులైన ప్రథములకు నుత్తీర్ణులైన శ్రీ చెరుకుపల్లి వెంకటప్ప య్యగారు (బెజవాడ) కూడ నేడే పట్టమును గైకొనిరి. వీరికి లక్ష్మీన్నరసా రెడ్డి మెదలూరు, సర్ విలియమ్. వీలింగ్ మెమోరియలు బహుమతియు నొసంగబడినది. త్రివేంద్రము లాకాశాల నుండి 89 మంది విద్యార్థులకు పట్టము తొసంగ బడినది. యమ్. యల్. పరీక్షయందు మువ్వరును 3 వ తరగతి యందు ఉత్తీర్ణులైనవారే. వి. యల్. పరీక్షలో రాజధానియం రొక్కడను మొదటితరగతియం దు ఉత్తీర్ణులైనవారైరి. 2 వ తరగతియందుగ్గిమదరాసు లాకాశాలలో 22 మందిగలరు. మిగిలిన వారందరు 3 వ తరగతియం దు ఉత్తీర్ణులైనవారు. త్రివేంద్రము కళాశాలయం దు ఉత్తీర్ణులైన 89 మందిలో జికరు మాత్రమే 2 వ తరగతియందు కృతార్థులైరి.

లేడి విల్లింగ్సును కాలేజీ

లేడి విల్లింగ్సును కళాశాలనుండి కడుముగ్గురు స్త్రీలు యల్. టి. పట్టమును బహిరి వీరిలో శ్రీమతులు బాలాం చాల్, బేకి. ఎయిల్స్ లానెసో, కాన్స్టెన్స్ అను నలు వురు 2 వ తరగతియందును మిగిలినవారు 3 వ తరగతియందు ను ఉత్తీర్ణులైరి.

నెలు క్రిస్టోఫరు బ్రె నునింగు కళాశాలనుండి 7 గురు స్త్రీలు యల్. టి. పట్టములనుండి అందు జ్ఞాపాధికం జ్ఞానాం చాల్ అను కృక్కరు మాత్రము 2-వ తరగతియం దు ఉత్తీర్ణురాలయెను.

క్విల్స్ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి

21-8-28 తేదీ 10, మాక్లి యల్. కిర్. వద్ద శ్రీయత సి. గోపాలమినింగు ఎం. ఎల్. సి. గారిచే తెరువబడినది. ప్రారం భోత్సవమునకు హాజరయిన ప్రముఖులలో ముఖ్యులు, శ్రీయతు లు విద్యాపాగర పాంధ్య, చాలి స్వామిభాధను, మాధెక, కె. కె. పాండే, మాక్లి నాల్లు ఎడ్వాడుమర్, మన్మగడుదలి యారు, హెన్రీమార్, సి. వి. కె. అయ్యరుగార్లు. శ్రీయత విద్యాపాగరపాంధ్యగారు, ఈ బ్యాంకుయొక్క మేనేజింగ్ డైరెక్టరును మాధెకగారి కేక్రిసామర్వములను కొనియాడుచు, మద్రాసునగరములో నింక నెక్కువగా బ్యాంకులు తెరువబడవ లసిన యవసరమును దెలిపిరి. తిరువాన్కూరు ప్రజలయొక్క కాశ్యాత్సాహమునకు, దేశభక్తికి, వారినభినందించిరి.

చాలి స్వామిభాధకగారు తిరువాన్కూరు స్టేటు ఎయిడెడ్ బ్యాంకు తరపున మాట్లాడుచు భారతీయ బ్యాంకుల యొక యొగములను దెలిపిరి. ఇట్టి దేశీయసంస్థలకు ప్రభుత్వముచే జా తబడుచున్న సవరితల్లి యనురాగమునకు తమ విచారమును తె లుపుచు, దీనిని భారతదేశమందలి విదేశీయ బ్యాంకులకు ప్రభు త్వముచే జాతబడుచున్న యాదరణమునకును గల తారతమ్యము ను దెలిపిరి.

విదేశీయములు, పెట్టుబడిదారులు, విదేశీబ్యాంకు లను పోషించుచున్న విధముననే భారతీయులు దేశీయబ్యాంకు లను పోషింపవలెనని నుడిపిరి.

పిమ్మట, మాధెకగారు యీ బ్యాంకును తామెట్లు స్థాపించగలిగిరి తెలియజరుచుచు, యీ బ్యాంకు దేశభక్తుల సహ యము మూలముననే ఇందుకు సందగింపని నుడిపిరి.

(ప్రీ. పం.)

శ్రీయత సోమయాజులుగారి విడుదల

శ్రీయత కె. శ్రీనివాసరదను (తమిళనాడు సోమయాజుల వజ్ర దళము సభ్యులు)గారు మధురనుండి 21-8-28 తేదీన బాల్కనీ ప్రక టించుచున్నారు. శ్రీయత సోమయాజులుగారు 28 వ తేదీన బరం పురం జైలు నుండి విడుదల కాబడుదురు. తమిళనాడులో యావకోద్యమము స్థాపన నాయకులలో వీరొకరు. బెంగాలు డెటెన్యుల విడుదలకొరకు ఆంగ్లోస పలుపుటకుగాను, తమిళనాడు యావకదళము, వీరి నాయకత్వ మున, మధురలో ఆయుధపట్ట సత్కారమును బూనియించెను. నీలవిగ్రహ సత్కారముతోద్యమమునకు గూడ వేరే మొట్టమొదటి నాయకులుగానుండి 15 మాసములకు కఠిన జైలుశిక్ష ననుభ వించిరి. వీరిపుడు వద్రాసునకు మరలచు, తమ వారసులకు ఈక్రింది సలమలతో ఆయా కేసులందు బహిరంగోత్సాహముల నొసగెదరు:—28 బరంపురం, 29 కాకినాడ, 30 నీతానగరం, 31 రాజమండ్రి, సెప్టెంబరు 1 బెజవాడ, 2 మదరాసు.

మద్రాసు కార్పొరేషను బై-ఎలెక్షను

ఎగ్జుక్యూ (20 వ) దివిజనుకు టి. నుండరరావుగారు తుగారి స్థానమునకు వచ్చిన ఖాళీకి నిన్నటిదినమున ఎన్నిక జరిగెను.

ఏ. రామస్వామి మదలియారుగారు రొక్కరు మాత్రమే అభ్యర్థిగా నామినేటుకాబడినందున వీరే యథావిధిగా నెన్ను కొలబడినట్లు భావింపబడుదురు. ఈ ఖాళీకి పోటీలేకున్నను, లాంఛనము ప్రకారము యెన్నిక జరుగవలెను.

నిన్నటి యెన్నికకు పోలింగుస్టేషను మరల గొయ్యలోపు వద్దనున్న కార్పొరేషను మాడూ స్కూలయి యుండెను. ఈ దివిజనుకు 1177 వోటర్లుగలరు. వీరిలో 96 గురు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు తమవోట్ల నిచ్చిరి. రామస్వామిమదలియారుగారు ఎగ్జుక్యూ దివిజనుకు నవంబరు 1 వ తేదీనకు ప్రతినిధియను వహించియుండురు. అప్పుడు వీరిస్థానము నూతనముగా నెన్ను కొలబడిన కే. టి. వెంకటస్వామినాయుడుగారిచే నాక్రమింప బడును.

నవంబరు 1 వ తేదీ తరువాత మదలియారుగారి స్థానము దివిజనుకు ప్రతినిధిగా నుండురు.

బర్రాను ఇండియానుండి విడదీయరాదు

పొంగీయుల ప్రచారము

రంగూను, ఆగస్టు 28:—జనరలు కాన్సిలు బర్మీసు అసోసియేషను సంఘసమాజంవారి సమష్టి యజమాన్యమున నిన్నును బహిరంగసభజరిగెను. బర్మా బర్మీయులకే" యని క్రొత్తగా నామింపబడిన లీగువారు గత ఆదివారమునాడు సభ తేసి బర్మీసు ఇండియానుండి విడదీయవలెనని గావించిన తీర్మానమును ఖండించుచు పొంగీయులే బర్మాకు నిజమున నాయకులనియు, ఇండియానుండి విడదీయరాదనియు నెలును కవిమనవానిని బహిష్కరింప వలెననియు అన్ని పక్షముల వారు ఏకగ్రీవముగ బలికి, అందు కనుగుణ్యముగ ప్రచారముచేసి ప్రజాభిప్రాయము నెల్లటి తేసినగాని బర్మీలూ ఐకమత్యము చేపూరదనియు అధ్యక్షత వహించిన మూర్ధాపతి దెలిపెను.

తిరిగి ఆదివారము ప్రతికర్షణ జరుపవలెనని భక్తు పొంగీయులు కొందరు బోవలెననియు వారిని అలంకరించు చో పోలికు సహాయము కోరవలెననియు తీరా సభకు తద్దు చేయించవలెననియు ఈ విషయమున తక్కువగా బర్మీయుల పంక్రదింప ఒక ఉపసంఘమును నియమించుటకై బర్మీయు తీర్మానించబడినది. ఆదివారము సభలో బర్మాకు విడదీయవలె నను తీర్మానము కార్యక్రమమునందు చేరవలెను. (ప్రీ. పం.)

తూ. గోదావరి జిల్లాబోర్డు

అధ్యక్షునిపై దావా

స్టాండింగు కమిటీ ఎన్నికలు రెండునెలలవరకు జరుపకుండుట కంగీకరించుట

రాజమండ్రి, ఆగస్టు 28:—రాజమండ్రి తూ. గోదావరి సభ్యులగు శ్రీ కళా వెంకట్రావుగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షునిపై వేసిన దావా ఫలింపెను. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు బోర్డులోవచ్చిన 8 ఖాళీలను పూరితేడ జటను గూర్చి రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునికి దెలియజేయు నట్లును, స్టాండింగు కమిటీలకు యెన్నికలు జరుపకుండుట్లును ప్రతిపాదించి ఆజ్ఞాపించవలసినదిగా కోరువారిని కోరియుండెరి. నిన్నును ప్రతిపాదించుచు నెల్లటి రోర్డు ప్రైవేటుము లంగీకరించుచు ప్రాతములకముగ ఒడంబడిక ప్రానియచ్చెను. స్టాండింగు కమిటీల యెన్నికలు రెండు నెలలవరకు జరుపకుండుట కంగీ కరిందెరి. (స్వకీయవిలేఖరి)

చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయము

నేడు (23-8-28) జరిగిన పట్టప్రదానసభ

భాస్కర [గవర్నరు] వైకొంటు గోపను ప్రభు వాసంగిన ఉపన్యాసము

నూతన స్నాతకులారా!

ఈ సంవత్సర మింకాకాక ఉపన్యసింపవలసినదని మీ ప్రోచాస్కెలకు నన్ను కోరినపుడు యావత్సరమునకు నన్ను మునింపుడని ఆయనచో చెప్పవలెనని ఆభిప్రాయము తాత్కాలికముగా నాకు కలిగినది. ఏలనగా ఇదివరకు నాలుగుసార్లు పట్టప్రదాన సభలు నా అధ్యక్షతన జరిగినవి. ఆసభలలో పాండిత్యమునందును వాగ్దాటియందును నాకంటె మిక్కిలి నమర్చులగువాడు ప్రశంసనీయుడుగా ఉపన్యసించియున్నారు. కావున యీ పత్సరమునూడా పండితమండలికి చిరపరిచయములగు వారినివేల నా ఉపన్యాసములుగా నియమింపవలయుననియే నేనపుడు తలచితిని. కాని నా ఉద్యోగపదవికి గల కాలాధిలో ఇదియే నాకగల కడపటి యావకము అని నాకు ప్రాప్తమైనవ వచ్చిండున యీ నమయమున నేను యీ అవకాశమును ఉపయోగించుకొననిచో స్నాతకులకును నేనెటు సమయమువారికిని తగినమార్గాదను చూపనివాడనగుదుననియు ఒక్కొక్కరికియు నున్న స్నాతకులయొక్కయు స్నాతకులయొక్కయు ఆభిప్రాయవిషయమున ఉదాసీనముగా నుండినను ఆభిప్రాయము కలుగవచ్చునని భావించి నేనుదులకొన్నవంటిని. నేనిట్లు జంతులకు విద్యావిషయమున నాకు గల అధికౌత్సాహము కారణము.

స్నాతకుల నభినందించుట

ఈ విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున పరిశ్రమలో ఉత్తీర్ణులైన నియుక్తులను అభినందించి పౌరవర్గములోనికి మీరు స్వాగతము పంపగల అవకాశము నాకు లభించి నందులకు నేను చాలసంతోషించుచున్నాను. ఈ వాక్యములు ఇట్టి అవసరములందు లోకమర్యాదలకై తొలుతునడుచునట్టి మాటలవంటివి కావు. నేనప్పుడయీ పూర్వముగానే విద్యుల సభించియున్నాను.

ఏలనగా నేను విద్యార్థిగా నున్న కాలములో పరిశ్రమ ముందు కలుగు నిత్యాచారము, కృతార్థమైన పిమ్మటఃలును అధికౌత్సాహము నేను బాగుగా గుర్తించియుంటిని. వరసగా అందుబోధమంది యీ భవనమునందు తుముముగ నిండి యుండిన స్నాతక బృందమునకు నేనిటులనట్లు ప్రధానముచేయుచుంటిని. ఇటుపైని యీ జీవయాత్రలో పింకితగులునట్టి మందు మజిలీ ఏది, ఏమి చివరికు పొందగోరుచున్న లక్ష్యమేది. ఈ దీర్ఘప్రయాణమునకు నీరు సహకార్యులైన గలిగిన సాధన సంపద ఏట్టిది. అనునట్టి యాలోచనలు నాకు కలుగవలసినచో నా పూర్వమును శిలామయమని చెప్పదలసినదే. అట్టిచో యీ విశ్వవిద్యాలయమునకు చాస్కలరగా ఉండుటకుగాని యీరాజధాని కి గవర్నరుగా నుండుటకుగాని నే ననర్హుడనే యగుదును మీరిప్పుడు పట్టములను బడసినమాట నిజమే కాని యీ కట్టముల ప్రయోజన మెట్టిది విద్యాప్రాంత సీమ నతిక్రమించి జీవయాత్ర నిర్వహించుట "జీవోయిక వృత్తివలంబించుటయును ప్రదేశాంతరమున ప్రవేశించుట" ఈ పట్టము అనునది వక్రమువంటిదా, లేక క్రమక్రమముగా దీర్చి పంపూర్ణముగా వికసిత జీవీకానుటకు తగిన పాండిత్యము లభించినదని నిర్ధారణ చేయునట్టిదా? "శేవలము జీవనోపాధినిబడయుట జీవి పరమాపధి కాబాలరు. మా జీవితములను వృద్ధిపొందించుటకును మీరుతగిన జీవనోపాధిని బడయుటకునుగూడ మీరభ్యసించినవిద్య విముఖుల నర్హులనుగా జేయవలయునా? అది ఒక బహిరంగసభలో ఒకవిద్యార్థిమాని నుడివెను. ఈ వాక్యముల సంతకముగూర్చి మీరపాపాజెందగూడదు. వానినిగూర్చి మీరు బాగుగా ఆలోచన చేయవలయును. నేను ఈ సభలో ఉపన్యసించుచున్న ఈ వాక్యములను నానూచనగానే నేనేనర్పించుటల మీ ఆందోళనలను నేను పరిగా గ్రహింపలేదనియును మీజీవితమందలి ఉత్తరంగమునందు మీకుగల వ్యాకులతనుగూర్చి సానుభూతి గనుపరపలేదని మీరు తలంచవలదు. ఈ వాక్యములను స్మృతిపథమునందుంచుకొని క్షణికాలమైనను అతివిశాలమగు దృక్పథమునందుండి విద్యాసమస్యనుగూర్చి మీరాలోచింపవలసినదే. నాఆభిప్రాయము.

విద్య జీవితమందొకదశకు మాత్రమేయుపయోగించునది కాదు. ఏదోయొక ప్రత్యేక కార్యమునకుమాత్రమే అభ్యసించబడగలదికాదు. విద్యాసమస్యయొక్క వైశాల్యమును జేస్తూ త్వమును మనము పరిగా గమనించకపోయినచో అది అంధః ప్రాయముగు కంఠపాఠమునకేగాని అది సార్థకముగ విద్యకావా

దు. మీరిమీరిన భోజనములనే అంధః ప్రాయముగు కంఠ పాఠముగూడ అత్యధును కలిగించుటకే కారణమగును. అనుచితముగు నీపథివలన మానవమునకుదగిన ఆభ్యాసము లభింపదు. శక్తికిదగిన ప్రేక్షికలుగదు. సరియైనపద్ధతిని విస్మయనీయుటయు నా సరియైనపద్ధతిని విద్యనభ్యసించుటయునుగూడ చేపారినచో మనమునకు పరిశ్రమయును బుద్ధివికాసమును కలుగును. విద్యార్థులు బడసినట్టి జ్ఞానమునుబట్టికాక విద్యార్థిదశ గడచినపిమ్మట వానికి కలిగిన మానసిక వికాసమునుబట్టియే విద్యయొక్క నిలుపను గ్రహింపవలెను. స్వతంత్రముగ నాలోచింపగల వదలివారికి నేర్పబడెనా, విద్యనభ్యసించవలసినరీతిని వారు గ్రహింపగల్గిరా, మనకును ఏదోయొక్క విషయము సంబంధము కలిగినచో దానికి సంపూర్ణ వికాసము కలుగదు. సంబంధి నృత్తిగూడ కలుగును. ఈ రీతిగ యిష్టార్థ సిద్ధిని బడసి ఏదోయొక వృత్తిలో ప్రవేశించినపిమ్మట కూడ క్రమ వికాసమును బడయగల శక్తి దానికి సంబంధించి యుండును. నూతన సంవత్సరముల నామోదింపుట కది యీసమర్థమే యగును. మనకీరమందలి కండకములకు మన మేదైన నొక్క పనికొరకే మనము సిద్ధురకు మండినయెడల ఆత్రత్యే

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షు లగు గోశ్వేను ప్రభువుగారు నేటి కాన్వేషను సభలో ప్రసంగించిరి.

క కార్యమునకు తప్ప తక్కిన పనులకు జీవితనిగూడఅవి యుపయోక్తముగు కాబాలవు. శేవల జీవనోపాధిమాత్రమే జీవితము కాదు. జ్ఞానము శేవలము ధనార్జన సాధనముకాదు. ఆరోగ్య కరమగు యిష్ట కలిగినచో అదియెటులు అధికమగు ఆహారము న పేక్షించుచుండునో సమచిత జ్ఞానములు లే జ్ఞానాధిక్యత న పేక్షించుచుండును. నూతనములను భిన్నములను ఆర ఆభిరుచులను కల్పించి జీవితమును పుష్కలముగా నొనరించుచుండును. అట్టిజ్ఞానము ఒక్క విద్యార్థికి మాత్రమేగాక ఆరినతో సంబంధముగల వారికిని గూడ సాఖ్యమును సమకూర్చుచుండును. భాషాశేవ యం దాసక్తిని సృష్టి నొందించుచుండును—చరిత్రలంకకలం క్రకృతి కావ్యములు వాఙ్మయము మున్నగు ప్రపంచము నంతటిని ఆరియెటులు తెల్పును. ఆరిదు ఇచ్చాచనారము వేనిలోనైన వి వారిం చుచుండగలదు. ఇట్టి వ్యతంత్ర లోచనా శక్తిగల వారికి ఏ కాంతవా సమదుర్భరముగాదోచదు. అట్టి వారొక్కక్షణికాలమైనను నిర్యాపారముగానుండవలరు. శరీర పరిశ్రమకొరకు సంచారముచేయుచున్నవ రైలో ప్రయాణముచేయుచున్నవ అతడు తనమాన సమును ఉపయోక్తములకు రంగములందే త్రిష్టమండగలడు. లేదని, భాషాప్రవేశచదురు నేర్చగా వివారింది కాంతిని బడయగలడు. ఆరిమనకు సంపూర్ణముగా ఆరిని కనుపన్నుల మెలరచుండును. అతిచురుకుగా పనిచేయుచుండునుగాని మందకొడిగానుండదు. వని, ఆట, వివరము మున్నగువానిన్నిటిని గూడ తనయిష్టానుసారము చేయగల్గును. విద్యాభ్యాసము

మనుష్యుని జీవితమునందు ఒక్కదశకుమాత్రమే పరిమితమైనది కాదు అను సత్యమును నేనిప్పుడు మీరుండుట బట్టితిని. మీరు విద్యార్థులుగా నున్నకాలమందు అభ్యసించిన విషయములను మురచి పోవునట్టి దశకు మీరువచ్చినప్పుడుగూడ నూతన గ్రహావిషయ సామర్థ్యముమీరుండు నుద్ధిరమేయుండును. "కారీరక ముగను మానసికము గను విశ్వవిహారమొనరించుటకు యావనమే ఉచితకాల" మని స్టి నెన్న చెప్పినమాట నిజమేకాని, అట్టియోవనదశలోనే మితిమీరి ప్రవర్తించుటకును అనుచితకార్యములం చేయుటగూడ కొందరికి ప్రోత్సాహము కలుగుచుండును. ఒక వ్యక్తి జీవితము నందు నయను ముదుకుమండినను తత్సూర్యమభ్యసించబడిన విషయములలో అధిక భాగము నిరసయోగముగు చుండినను విద్యాగ్రహణ సామర్థ్యముమాత్రము ఎల్లప్పుడును ఒక్కరికిగానే యుండును అనువిషయమును సంపూర్ణౌత్సాహ ప్రాగల్భ్య సముపేత మగు యోవనమును బాగుగా గమనింపదగును. కావున యోవనదశమాత్రమే జీవనవసంతమను నభిప్రాయము సరియగునా కాదాయని యువకులు బాగుగా నాలోచింపవలెను. తదితర జీవితాపస్థలు ఫలవంతములు కావన దురభిప్రాయమును త్యజింపవలయును. సమగ్రజీవితమంతయును నునుభవితమే. "నాతోగూడ మీరు వార్ధక్యమును బడయును. శ్రేష్ఠతమునుగనది మిక్కిలము ప్రాపించవలసియే యున్నది. అదియే. చరమదశ ఆచరము దశకొరకే బాల్యదశ ఏర్పరపబడినది. సమగ్రజీవితమే నా సంకల్పము అని యువకు నుడివెనో వాడే కాలమున కధిశ్యుడై యున్నాడు. యోవన మునందు గోచరించునది అర్థభాగముమాత్రమే. భగవంతుని నమ్మియుండుడు. సమగ్ర జీవితమును తిలకింపుడు భీతిల్లకుడు" అని లీ బెకాయ్జా అను గ్రంథమునందు ప్రాసంగ్యవ్రాసెను.

శ్రేష్ఠమైనదింకను ప్రాప్తించవలసియున్నది. అదియే చరమదశ. ఆచరమదశకొరకే బాల్యదశ ఏర్పరుపబడినది.

మన జీవితపదకులలోగల ఆశేగము అతిశీఘ్రకాలములో అత్యధిక ధనార్జనమొనరింప వలయునను నాశ, టెలిఫోనులు వాయుచార్తలు మున్నగు క్రొత్త గాకని పెట్టబడిన నూతనోపకరణములు మన జీవితమందు కలుగుచున్న యీ డ్రేక్ము మున్నగునవి మనమేధాశక్తిని కాలముగా వృద్ధిపొందించుటకు అననుకూలముగానున్నవన విషయమును మనయోవనమునందు మనము తరమగా మరచిపోవుచుండుటలేదా? ఉద్రేక మధికమైన కాలవియును గమనవేగము తక్కిన యగుచుండును. అను ప్రాకఃకాలపు సామెత నవయోవనుల పినులకు కలుపుగా నే యుండవచ్చునుగాని అందులో విమలతమగు సత్యవిమిది యున్నది. అతి శీఘ్రముగా అభివృద్ధి నొందవలెనను ఆందోళనములో వయసు ముడిరిన పిమ్మట మన జీవితము. ఉపయోగకరమును సాఖ్య కరమును అగుటకు అనుకూలించువాని నెన్నిటినిో మనము గమనింపకుండుటయు తిరస్కరించుటయుగూడ జరుగుచున్నది.

అట్టిచో జీవితకరకు బాల్యదశ ఏర్పరపబడెనో అట్టి చరమదశయందు మన మభివృద్ధి నొందుటెట్లు? మీరు బడయ నెంచుచున్న ఆశేయము తెల్పితి? అను ప్రశ్నయోపమున యీ యుపన్యాసారంభమునందే మీకు నేను సూచననుచేయ నారంభించితిని. అట్టి ఆశేయములను మీరుదృక్పథమునందుంచుకుంటిరా? "ఆశేయములు రెండు విధములు; ఉత్తమోత్తమముగు సవగ్రతకు సంబంధించినవి కొన్ని. ఒకవ్యక్తి, జీవితము. ప్రపంచము; మానవసంఘము మున్నగు వానినిన్నిటిని ప్రత్యేకముగను శ్రేష్ఠముగను. ఆదర్శప్రాయముగను అవి నెలదింపును వాని జౌన్నత్యమునకు మేరలేదు అవి అప్రాప్తములు. కాని అవి నిరుపయోగములుకావు. అవి యెన్నటికిని లభింపలేదను కారణమున మనజీవితము విఫలము కాదు. మన ఆశేయములు సమగ్రతను విధించుచుండును. కాని అది అసంభవము. ఈ ఆశేయమునకు మనము చాల నెనుకబడుచుండుటచే మన జీవితములు వ్యర్థములని మనము భావించజనదు. ఇట్టి ఆశేయములు ఒకరికము. యీ ఆశేయములలో వేరొకరకు కూడాకలదు. ప్రపంచమునందు అధికమగు ఆశాభవమును పొంది మనము వృద్ధియుగుండు కొలంది యీరెండిరకపు ఆశేయములు గోచరింపు యిండును. ఇవి అలభ్యములు కావు. ప్రపంచమును మనజీవితములను మన ముక్తమరికి మనము వినియోగించినచో మనము వీనిని బడయగలము. మొడిటికపు ఆశేయములకంటె యీరెండవరకము తక్కినదే. ఇవి సమగ్రములు కూడకావు. మన జీవితమునందు మనము క్రమశఃప్రోపాసముల నెక్కుచున్న కొలదియును మనము వీనిని బడయగలము.

శేవలము భౌతిక సంచదనుమాత్రమేగాక నైతిక సంచదనుగూడ వీనివలనబడయుటకు వీలగును. అతిశీఘ్రముగను కులభముగను మనల నాజేించుచుండునట్టి స్ఫూర్తిపరత్వము నశించిపోయి మనకు నిష్కామకర్మయందాసక్తి జనించును. మనవారధలు మనజీవిత శీత్రమునమాత్రమే జలభరితములుగా నొనరించునట్టి లీల కాలంబలెగాక అరివిశాలమగు మహానగర ప్రపంచమనలో సంబంధముగాల వారందరి జీవిత శీత్రములనుగూడ ఫలవంతముల నొనరించుచుండును.

ఇవి నిష్పలనూచనలుకావు

కేవలము విద్యుత్సాధ్యమే అసాధ్యములను గుర్తించుచున్నాము. అదిగా అభిప్రాయముకాదు. ఈవిద్యుద్విద్యులయము అతిశ్రేష్ఠముగ పనిచేయుచున్నదని నేను బాగుగా తెలుగుదును. ఈవిద్యుద్విద్యులయకట్టును బడసినవారు వేలకొలదిగ ఉన్నతప్రభుత్వోధికారులగు న్యాయవాదులగు ఇతర వృత్తులలోను ప్రశంసనీయులగు పనిచేయుచున్నారు. వారిందరిని నేనీ రాష్ట్రమునందంతటను తిలకించుచున్నాను. ఈవిద్యుద్విద్యులయము తమకు కలుగజేసిన శ్రేష్ఠమగు ఆ సుధివమునకు వారు దీనియెడల చాల కృతజ్ఞులుగానే యున్నారు. అట్టి యీవిద్యుద్విద్యులయముయొక్క విలువను నేను తగ్గింప గోరను. కాని నేనిపుడు తెలిసిన భావములు కేవలము అనుష్ఠానమునకు పనిరాని కుమ్మరి సిద్ధాంతములు కాదని నేను నిదర్శన పూర్వకముగా చూపగలను. ప్రపంచమునం దిప్పుడున్న దేశములలో కేవలము క్రియాశీలులును, అనుష్ఠాన యోగ్యములుగాని సిద్ధాంతములకు నొల్లనట్టిది ఆ మెరికా దేశ మొక్కటియే అని నేను తలచెదను. ప్రస్తుత కాలముందు ఆ దేశములో వ్యాపార పరిశ్రమలయందు పనిచేయుగోరు యువకులను స్వీకరించుటలో సర్వ కళాకాలలో పట్టుములను బడసినవారిని హెచ్చుగా బడయుచున్నారు. బ్రతుకు దేశమునందుగూడ యీ పద్ధతియే హెచ్చుగా కనిపించుచున్నది. అధికమగు బుద్ధి వికాసములేని వర్తక సంఘములవారుగూడ యీ పద్ధతి నవలంబించుటకు కారణమేమి. విద్యుద్విద్యులయముందు యీ యావత్తులు బడసిన విద్యుద్జ్ఞానములు వాణిజ్య కాలయందు వారికంతగా యుపయోగింపబడి వారిరుగక పోలేదు. కాని యీ విద్యుద్విద్యులయములలో భావనా శక్తియు గ్రహణశక్తియు పీడిక కలుగజేయు బడునుగాన వాణిజ్య పరిశ్రమలకు సంబంధించిన పారిభాషిక జ్ఞానమును పేరు తీయుముగా గ్రహింపగల్గుదురనియే యీ వర్తక సంఘములవారిట్లు చేయుచున్నారు.

భారత దేశమునందలి వాణిజ్యపారిశ్రామిక సంఘముల వారగూడ ఇటులనే భావింపగల్గుదురనియును దేశమున వాణిజ్యమును పరిశ్రమలను వృద్ధికోరించు విషయమున విద్యుద్విద్యులయమువారు తమ ధీని నెరజేర్చుటకుగూర్చి వాణిజ్యపారిశ్రామిక సంఘములవారికిని విద్యుద్విద్యులయగూడ పరస్పరసహకారమును సంకల్పమునుగూడ గలుగగలదని నేనానించుచున్నాను. ఈ కాలములో పనిచేయుట మిక్కిలి గౌరవప్రదము. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వోద్యోగములలోను న్యాయవాద వృత్తిలోను నూతన స్ఫూర్తికలకు అవకాశములు తక్కువగానున్నవి. కావున నేను కేర్పొసిన రెండు కాలములను చాలమంది పట్టభద్రులకు ఆవకాశము లభింపగలదు.

ఆంగ్ల భాష

క్షుణ్ణకాలము తాము సహనమును చూపినచో నేనొక విజ్ఞప్తిని చేయుచున్నాను. మీ విద్యుత్ కంఠకు కను ఆంగ్ల పద్య భాష మును కలుగజేయుటకును ఏదోయొక ప్రత్యేక జ్ఞానమును మాత్రమే మీకు లభింపజేయుటకును మీకు మేము బలవంతముగ ఆంగ్లవిద్యను నేర్పుచున్నామని తలంపవలదు. విద్య ఆంగ్లేయముకాదు. భారతీయముకాదు. అది అంతర్జాతీయము. పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రము, రసాయన శాస్త్రము మున్నగువానియందుగల రహస్యములను ఆంగ్లేయులు ప్రపంచమునందలి ధకలదేశముల నుండియు గూడ గ్రహించుచున్నారు. అట్లు గ్రహించి ఆ జ్ఞానము సాధారణుగ జేసికొని పరిశోధనల గాంచి దాని శాస్త్రభాషలో గ్రంథరూపమున ప్రచురించి దానిని భారతదేశమున కంపుచున్నారు. ప్రపంచమున వివిధదేశములలో వివిధ శాస్త్రములలో పారంగతులైన వారిలో అధునాతన సమద్రజ్ఞానమును గ్రహించి కేంద్రీకరించి దానిని విద్యార్థుల కందజేసి బోధించుటయే మాకు గల ముఖ్య ధీలా మ. కాని విద్యారంగమునందు ఇంకను చేయదగిన ప్రథమ కర్తవ్యము చాల గలదని మేముందరము గ్రహించియున్నాము. స్త్రీలకును బాలికలకును విద్యనేర్పవలయును కింకను అకారమే యేర్పడలేదు. దేశముయొక్క ప్రజాజీవితమునందు స్త్రీ లిక్కుడు అధికముగా పాల్గొనుచున్నాడుగాన నవినపద్ధతి ననుసరించి వారికినిగూడ చిత్తవికాసము కలుగవలసియున్నది. పై తరగతులలో విద్యలను సంపూర్ణ లాభమును బడయవలయునన్నచో దానికి తగిన సన్నాహములయొక్క ప్రారంభతరగతులలోనే జరుగవలయును. ఆకారమున నవీశాభివృద్ధిని సరించి ప్రారంభ విద్యుద్విద్యులయమునంతను పునర్విమర్శ చేయువలసియే యున్నది.

వైద్యపరిశు శరీరవ్యాయామము

పాఠశాలలలో విద్యార్థులను వైద్యులచే పరీక్షించుట విద్యార్థులకును వ్యాయామములను నేర్పుట అను నీరెండువిషయములనుగూడ చాల అవసరముగ ఆలోచింపబడదగిన పై యున్న విధాని విత్తమునబట్టి వైద్యపరమ, దౌర్జన్యమువారికి గల ధనము పరిమితమునందు విద్యుద్విద్యులయములను అన్ని కాలములనుగూడ సమానముగ

అభివృద్ధి నేర్పింపవలయునని వారితగాళురునున్నాడు. దానిని నెరజేర్చుటకున్నాడు

పట్టములందును గ్రామములందును విద్యుద్విద్యులయ పట్టభద్రులైనవారు విద్యుత్తుగా సాంఘిక సేవజేయుటకు ఇప్పుడు వారికి అవకాశము చాల హెచ్చుగానున్నది. ప్రారంభమునందు నేను గూచించిన ఆశయమును వారు ఆనుసరింపగోరునెడల ప్రస్తుతస్థితిలో యీవిషయము అప్రస్తుతముకాబోదు. వయసువచ్చినవారికి విద్యనేర్పటకు యీ పట్టభద్రులు రాత్రి పాఠశాలల నేర్పరచి నిర్వహించుచుండవచ్చును. పేదరికమునకు తమ బిడ్డలను బాల్యమునండియు నాకరిలోనే ఉంచవలసియుండుట చేత నిరక్షర కుటుంబములను అట్టి యావత్తులకు విద్యనేర్పటకు రాత్రి పాఠశాలలను ముఖ్యముగా ఏర్పరచవలసియున్నది. గ్రామములలో మాజీకు లాంతరల మూలమున వివిధ విషయములను నేర్చుచున్న విద్యుద్విద్యులయముల వినుగుజనింపకుండుటయేగాక గ్రామములలోని వాళ్ళింతులకును విద్యను బోధించుటకునుగూడ సదుపాయముగానుండును. మీలో కొందరు ఇతర వృత్తులలో ప్రవేశించిన కారణమున మీకు తీరుబడి చాల తక్కువగానేయుండవచ్చునుగాని, మీ కంటే తక్కువ అదృష్టవంతులగు సోదరులకు ఉపకారము చేయవలయునన్న యుదాహరణము మీకున్నచో మీకట్టి యవకాశము లభింపజుండ బోదు.

ముగింపు

నేటిలో మీ విద్యుద్విద్యులయ శీఘ్రము సాంధ్యమైనది. ఇకమీకురుచించిన వృత్తులను నిర్ణయించుకొని వానిలో ప్రవేశించబోవుచున్నాడు. కావున యిప్పుడే మీరు మీ ఆశయములను నిరవరముకొనడు. పిమ్మట దైర్ఘ్యముతో అమార్గము నీ అనుసరింపుడు యీ ప్రయాణమునందు మధ్యమధ్య మీకు ఆకాంగములును ప్రతిబంధకములును గలిగినచో మీరు నిరత్నములను కావలదు. ఉన్నత సంకల్పములును ఘన ప్రారంభములనే మనకు ప్రధానములైనవి.

విద్యుద్విద్యులయసభ్యులారా!

చాన్సెలరును నేను యీ నాకడపటి కాన్సెలరును సభను ముగింపవలసియున్నది. ఈరీతిగా నావిద్యుద్విద్యులయములో సంబంధముగలగుట ఒక మహాభాగ్యముగా భావించుచున్నాను. నాకెంద్రీ బ్రతుకుదేశపు మంత్రివర్తమున పేక్కుపడవులను సమరతతో నిర్వహించిన పిదప ఆయనను ఆత్మ పురు విద్యుద్విద్యులయపు చాన్సెలరుగా నియమించిరి.

“నాశీవీకముందు నాకొసంగబడిన గౌరవ వడవులలో ఇదియే అత్యధికమైనదని నేను తలంచుచున్నాను.” అరీతిగా నేనుగూడ నొక విద్యుద్విద్యులయమునకు చాన్సెలరుగానుండి గౌరవమును పొందినాను. ఈవిషయము యావజ్జీవమును నాకు స్ఫూర్తిపథమునకుండి పంతులమును గల్గించుచుండగలదు. చాన్సెలరుగానుండుటలో నాయందుగల లోపములను నేను గుర్తించియున్నాను. జరుగవలసిన పనిలో యింకను చాలభాగము కొరవడియున్నది. కాని యీరాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వసహాయముతో విద్యుద్విద్యులయమున నేను క్రివంచనలేక సేవచేసితివనియే భావించుచున్నాను. ఈవిద్యుద్విద్యులయము దివ్యశాఖి వృద్ధివందుగాక, విద్యార్థుల సౌఖ్యమును విజయమును బడయుచుండుటగాక యని నేను భక్తిపూర్వకముగను మహాపూర్వకముగను భగవంతుని ప్రార్థించుచునే యున్నాను.

నెహరు నివేదిక

మాంచెలరు గార్డియనువత్రిక వ్యాఖ్య
లండన్, ఆగస్టు 22:—19 లేదీని మాంచెలరు గార్డియను ప్రాసిన ప్రాతలు విన్నందుకు హామరాలు నిచ్చుటకు గాడ్వసు ప్రభువు ప్రయత్నించినపు టోరీకక్షమవారు ఆక్షేపించినటులే ఇప్పుడుగూడ మాంచెలరు గార్డియనువత్రిక నెహరు నివేదికమునుగూర్చి ప్రాయమున్నదని ల్యాన్సుజేరగారు పూర్వము విన్నందు తరువున రెడ్డుండు వచ్చెలుగారు దెలిపినటులే ఇండియాకు గావలసిన దానిని నెహరుగారిమీదేవారు దెలిపిరి. 800 కోట్ల భారతీయులకును ఏక మంచిదో నిర్ణయించుటకు బ్రెటుకు తేలియునను తలంపుకు మానకొన్న ఇండియాలో బ్రిటిషువారి చిక్కులు వడలిపోవు ననినది.

రాజ్ పు 20 లేక 20 సంవత్సరములలో కష్టముగ స్వరతి పాలనమునకు సంపూర్ణ బాధ్యతను భారతీయులు వహించి తీరవలసినవచ్చునని తనకు సంపూర్ణ విశ్వాసము గలదని మాంచెలరు గార్డియను వత్రిక ప్రాయమున్నది. అందుచేతనే ఈ నెహరుగారిమీదేవారు తమ వాదనాక్షేపిని బలపరచుకొనటకు ప్రయత్నించిరిగాని క్రియాశూన్యము రాజ్యాంగ విభావమును తయారుచేయలేదని గట్టిగా ప్రాయమున వచ్చెననుచున్నది.

ఆగస్టు 18 లేదీకి గ్రేటుబ్రిటనులో వనితకుండ 1814200 మందిగలరు. ఒక పక్షముకంటే ఈసంఖ్య 9229 మంది యున్నాడు. ఒకసంవత్సరము క్రిందటికంటే 290,050 మంది ఎక్కువగా యున్నాడు.

రామదాసునాటకము

నిన్నటిదినం శ్రీ సీతారామంజనేయ నాటకసమాజం వారు నెహటకమును ప్రదర్శించిరి. ఇదియే కడపటి నాటకము. అందు కవీర్ పాత్రను భరించిన శ్రీయుత ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు తమ పాత్రమును కడుచక్కగా పరిపాలించిరి. కవిచరణమునుపోలిన వీరిగాత్రముతో ముదబడినచో చివరవరకు నొకేమాదిరిగా పద్యములను, కీర్తనలను పాడి ప్రేక్షకుల భక్తి పారవశ్యమునందు ముంచెరుట కెట్టిపండితుడు లేడు. హిందూ సానిపాటలు పాడునప్పుడు పీఠుమాసభ క్తి అపారము. పిరు ప్రత్యేక ప్రశంసార్హులు. రామదాసుపాత్రనుభరించిన శ్రీయుత దేవులపల్లి వరసింహారావుగారు మొదటనుండి చివరవరకు భక్తిరసమును వెదజల్లిరి. గద్యపద్యములు కడువిప్రులముగా చదువులందు కడుసామర్థ్యమును చూపిరి. సాక్షాత్ శ్రీరాముడని ప్రత్యక్షమైనట్లు చూపగలిగిరి. రావీషాపాత్రను భరించిన కొచ్చర్ల కోట రంగారావుగారు గంభీరభావములను ప్రదర్శించుట యందున, హాస్యరసమును చూపుటయందును కడుసమర్థుల కనుపరచిరి. రఘురాముని పాత్రనుభరించిన కట్టవాడు తన మధుర గానముచే ప్రేక్షకుల మనంబుల కత్యంతసంతోషము గలిగించ గలిగెను. నాటకం చివరవరకు చక్కగా జరిపిరి.

సరసింహారావు.

వాతావరణస్థితి

1928 నం! ఆగస్టునెల 23-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మును		మును		మును	మును	మును	మును	మును
	అత్తగిరి	అత్తగిరి	అత్తగిరి	అత్తగిరి	అత్తగిరి	అత్తగిరి	అత్తగిరి	అత్తగిరి	అత్తగిరి
కర్నూలు	89	77	0.5	14.1	—	4.5	—	—	—
విశాఖపట్నం	91	79	1.2	16.6	+	8.5	—	—	—
కాకినాడ	94	79	...	8.3	—	5.8	—	—	—
మచిలీపట్నం	91	80	...	7.8	—	9.1	—	—	—
కర్నూలు	89	75	0.1	12.1	+	0.4	—	—	—
బళ్లారి	87	74	...	6.9	+	1.5	—	—	—
అనంతపురం	8.4	+	0.1	—	—	—
కడప	88	75	0.1	10.7	—	0.8	—	—	—
నెల్లూరు	93	79	...	6.8	+	0.	—	—	—
మద్రాసు	93	77	...	8.1	—	0.9	—	—	—
కడపూరు	90	74	0.1	15.0	+	6.9	—	—	—
నెలము	90	71	...	12.5	+	0.9	—	—	—
కోయంబూరు	88	70	...	1.9	—	2.0	—	—	—
తిరుచనాపల్లి	95	78	...	8.8	—	1.5	—	—	—
నాగపట్టణము	92	77	...	7.8	+	2.0	—	—	—
మధుర	98	79	...	4.9	—	1.3	—	—	—
పొంబన్	88	81	...	2.0	+	1.0	—	—	—
పాలంకోట	0	—	1.2	—	—	—
తిరువేండ్రము	82	75	...	19.7	—	4.1	—	—	—
కొచ్చిన్	82	74	...	46.4	—	14.9	—	—	—
కాలికట్టు	85	78	...	61.1	—	15.3	—	—	—
మంగళూరు	81	72	0.5	9.2	—	0.8	—	—	—
దొంగుపూరు	77	65	0.4	16.0	+	5.7	—	—	—
మెరకార	69	61	0.2	70.0	—	7.9	—	—	—
కొడైకనాల్	65	52	...	8.2	—	5.9	—	—	—
మనూర్	71	59	...	6.1	—	—	—	—	—

సర్కారులు:— విశాఖపట్నం ములో 1.2" గోరాలపురములో 0.5" వర్షించెను. ముల్క విస్తారముగ నున్నది. కాకినాడలో పగటివేడిమి 5 డిగ్రీలు మచిలీపట్నం ములో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వర్షణ:—కడప కర్నూలులో చివరవరకువర్షించెను. ముల్క విస్తారముగనున్నది. బళ్లారిలో 4 కడపలో 6 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ.

కర్నూటకము:—కడపూరులో 0.1" వర్షించెను. నెల్లూరులో చివరవరకువర్షించెను. ముల్క విస్తారముగనున్నది. తిళ్ళివర్షి మామూలుగనున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,

ప్రజాతా నాటకసమాజము

నైమను కమిషనునకు

సాక్ష్యపత్రములు

ప్రజాపక్షమువారు

ప్రజాపక్షమువారు సమన్వయయోజక

వర్గముల గోరుట

విశ్వకర్మసంఘమువారు వలదనుట

ప్రజలపైనే బాధ్యత యుంచవలెనని

యూరోపియను డనుట

మదరాసు ప్రజాపక్షము

మదరాసులో ప్రజాపక్షమువారి తరఫున నైమను కమిషనువారికి సాక్ష్యపత్రములను బాధ్యతను వహించుట. ప్రజాపక్షము వర్గములను పక్షపాదమునకు ఆరంభించి, ఎం. పాదానాభ పి. ఎస్. కల్యాణయ్యగారు కె. కె. పాకరు, ఎ. ఎల్. సుబ్బామణి, ఎం. ఎల్. ఎ. గార్లు అందు సంతకము చేసిరి. అందు యిట్లు గలదు:

ప్రస్తుతమున్న భారత రాజ్యాంగ విధానము సంతృప్తికరముగా లేదు. 1919 ఇండియా ప్రభుత్వసంఘము పూర్తిగా మార్చినది భారత ప్రజల వ్యవహారాల పాత్రను స్వయంస్థితియనుకూలముగా అంగీకరించుచు నూతన పరిపాలనావిధానమును సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించవలెను. భారతదేశము రాజ్యాంగమునకు పరిపాలనకు తగినట్లున్నది. సంపూర్ణ అధినేతకే ప్రభుత్వమును భారతీయులకు లభ్యమగుట నిష్పందేహంకము. సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారు వెంటనే సంపూర్ణ అధినేతకే ప్రభుత్వమును సమగ్ర భారతీయుల సంపూర్ణ ప్రతిపక్షదరని నమ్ముచున్నాము.

కానీ ప్రజల అన్నింటికీ సమన్వయయోజకవర్గములే యుండవలెను. సాంఘిక నియోజక వర్గములు ప్రజాపరిపాలనకు ప్రతిఘటనను. కానీ అవసరముగ కొన్ని రాష్ట్రములలో కొంత రాజ్యాంగపరమమైన నియమాలకు నిమ్మకాయలకు కొన్ని సానములు ప్రత్యేకించి యుంచవచ్చును. దేశములో మహమ్మదీయుల తడితరులు పెక్కుమంది యీ సాంఘిక నియోజక వర్గముల యుండవలెనని కోరినచో అట్టియేర్పాటు తాత్కాలికముగా నుండుటకు యీ పక్షమువారు రద్దీరకము చేయవలెను. కానీ ప్రజలలో రాజకీయపక్షము లేర్పడవలెను గాని సాంఘిక భావనలను బట్టి యేర్పడవలెను అందరూ.

విశ్వకర్మసంఘము

మదరాసు, ఆగస్టు 20:— ఆఖిలభారత విశ్వకర్మ లిబరల్ ఫ్రంట్ యొక్క కార్యకర్తలు, భారత సమగ్రభూమికి వ సంఘముల పాఠశాలలను విడిచి వీరిని వేరుచేయుచున్నట్లు ప్రకటించి కేసునుండి రాజ్యాంగవిధానము నూచించిరి. ప్రజాపక్షమువారికి సంతకము:— భారతదేశమునకు సంపూర్ణ అధినేతకే ప్రభుత్వమునకు, అర్హతయు, స్వయంస్థితి యాధికారము గల గుర్రము అంగీకరించుచు భాషాప్రయత్న రాష్ట్రవిభజనము చేయవలెనని కోరిక. రాష్ట్రములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము సంగి సార్వభౌమమునకు పరిపాలనయందు స్టేటు సెక్రటరీగారి స్వాధీనమునందు భారత కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు నైమను, నాకా, సంరక్షణ విధానకాంక్షల పరిపాలించుచుండవలెను.

సాంఘిక నియోజకవర్గములను తొలగించుట చాల నష్టకారకమునైనను, సమన్వయయోజకవర్గముల సంతకమునకు యేర్పాటు చేయరాదనియు, స్త్రీలకు తప్ప తక్కిన యొక్క వయస్కులందరకు ఓటింగు అధికార ముండవలెననియు రాష్ట్రములందు, కేంద్రప్రభుత్వమునందు చెందేని కానీ ప్రజలందరినీ సన్నిహిత అందు నూచించవలెనని.

“ప్రజలపైనే బాధ్యత యుంచవలెను”

ప్రెసిదు గారి సాక్ష్యము

కరణి, ఆగస్టు 20:— కె. ఎల్. ప్రెసిదు సి. వి. ఇ. గారు కరణి నైమను కమిషనువారికి క్రొత్త పద్ధతిని నూచించిరి. ప్రస్తుతమున్న యొక్క ట్యులన్సియు, రాజకీయ చిక్కులు, ప్రజల అసంతృప్తి అర్హతలకు యాదోశన, ఉద్యోగములందు అంగీకరించుట అసంతృప్తి, ప్రజాపక్ష దీపన చర్యలెవరినీ, నగరములలో భాషాధార నిరంకుశత్వము వ్యవసాయములకు అడ్డంకు యివ్వనియగుడ 1919 సం. ప్రభుత్వ నిర్మాణ చట్టమునందలి లోపములను కల్గినవనిరి. కావున రాజ్యాంగవిధానము పూర్తిగా మార్చవలెను గాని స్వరాజము చేయించి అంగములు మాత్రము మార్చవలెనని ప్రయోజనము లేదు. భారతీయప్రజలకు స్వయముగా అభివృద్ధి చేయవలెను, రాజకీయసంఘ నిర్మాణమునకు తగు అవకాశమిచ్చి వారిపై బాధ్యత నిడినగాని ప్రయోజన ముండవలెనని, అ. ప్రె.

ప్రభుమాంధ్రకార్తిక (కూలీల) నభ

(స్వకీయ విలేఖరి)

బెజవాడ, ఆగస్టు 16:— నిన్న సాయంత్రము బెజవాడ పట్టణమున గాంధీ యాద్యోగవనమునందు ప్రభుమాంధ్రకార్తిక (కూలీల) నభ శ్రీయుత ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారి అధ్యక్షతకీంద జరిగినది.

అహంసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత అయ్యునికి వెంకట రమణయ్యగారు అధ్యక్షులగు గోవిందాచార్యులుగారి కేళధీ కిని కొనియాడిరి. ఈ ప్రవచనమున డబ్బుగలవానిమాట చెల్లుబయ్యె కాదుకనుక వానిగతినగుర్చి ధనికులు ఆలోచించుచుండుట యు వివరించిరి. పాశ్చాత్యదేశములందువలె ఇవలకుడ కార్మిక సంఘములు స్థాపించవలసిన యావశ్యకతను గుర్చి ముచ్చటించిరి. ఇట్టి కార్మిక సంఘముల స్థాపనకు అధ్యక్షు లెంతయు తగినవారనిరి.

అధ్యక్షుల పన్యాసము

అధ్యక్షులవారిటుల నుడివిరి. కార్మికసమస్య చాలక్లిష్టమైనది. ప్రవచనములకు కార్మికసమస్య చాలబీభత్సర్యమైనది. ప్రవచనములకు దృక్పథముతో ప్రవర్తించబడుచున్నది. రష్యా దేశమున ప్రత్యేకకాల దుర్రునివలె నిష్కారముచున్నది. ప్రవచనమునం దన్నిదేశములందును కార్మిక సంఘముల స్థాపించబడి కార్మికల నైతిక, సాంఘిక పరిస్థితులను చక్కచెట్టుటకై కృషిచేయుచున్నది. కొంతమట్టుకు జయము చేకూరినది. మన భారతవర్షమునకుడ ఇతరరాష్ట్రములందు కార్మిక సంఘము లేర్పడి కష్టతీవులకు కొంత సుఖమును చేకూర్చుచున్నది. ఆంధ్రదేశమున అట్టి కార్మిక సంఘము లొకటియైనను స్థాపించబడి యుండలేదు.

ప్రతిరకపు పనివారికికూడ ఒక్కొక్కసంఘ మేర్పడవలెను. ప్లిడరు గుమస్తాలు, మహాకారు గుమస్తాలు మున్నగువారు సహితము వారలనిమిత్తము ప్రత్యేకముగ సంఘముల నిర్వహణకొనవచ్చును.

ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు మెట్టు, లేబరు డిపార్టుమెంటులను బయటచేరదీసివారు. ఈ డిపార్టుమెంటులను లేక మైనను లాభము కలుగుటలేదు.

కార్మిక సంఘములను స్థాపించి ఇవలకుడ రష్యాలో వలె చాలివిక్ ప్రభుత్వమును నెలకొల్పియు రష కొందరు ఆ సత్యమును ముచ్చారు. అది కేవలము కల్పన. రినుటకు కడుపునొంద లిండి, పిల్చుటకు చక్కని గాలి, త్రాగుటకు పరిశుద్ధమైననీరు ఏర్పడినచో కష్టతీవులకు లాభము చేకూర్చినవారమగుదుము. ఈ కార్యసానుకూలమే మన పరమావధి అని వక్కాదింపుచున్నాము. అన్నిరకములను స్థాపించి వాటియొక్క పని సంతయు ఒక్కసంఘమునందు కేంద్రీకరించుట మన ప్రస్తుతకర్తవ్యము. ఈ యుద్ధమునకు దేశములెల్లరు ఆహ్వానించి తగినప్రాత్యాన మొసంగెదరని నమ్ముచున్నాను.

తరువరి శ్రీయుతులు చెరుకువాడ నరసింహంగారు మతం బాలబ్రహ్మగారు ప్రగారు ముచ్చటించిరి.

పిమ్మట యాదిగన నుడవారింపబడిన తీర్మానము లంగీకరించబడినది.

1. ఆంధ్రరాష్ట్రమునందలి వివిధకార్మికల నందరిని సంఘములకీంద యేర్పాటుచేసి వారి ఆర్థిక నైతిక రాజకీయ పరిణామాభివృద్ధికి పాటుబడుటకుగాను ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్మిక సంఘమునకీంద నుడవారింపబడిన కార్యనిర్వాహక వర్గముతో యేర్పరచబడినది. సంవత్సరాంతమునకు పరియైన ఎన్నికలతో సంఘమేర్పడును.

అధ్యక్షులు-ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు గారు ఉపాధ్యక్షులు-అయ్యునికి వెంకటరమణయ్యగారు కార్యదర్శులు-మతం బాలబ్రహ్మగారు ప్రగారు మరియు 17 గురు సభ్యులు.

ఈ వైసంఘమునకు సలహాసంఘము ఏర్పాటుచేయబడినది. అసభ్యులసాముల లీకీంద వివరించుచున్నాను. 1. అయ్య దేవర కాళేశ్వరరావుగారు, 2. దండు నారాయణరాజుగారు, 3. కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు, 4. మాలే నారాయణరావుగారు, 5. కే. వి. ఆర్. స్వామిగారు, 6. పిల్లమర్రె అంజనేయులుగారు. 7. నడింపల్లి లక్ష్మీనంసినారావుగారు.

సోవియటు ప్రతినిధులకు ప్యాస్పోర్టుల నియరాదని డచ్చి జర్మను ప్రభుత్వమువారు రుపకొనించిన తీర్మానమును ప్రాథమికకాంక్షిభవారు నిరాకరించిరి.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా వార్తలు

జిల్లాబోర్డు మీటింగు - వైసుప్రెసిడెంటు ఎన్నిక
ఈనెల 27 వ తేదీన ఏలూరులో జరుగును ప్రెసిడెంటు ఎన్నికను యింకా గవర్నమెంటువారు ప్రచురించలేదు. వైసుప్రెసిడెంటు ఎన్నికకు కొంతమంది మెంబర్లు నోటీసు యియ్యగా యీ ఎన్నికను 27 వ తేదీన జరుపుటకు ఏర్పాటు చేసిరి. యీ ఎన్నికకు యిదివరలో వైసుప్రెసిడెంటుగానున్న నెక్లెంటి దొరయ్య చాదరిగారును మద్దుల రామమూరి నాయుడుగారును పోటీ చేయుచున్నాడు.

తెలుగు తాలూకాబోర్డు మీటింగు

సర్వజన ధర్మగ్రంథాలయములు

ఈనెల 31 వ తేదీన జరుగును. యీమీటింగులో తలుగు, నిడదవోలు తాలూకాలలో కలిపి 5 ప్రదేశములందు సర్వజన ధర్మగ్రంథాలయములను తాలూకాబోర్డువారే ఏర్పాటుచేసి వాటిద్వారా కొంతవరకు విద్యావ్యాపకమునకు తోడ్పడవలెనను తీర్మానమును యిటువై సర్వసారాణ చాదరిగారు నంపిరి.

అఖిలభారత చరకా సంఘశాఖ

కొవ్వూరులో ఖద్దరుకొట్టు

ఈ జిల్లాలో యిదివరకు నిడదవోలులోనే వీని తాలూకు ఖద్దరు కొట్టుగలదు. దీనికి బ్రాంచి నోక దానిని కొవ్వూరులో శ్రీ శివుడు శివరావుగారి యాజమాన్యముకీంద పెట్టుటకు ఏర్పాటుజరిగినది. ఖద్దరుకొట్టును స్థాపించి పనిజరిగించుచున్నాడు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

నగరి, పాళాల గోపాలరాజుగారి నిర్మాణము

చిత్తూరుమండలమందలి కార్యేటిసగర సంస్థానాంతర్గతమున నగరి గ్రామవాస్తవ్యులగు శ్రీ పాళాల గోపాలరాజుగారు 19-8-28 తారీఖునాడు పాతాత్రుగ వైకుంఠప్రాప్తిచేందిభారతమంతయు చింతించుచున్నది. కీర్తిశేఖరుల గోపాలరాజుగారు నగరి గ్రామమునందలి వైయిక్విమక పాతకాలయందు ప్రధానాధ్యక్షుడుగా నుండి విమకవారి యొక్కయే గాక గ్రామప్రజలయొక్కయు మన్ననలనుబొందియుండిరి. మరియు నగరి యూనియన్ పరపతి సంఘములకు గౌరవసహాయునిజిప్రొచుగానుండియు వారాయుద్ధముకట్ట గావించిన ప్రజావిమయకసహాయ సందేవములగుడ సంతయు జనులించి యున్నది. కీర్తిశేఖరుల రాజాగారిపట్ల నాయూరివారుమాత్రమే గాక పరిపరగ్రామాదులవారును అత్యంతవగు గౌరవభేదములను జూపుచుండినట్లులో రాజాగారియందలి సత్వనర్తనా కళామయ లేటెల్లమగుచున్నది. ప్రజాహితమున ప్రతికార్యమునను వీరు త్యాగముతో ముందంజవైచుచు పాల్గొనినాగియు ముందురు. తాను సామాన్యమగు దళముందుండి జీవింపుచున్నను ఆకలిగొన్నవారి కన్నమిడులలో చక్కని నెరవారయినయు పెర్పాంచుచుండిరి. కార్యేటిసగర సంస్థానమందలి మారుమూల సయితములందు అన్ని గ్రామముల యందును సహకారోద్యమ బీజములనాటి వృద్ధికిచ్చి మానవసేవగావించిరి. గోపాలరాజుగారు ఆజానబాహుడు. ఘోరద్రూపి. నిత్యసంతోషి. కాంత చిత్తుడు. ఉదారమనస్కుడు. లిరుమణి క్రియాశీలులను ముఖమున బెట్టుకొని యుక్తమగుదుల ధరించినవ్యుడు వారింజూచిన సహజమైన శ్రుతియవంశోచిత భావగాంభీర్యాది సద్గుణములు పెల్లివిరియుచు యెల్లవారును సమ్మోహితులుగావలసినదే కి ముగుఖియగు శ్రీ రాజాగారిని అండవాయువను క్రూరవ్యాధి చాలకాలముగ నొకవంక బాధించుచుండినను భయముచే శస్త్ర చికిత్సావిద్యకర్తలకు గానించుకొనుట కిష్టపడక, తుట్టుకు ద కీ ఘోర వ్యాధి కి బ ల్లి యై పోయిరి. నగరికి నుమారు తది కండ్లందు మెళ్ళు దూరమున గల నాగలాపురమునకు పిరానాడే కార్యార్థ మరిగియుండి అం దీవ్యాధిచే పీడింపబడి యుతువులకు వీడిరి. ఆ వెంటనే మృతక శేవరమును అందుండి నగరికి గొనితెచ్చి దహనసంస్కారములు గావించబడినవి. ఆనాడు నగరియం దేములజూచినను సం తాపవిన్నామలే యగుపడుచుండెనుట యతిశయోక్తిగానేరదు. పాపము కీర్తిశేఖరుల రాజాగారికి వృద్ధులకు తండ్రిగారు ను సోదరలొకడను సహధర్మచారియు నైదుగురు చిన్నకొ మార్పుల గలరు. వీరిని తదితర బంధువులను పుత్రులను దుఃఖసాగరముననుంచి కీర్తిశేఖరై న గోపాలరాజుగారి యాత్మకు భగవానుడు కాంతిసోపంక ప్రార్థించుచు శ్రీ రాజాగారి కుటుంబమునకు నా సానుభూతి నెరిగించుచున్నాడను. తిరుత్తని. బూదూరు రామారావురెడ్డి.

దేవులపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి రామదాసు పాత్రధారణము

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము

రామదాసు నాటకము

నిన్న సాయంకాలము యీ సమాజమువారు రాయల థియేటరులో యీ నాటకమును బాగుగా ప్రదర్శించిరి. ఇది చెన్నపురి ఆంధ్రనాటక సభవారి ఆదరణక్రింద ప్రదర్శింపబడినది. ఇదియే కడపటి నాటకము. నిన్న రాత్రి మెయిలులోనే సమాజాధిపతి శ్రీ మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారు ఏలూరు వెళ్లవలసివచ్చుటచే నాటకారంభమునందే దేశోద్ధాతక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు లలితకళాభివృద్ధికి జమీందారుగారు చెయ్యవచ్చు కృషిని ప్రకటించిరి. ఆంధ్ర నాటక సభవారి ప్రక్రమణ ఉపాధ్యక్షులు దివానుబహదరు శ్రీ వెంకటనారాయణ గాయుడుగారు ఒక వెండిగొప్పను శ్రీ నారాయణరావుగారి కొసంగిరి. సభాకార్యదర్శి శ్రీయుత బి. వి. గోపాలకృష్ణారావుగారు శ్రీ నారాయణరావుగారికి పుష్పమాలను గుచ్చుచును సమర్పించిరి. పిమ్మట శ్రీ నారాయణరావుగారు సమాచిత్రీకరిత ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. "నాటకకళాభివృద్ధి ఆంధ్ర జాతీయనందం దింకను బాల్యావస్థయందే యున్నది. జరుగవలసిన పని చాలవచ్చుగానున్నది. శ్రీయుత బల్లారి జి. రాఘవాచారి, బి. వి. బి. ఎల్. గారు నాటకకళా పరిలక్షార్థమే పాశ్చాత్యదేశములకేగిరి. వారు మరల రాగానే వారి సలహా ననుసరించి తిరిగివని చియింపబడునని. దేశోద్ధాతకులు బెజవాడలో నొక నాటకరంగము నేర్పరుపదలఁగని ప్రతికలలో చదివినది. ఒకరిపల్ల నది జరుగదగిన పనిగాదు. నాటకకళాభివృద్ధిని గురించు పనియెల్ల పూనుకొనవలెన. అటులే విద్యాభివృద్ధి మర్యాదగలవాడు నగువారు పాత్ర ధారణమునకు గడంగవలెను" అని శ్రీ నారాయణరావుగారు నుడిచి వందనము లర్పించిరి.

ఈ నాటకమునందు పీఠికాపాత్రను ధరించిన శ్రీయుత ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు అర్పించిన ప్రశంసనీయముగా పని చేసిరిగాని సంగీతము ను మాత్రము కొంత తగ్గించిన బాగుండునని సూచించుచున్నాడు. శ్రీయుత దేవులపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు రామదాసుపాత్రను ధరించి చక్కగా ప్రదర్శించిరి. ముఖ్యముగా జయిలులో పీఠికామాలన నటనా కాలము చాల క్లాసు స్వీకరము.

7-8-28 వ తేదీని వెలువడిన భారతిపత్రికలో శ్రీయుత భావరాజు కృష్ణారావు బి. వి. బి. ఎల్. గారు నరసింహారావుగారిని గూర్చి యొసంగిన సదభిప్రాయమున కనుగుణముగానే నిన్న పీఠికా ప్రదర్శించిరి. "నరసింహారావుగారి యందు రామదాసుపాత్రముగూడ రసస్ఫూర్తి కెందియుండును. నరసింహారావుగారి రామదాసునకు రామదాసు కంటికగుడును. వారి భక్తిస్వభావములో బాలకచేష్ట లగుపడును. తనలో ఆడుకొను నైవోదవలెను, తన తమ్మునివలెను, ముద్దుల మరదలవలెను, గొప్ప గుణరాశివలెను, సకల సద్గుణసంపన్నుడగు నేపీహేతునివలెను శ్రీరాముని నరసింహారావుగారు భావించి భక్తిపాఠశ్యముతో ధ్యానముచేయుచుండురు.

దేవులపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి చాణక్య పాత్రధారణము.

పీఠికా మొదటినుండియు రాముని వశేనరుచుకొను చిత్రవృత్తి నగుపరుచుచు నడుచుచుండు భక్తిభావపరంకరల శేలి యాడుచు అపుడపుడు దగ్గరనుఁజూపియుచునే కలిగిన నాస్తికపు అవిశ్వాసమును గనబడుచు తుదకు మనోవిధియందు రామసాక్షాత్కారము కలిగినపుడు జనించు ఆనందమును నహి దృశ్యముగ జూపగలరు. అటుగడుగునకు రామనామసక్తిరసము జేయుచు నటించుచుండు పీఠికా నాటినవారు రామదాసు యొక్క అపరావతాంతు యని భ్రమింతురు." అని శ్రీయుత కృష్ణారావుగారు వ్రాసిరి. బ్రాహ్మణజేమమును తానీమనేమమును ధరించిన శ్రీయుత కొచ్చెర్లకోట రంగారావుగారు మొదటిజేమమునందు సమయస్ఫూర్తిని చమత్కారమున, తానీమనేమమునందు గాఢభక్త్యమును హిందీభాషాపరిచయమును బాగుగా వెల్లడించిరి. తక్కినపాత్రధారు లందరునుగూడ బాగుగానే ప్రదర్శించిరి. శ్రీహాకటాక్షమున శ్రీనారాయణరావు జమీందారుగారు ఆమురారోగ్యైశ్వర్యభాగ్యవృద్ధిని అదనెవరుగాక. వారిపోషణక్రింద నీసమాజము దిండినాభివృద్ధి నొందుగాక. యిటులనే అపుడపుడు పీఠికా చెన్నపురిలో నుత్పలనాటకములను ప్రదర్శించుచు చెన్నపురిపాఠశలకు మదిము గడిగించుచుండురు గాకయని కుభాశీర్యుడు మొనరించుచున్నాడు.

గంజాముజిల్లాబోర్డు

అధ్యక్షుని తిరిగి నామినేటు చేయరాదనుట

సభల యాందోళన

(స్వీయవిలేఖరి)

బరంపురం, ఆగస్టు 23:-కల్లికోట రాజాగారిని గంజాముజిల్లాబోర్డు సభ్యులు మూడవసారి ప్రభుత్వమువారు నియమింపరాదని ప్రజల ఆభిప్రాయము వెల్లడిచేయుచు జిల్లాలో వివిధ ప్రాంతములందు సభలు బరుగుచున్నవి. సరిగ ప్రాతినిధ్యములేని అస్పృశ్యులవర్గములకొరకు నామినేటు లక్ష్యంపబడినవిగాని యెవరో ఒకరినే యెల్లప్పుడు నామినేటు చేయుటకొరకుగాదు. రాజాగారిని తిరిగి సభ్యులగ నియమించి స్థానికపాక్షి కోర్టు కేసులకు ప్రభుత్వము వారు తోడ్పడునంటి ఘోరతప్పిదమును ముత్రిగా రొసరింపరాదని ప్రజలు ప్రార్థించుచున్నాడు. తాలూకాబోర్డు జనరలు ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. ఈ లోపుగనే వచ్చేనెల శ్రాంత జిల్లాబోర్డు యేర్పాటు గాకముందే రాజాగారి నామినేటున నార్తచేరి చేరడముతోనే ప్రాతినిధ్యవారితే రాజాగారిని తిరిగి అధ్యక్షులగ ఎన్నుకొనజేయుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. రాజాగారు అధ్యక్షులు కాగోరినచో అందరివలె సభ్యుడుగ ఎన్నుకొనబడి పిమ్మట అధ్యక్షులకు పోటీచేయుచున్నాడు. ముత్రిగారు తొందరపడి నామినేటునులను ప్రకటించి యీ తంత్రములకు తోడ్పడుతుండునని ప్రజలు నమ్ముచున్నాడు. అనేకమంది సంతకములతో ముత్రిగారి కొక మహాజరు తయారగుచున్నది.

మోటాలో పోవుచు దొంగలు దురాగతము చేయుటకు శ్రాంతగా లండనులో కొద్దిమీద మేకులతో గూడుకొన్న చాపలను బరపుచున్నాడు. ఈ ఏర్పాటు గేటుదిటలతో పోలీసుకు తృప్తికరముగనున్నది.

ఉన్నతవిద్యకై ఇంగ్లాండుపయనము.

జి. ఎ. పురహత్తంగారు ఎం. ఎ పర్యయత్న కళా కాలయందు ప్రవేశించి. ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యాలయమునందు పానగలు రాజాగారు యేర్పాటుచేసిన ఫెలోషిపు పీఠికొసంగబడినది. ఉన్నతవిద్య బడయుటకై కేంబ్రిడ్జికి బోవుచున్నాడు.

మద్రాసు శాసనసభ

సెప్టెంబరు సమావేశమునకు కార్యక్రమము మద్రాసు శాసనసభ సెప్టెంబరు 8 వ తేదీన సమావేశమగును.

క్రొత్తసభ్యులు

ప్రశ్న లడుగబడినవిమ్మట ఈదిగున కేవలము బడిన నూతన సభ్యులు తమస్థానముల నాక్రమింతురు:-ఎల్. బి. వాధకా, కె. పి. రామమూసన, ఖల్లీపుల్లా, సి. జబ్బు, ఇ. కాటను, సి. ఏ. సోబరుగాడ్ల గౌ|| అధ్యక్షులు తమచే నామినేటు కాబడిన నలుగురు ప్రత్యేకము పేర్ల బావి తాను ప్రకటింతురు.

గౌ|| అధ్యక్షులు కొన్ని చిత్తుచట్టములు గవర్నరు వైస్రాయి గార్ల యామోదమున బొందెనని ప్రకటింతురు.

గౌ|| సభానాయకుడు, అధ్యక్షుని యనుమతిపైని యీ గ్రాంధిరీక్షాసము నుపసాదించునని తెలియుచున్నది:-

6-8-1928 తేదీన స్టాట్యూటరీ కమిషను వైస్రాయిచే వైస్రాయికి వ్రాయబడిన జాబునందున, 28-6-28 తేదీన యిండియాప్రభుత్వముచే గావింపబడిన ప్రకటన యందును గల వరకుల ప్రకారము యిండియను స్టాట్యూటరీ కమిషనుతో జాయింట్లు సమావేశము జరపుటకుగాను యీసభవారు సింగిలు ప్రాస్సెస్సరెలియ వోటుపద్ధతిని యెన్నికలను జరుపుటకు 77 వ స్టాండింగు ఆర్డరుక్రింద గౌ|| అధ్యక్షునిచే గావింపబడిన రెన్యూలేషనుల ననుసరించి యేడుగురు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలెను.

గౌ|| అభివృద్ధికా ముత్రిగారు కాటను ప్రాస్సెస్సరెలియ చట్టముక్రింద సభవారి కంపబడిన రివైజుడు ప్రకటనలు, నిబంధనలు స్థానికప్రభుత్వముచే జారీ చేయబడవలెనని, యొకరీక్షాసము నుపసాదించురు.

గౌ|| సేతురత్నమయ్యగారు యిండియను ఫిమరీసు సభరణచట్టమును యీరాజధానికి విరింపజేయు విషయము నాలోచించుటకు నియమింపబడిన సెలెక్షుకమిటీ రిపోర్టును సభయెదుట బెట్టి సదరు సభరణచట్టము విచారింపబడవలెనని యొకరీక్షాసము నుపసాదించురు. సభరణలు పూర్తి గావింపబడినవిమ్మట చట్టము కాసింపబడును.

గౌ|| సేతురత్నమయ్యగారు, మద్రాసు పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వసహాయ చట్టముయొక్క సవరణచట్టమును ప్రవేశపెట్టి సదరుచట్టము వెంటనే విచారింపబడి కాసింపబడవలెనని యొకరీక్షాసము నుపసాదించురు.

గౌ|| జి|| బి|| ఎం. కృష్ణమనాయకుగారు, 1870 సం|| కోర్టుఫీజు చట్టముయొక్క సవరణచట్టమును ప్రవేశపెట్టి, సదరు చట్టము వెంటనే విచారింపబడి కాసింపబడవలెనని యొకరీక్షాసము నుపసాదించురు.

రామలింగా రెడ్డిగారు:

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము

అభివృద్ధి

నేను జరిగిన మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు కాన్వేషను సందర్శమున, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయం సాధ్యమగు కట్టమంది రామలింగారెడ్డిగారి సంగతి నయవన్యాసము, సూక్ష్మతయములను చక్కగ వివరించినది. ప్రత్యేకనాథ సీలుగారి ఉపాధ్యక్షత క్రింద, మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము సత్వరాభివృద్ధి గాంచినది. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయమును స్వయంచ, దానిని గాలికి వదిలి పెట్టక, తదభివృద్ధికై ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించుచున్నారు. సీలుగారి ఆదర్శము అంతర్జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము. దాని వంకకు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమును గొంపోవుటకు వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని, రాష్ట్రయాదర్శముపై రామలింగారెడ్డిగారి రెక్కడు అభిమానము గనుపడచిరి. అంతర్జాతీయాదర్శమునుండి స్థానికాదర్శమును విడచియ పీలు లేదని రెడ్డిగారి తలంపు. ఏ రాష్ట్రమునం దయినను, ప్రభుత్వమునకును విశ్వవిద్యాలయమునకును గల సంబంధము స్పష్టముగ నిరూపింప బడవలయును. ప్రభుత్వమువారు తగిన ధనసహాయము జేయనియెడల, విశ్వవిద్యాలయ మభివృద్ధిగాంచజాలదు. విశ్వవిద్యాలయాదర్శములు సఫలము గానేరవు. విశ్వవిద్యాలయమునుండి వెలువడు విద్యార్థికులకు తగిన జీవిత మార్గములను గల్పింప వలసిన బాధ్యత, ప్రభుత్వముపై గలదు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయస్థితి! రామలింగారెడ్డిగారికి అనుభవైకవేద్యమే. ఈవిద్యాలయ మితవరకు ఎదుగులేక నిలిచియున్నది. ప్రభుత్వము వారు తగినంత ధనసహాయము జేయలేదు. ఇది లభించినగాని, ధనికులు తోడ్పడబోరు. ఉపాధ్యక్షులు ఎంతమేధావులయిన నేమి ప్రయోజనము? వీరు ఎన్ని క్రొత్త ఏర్పాటులను సూచింపగలిగిన నేమి ప్రయోజనము? అవి నెరవేరుటకు సాధన ముండవలయుగద! విశ్వవిద్యాలయపు మామూలు కార్యక్రమము జరుగుటకే డబ్బు చాలిచాలకయుండగ, శాస్త్రపరిశోధనకును, ఆంధ్రగ్రంథప్రకటనకును, ఆంధ్రభాషలో విద్య నేర్పుటకును ధన మెక్కడనుండి వచ్చును? మరియొక ముఖ్య సూత్రమునుగూడ రామలింగారెడ్డిగారు వివరించిరి. ధన సహాయము జేసినమాత్రాన, ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయమును ఆజ్ఞాపింప ప్రయత్నింపగూడదు. విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధికి స్వేచ్ఛ ముఖ్యవశ్యకము. ఇంగ్లండులో సీసంగతి గుర్తింపబడుచున్నది. బ్రిటీషు ప్రముఖు లీవిషయమును సువ్యక్తపరచిరి. విద్యార్థికులతో నిండియున్న విశ్వవిద్యాలయము తన

వనులను తాను జూమకొనజాలదా? మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునకుగూడ స్వేచ్ఛ యుండవలయునని, రామలింగారెడ్డిగారు గోరుచున్నారు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముకన్న మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము విద్యాభివృద్ధియందు ముందడుగు వైచుచున్నను, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున కెక్కుడు స్వేచ్ఛ గలదని, రామలింగారెడ్డిగారు తలచుచున్నారు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు గల లోప మంతయు డబ్బులోపమే. అయినను తనకు గల స్వేచ్ఛను ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము సద్వినియోగ పరచినపుడే, రామలింగారెడ్డిగారు కనుపడచిన సంతృప్తి సార్థకమగును. ఆంధ్రభాషద్వారా విద్య గలపువిషయమై అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సులు వారు చూపుచున్న వైఖరి, శ్లాఘనీయము గానేరదు. రామలింగారెడ్డిగారుమాత్రము దేశభాషామూలవిద్యను గూర్చి అత్యుత్సాహపూరితులుగ నున్నారు. వీరు చూపినమార్గమును అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సులు వారి రంగీకరించిన మేలుగ నుండును. రెడ్డిగారి విషయమై, మైసూరులో జెప్పినవిషయములను వీరు పరికింపవచ్చును. రాష్ట్రీయ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రధానాశయము, ఆభాషలో విద్యను నేర్పుటయే. అంతర్జాతీయాదర్శము సఫలము గావలయుననిన, ప్రపంచమున కంతకును సామాన్యభాష యొక టుండవలయును. కాని అట్టి భాష యితవర కేర్పడలేదు. జాతీయతలేనిది, అంతర్జాతీయత పెరుగనేరదు. అందుచే, మైసూరులో కన్నడభాషలోనే జాతీయ అంతర్జాతీయాశయములనుగూడ గ్రహింప వీలుగ నని, రామలింగారెడ్డిగారు ఎచ్చరించిరి. దేశభాషపై నభిమానము గల మైసూరు మహారాజుగారు తల పెట్టుచో, కన్నడభాషద్వారా విద్యనేర్పుట సులభ సాధ్యమగును. ప్రజలు మాటలాడు భాషలో విద్య గలపుటకును, పరిపాలనము జరుపుటకును వెనుదీయుటకన్నను, అసర్థము వేరుండదు.

ఏదేశమునందును, హిందూదేశమునందు గల అస్వాభావికస్థితి గనుపింపదు. రామలింగారెడ్డిగారు దెలిసినటుల, యూరపులో తయారయిన దుస్తులను ధరించుట భారతీయులకు సులభమే. కాని ఇక్కడనే తమకువలయు దుస్తులను తయారుజేసికొనుటకు కొంత ప్రయత్నము అవసరము. అయినను ఇట్టి ప్రయత్నము వలన నెన్ని శక్తి వర్షిండును. భారతీయుల సామర్థ్యము బయల్పడును. స్వల్పకష్టముల నెదుర్కొనజాలక, దేశభాషలను విడనాడదలచువారి వైఖరి నామోదింప వీలులేదు. దేశభాషలలో విద్యనేర్పినవారికి తగిన గౌరవ ముండదనియు, ఇంగ్లీషుభాషాపాండిత్యము తగ్గుననియు జెప్పెడి ఆక్షేపణలు నిస్సారములు. ఇట్టి పాండిత్యము తగ్గినను ఇబ్బందిలేదు. కాని, ఇంగ్లీషు భాషను రెండవభాషగ ప్రత్యేకముగ నేర్పినపుడే ఎక్కువ పాండిత్యమవడును. ఇంతకాలము ఇంగ్లీషుభాష నభ్యసించినను, భారతీయులలో ఆంగ్లకవిత్వము జెప్పగలవారుగాని, చక్కనిరీతుల వచన గ్రంథముల వ్రాయగలవారు గాని, అత్యల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. సాక్షురకమిటీ రిపోర్టుకు ఫలముగ బెంగాలులో హైస్కూలువిద్య దేశభాషలో గలపబడుచున్నది. అప్పటినుండియు బెంగాలీ భాష యభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఇతర విషయములు గాకున్నమానె, కన్నడభాషలో బి. ఏ. యం. ఏ.

క్లాసులలో హిందూదేశచరిత్రనయినను నేర్ప వీలు లేదా యని, రామలింగారెడ్డిగారు రడుగుచున్నారు. పఠనీయగ్రంథములు దేశభాషలలో లేవను సాకును, రామలింగారెడ్డిగారు తృణీకరించుచున్నారు. దేశభాషలలో నేర్పగలవారిని నియమించుచో, వారు విద్య గలపుచుందురు. గ్రంథములుగూడ వెంటనే బయల్పడలును. దేశభాషలలో విద్యనేర్పబూనకుండు, పుస్తకములు ఆకసమునుండి యూడిపడవలయునని కోరుచో, అటుల జరుగబోదు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయములో పఠనీయగ్రంథములు బయలుదేరలేదా? ఇంతియగాక, స్త్రీలు ఉన్నతవిద్యను నేర్వవలయుననుచో దేశభాషలలో విద్యగలపుట మరింత ఆవశ్యకమని రామలింగారెడ్డిగారు భావించుచున్నారు. రామలింగారెడ్డిగారి కోర్కెలు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందికను నెరవేర కున్నను, మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమువారు రయినను వీరి ననుసరించుచో, ప్రజల కత్యంతలాభము గలుగుట నిశ్చయము. విశ్వవిద్యాలయము మానసికస్పృహసామర్థ్యమును పెంపుజేయవలయునని, రామలింగారెడ్డిగారు గోరుచున్నారు. చిలుకపలుకులవలె గ్రంథములలో నున్న సంగతులను బిచ్చజెప్పటయు, డిగ్రీలనుసంపాదించి పిమ్మట జ్ఞానార్జననక్రింది విడనాడుటయు, విద్యార్థి కులలక్షణము గాదు. విశ్వవిద్యాలయములు సరియగు పట్టభద్రులను తయారు జేయవలయుననిన, రామలింగారెడ్డిగారు సూచించిన ఏర్పాటుల గావించుట యవసరము. విశ్వవిద్యాలయమును దాన్యమునం దుంచుచో, అందునుండి బయలుదేరువారు గూడ, దాన్యభావప్రేరితులే యగుదురు. ఇట్టి దుస్థితి తొలగవలయుననిన, హిందూదేశమును భాషాప్రయుక్తముగ విభజించుటయు, రాష్ట్రములకు స్వపరిపాలనమిచ్చుటయు, ముఖ్యవశ్యకములని తోచును. అంతవరకును, ఎట్టి యాదర్శములయినను సఫలమగునని తోచదు.

మద్రాసు కాన్వేషనుసభ

నేటి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు కాన్వేషనుసభలో, తదధ్యక్షులును మద్రాసు గవర్నరు నగు గోశ్వేక్ ప్రభువుగారి రిచ్చిన యుపన్యాసము, మధురమగు శైలిలో కూర్చబడి, భావగర్భితమై యుష్పచున్నది. మామూలుప్రసంగములకన్న, నిదికొలదిగ నున్నను, ఉన్నతాదర్శములను సూచించుచున్నది. కాని, మద్రాసు విద్యార్థులకుమాత్రము దీనివలన విశేషలాభముండదని చెప్పవచ్చును. ప్రతి సంవత్సరము డిగ్రీలను ప్రసాదించుచున్నారు. కాని వీనివలన ఫల మేమిగలిగెను? గమ్యస్థానమెద్ది? ఈ ప్రశ్నలకు గోశ్వేక్ ప్రభువుగారు జవాబుచెప్పుచు కేవలభుక్తిసంపాదనమే జీవిత పరమార్థముగాదని, జ్ఞాపకము జేయుచున్నారు. విద్య ఎల్లకాలమునకును బనికి వచ్చునదిగ నుండి, బుద్ధివికాసమునకు తోడ్పడవలయునని, వీరు చెలుపుచున్నారు. జ్ఞానము కేవలము ధనసాధనమని ఎంచవలదనుచున్నారు. గవర్నరుగారి ఆశయములు మంచివే యయినను, చెన్నరాజధానిలో నేర్పు విద్య, ఇటు భుక్తి గడచుటకుగాని, అటు బుద్ధి వికాసించుటకుగాని తోడ్పడుట లేదని చెప్పట అతిశయోక్తిగాదు. గొప్ప తత్వవేత్తలుగాని, శాస్త్రపరి

శోధకులు గాని, సంస్కర్తలు గాని, ప్రస్తుతవిద్యాలయములనుండి బయలుదేరలేదు. ధనవంతులయినను బయలుదేరలేదు. తుదకు ఆంగ్లవిద్యార్థికునికి దైనిక జీవనము గడచుటయే కష్టమగుచున్నది. పట్టభద్రులలో నిరుద్యోగము ప్రబలుచున్నది, ఆకలిబాధచే గొట్టుకొనువారు, జ్ఞానాభివృద్ధి కెటుల తోడ్పడగలరు? వారిబుద్ధి ఎటుల వికసింపగలదు? అందుచే కేవల ఆదర్శములనే చూడక, గోల్పోక ప్రభువుగారు హిందూదేశ నిజస్థితిని గుర్తింపవలయును. సాహిత్య, వృత్తివిద్యలను కలిపి నేర్పి, విద్యార్థికులు నిరుద్యోగబాధ బడకుండ చూడవలయును. విదేశభాషలో విద్య నేర్చుటచే, విద్యార్థులకస్తము లినుమడించుచున్నది. వారు వ్యర్థశ్రమలకు లోనగుచున్నారు. కేవల ఆంగ్లసాహిత్యవిద్యవలన, విద్యార్థికులు స్వస్వరూపమును మరచి పోతున్నారు. జీవితమున కవసరమగు వృత్తులను చేపట్టుటకు, వీరికి చేతగాకున్నది. ప్రభుత్వమువారును, యీవిషయమున తోడ్పడకున్నారు. విద్యార్థివృద్ధికి, వలసినంత ధనమిచ్చుటకు ప్రభుత్వమునకు సాధ్యపడుట లేదని, గవర్నరు గారంగీకరించిరి. కాని, ఇతరశాఖలలో ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుచో, విద్యకు వలయుధనము తప్పక లభింపగలదు. విద్యార్థికులు జనసామాన్యప్రబోధముకొరకు రాత్రిపాఠశాలలను స్థాపించియు, మ్యాజిక్ లాతరు ప్రదర్శనముల నేర్పాటుజేసియు, తోడ్పడవలయునని, గవర్నరుగారిచ్చిన హితవు అనుకూలమయినదే. కాని విద్యార్థికులకు ముందు జీవనాధారము గనుపింపవలయుగద. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము వారుగాని, ప్రభుత్వమువారుగాని, ప్రజలకువయోగించు విద్యను గలపుట కింతవరకు తగినకృషి జరుపరయిరి. ఇట్టిస్థితిలో గవర్నరుగారు జ్ఞానార్జనమే ప్రధానమనియు, భుక్తిసంపాదనాభిలాష ముఖ్యముగాదనియు, బోధించుటవలన, విద్యార్థుల కెటుల సంతృప్తి గలుగును?

ఆగస్టు 27

ప్రపంచ చారిత్రమునందు ఆగస్టు 27 వ తేది అత్యంతముఖ్యదినము. పదునైదుశాతుల ప్రతిభలు ప్యారిసునగరమునందు గూడి, కెల్లాగుగారు సూచించిన యుద్ధబహిష్కారపు టాడంబడికపై సంతకముజేసెదరు. కెల్లాగుగారికి ప్రాన్సులోని హావరీ పౌరులు బంగారు కలమును బహుమతిగ నిచ్చి, దానితో వీరును ఇతర ప్రతినిధులును సంతకముల జేయగోరెదరు. రాబోవు సోమవారమునాడు, సంతకములతంతు ముగియును. కాని, ఎంతవరకు కార్యసిద్ధిగలుగునను ప్రశ్న గలదు. బ్రిటీషుప్రతినిధి యగు కుపెండను ప్రభువుగారికి, యుద్ధము వెంటనే తొలగునను నమ్మకము కలుగలేదు. ఛేంబర్లెనుగారికిని కలుగలేదు. ఈలోపుగ కొన్ని సందర్భములు చేరి, ఇట్టి అవిశ్వాసమును మరింత పెంచుచున్నది. స్వరక్షణార్థమై యుద్ధముల నలుపవచ్చుననియు, స్వరక్షణావశ్యకత ఎప్పుడువచ్చునో ఎవరికివారే నిర్ణయించుకొనవలయుననియు, ఇంగ్లండు కొన్ని ప్రదేశములను రక్షింపవలసిన బాధ్యతను విడనాడదనియు మున్నగు మినహాయింపులు గలసి, బహిష్కారపు టాడంబడి

కను నిష్ఫలము గావించెను. వీనికి దోడుగ, ఇంగ్లండుకును ప్రాన్సుకును మధ్య జరిగిన నౌకాసంబంధమగు ఒడంబడికవలన, అమెరికా, జర్మనీ మున్నగు దేశములలో అలజడి కలిగినది. యుద్ధబహిష్కారమున కీ ఒడంబడిక విరుద్ధమని, జర్మనీయూ యను ప్రతిక చాటుచున్నది. అమెరికాలోగూడ అసంతృప్తి వెలువడినది. ఇంతవరకు ఆంగ్లో-ప్రాంచి ఒడంబడిక వివరములు ప్రకటితము గాలేదు. వీనికివెనుక, దురుద్దేశ్యమేమియులేదని, ప్రాంచి అధికారులును, బ్రిటీషు అధికారులును చెలుపుచున్నారు. కాని, మాంఛెస్టరు గార్డియను ప్రతిక క్రొత్తవిషయము నొకదానిని చెలుపుచున్నది. ఒడంబడికను జూచిన నిరపాయముగ గనుపించినను, నౌకాదళము విషయమై ప్రాన్సు కొన్ని సౌకర్యములను బ్రిటీషువారికిచ్చియుండ, బ్రిటీషువారు ప్రాంచివారికి సైనికసౌకర్యములను కొన్నింటిని వాదానము జేయుటచో ఉపద్రవముగలదని, మాంఛెస్టరు గార్డియను ప్రతినిధి చెలుపుచున్నది. బ్రిటీషు నౌకాదళ ప్రాముఖ్యమును ప్రాన్సు అంగీకరించియుండ, ఇంగ్లండు ప్రాంచివారి మిలిటరీ ప్రాముఖ్యము నంగీకరించెనట. ఇట్టి ఒడంబడిక ఆయుధవిసర్జనమునకు తోడ్పడజాలదని, చెప్పుచున్నారు. ఈజిప్టుతో అమెరికా యొడంబడిక జేసికొని, ఈజిప్టు న్యాయతంత్ర్యము నంగీకరించుటవలన, ఇంగ్లండులో అసంతృప్తి ఏర్పడినది. ఈజిప్టు నింకను పూర్వస్థితిలో నుంచదలచిన ఇంగ్లండు కిది కంటకముగ నుడుట వింతగాదు. ఇంగ్లండుకు నష్టము గలిగించు తలుపు తమ కేమియులేదని, అమెరికా ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు. ఈరీతిని మహాస్వర్థలు పెరుగుచున్నవి గాని తగ్గుటలేదు. చీనా జపానులమధ్య మహాస్వర్థలు మెండుగ గలవు. మాంజేబురాజ్యముల స్థితి అధ్వాన్నముగ నున్నది. బ్రిటీషు సైనికులకు ఖర్చులో కొంతభాగమును ఇరాక్ ప్రభుత్వమువారు భరింపవలయునని, ఇంగ్లండు కోరుచున్నది. బ్రిటీషు సేనలను ఇంగ్లండు తన స్వంతప్రయోజనము నిమిత్తము దెచ్చుకొనెనుగాన, వానిఖర్చును ఇరాక్ ఏమాత్రము భరింపజాలదనియు, ఇరాక్ కు ధననమ్మది లేదనియు, రానురాను మిలిటరీఖర్చు లింకను అధికమగుననియు, ఇరాక్ మంత్రిగారు ఖండితముగ బలికిరి. ఇతర భాగములలో పెరుగుచున్న మిలిటరీఖర్చును వీరు గుర్తించియుందురు. మాంజేబు రాజ్యముల పరిపాలనమును చక్కబఱచుటకు, నానారాష్ట్రసంఘమునకు శక్తి లేకున్నది. అశాంతికారణములను పూర్తిగ దొలగించినగాని, యుద్ధబహిష్కారము కొనసాగదు ఇంపీరియల్ దృక్పథము ముందుగ దొలగవలయును. మూరపియను దేశములందును, అమెరికాయందును ఇంపీరియల్ భావము వ్యాప్తి గాంచుచున్నదిగాని తగ్గుటలేదు. అమెరికా మన్రోసిద్ధాంతము నవలంబించి తన యధికారమును చిన్నరాజ్యములపై వ్యాపింపజేయు చున్నపుడు, ఇంగ్లండు అటుల గావించిన తప్పేమని, ఛేంబర్లెనుగారు బహిరంగముగ నడుగుచున్నారు. ఇంగ్లండుకును మరియొక మన్రో సిద్ధాంతము గలదనియు, కొన్ని రాష్ట్రములను రక్షించు బాధ్యతను ఇంగ్లండు విడనాడజాలదనియు, ఛేంబర్లెనుగారు నొక్కివక్కాణించిరి. నికరాగ్యువాను అమెరికా పీడించినవిధము

ఇదివరకు వెల్లడియయ్యెను. కెల్లాగుగారు అమెరికా నుండి బయలుదేరగనే, నికరాగ్యువాకు స్వేచ్ఛ నొసగవలయునని, కోరుచు కొందరు ప్రకటించిరట. కీ. శే. విల్సనుగారు ప్రతిపాదించిన స్వయంనిర్ణయ సూత్రము గూర్చి తలపోయువారే గనుపించరు. ప్రతిపాతికిని స్వయంనిర్ణయాధికార మిచ్చుట, ప్రపంచశాంతికి మూలాధారము. లాయడుబార్ని ప్రభుత్వం లీసూత్రమునకు తలముగించిరి. కాని, పిమ్మట దీనిని గాలికెగజిమ్మిరి. కెల్లాగుగారి ఒడంబడికలో స్వయంనిర్ణయసూత్రము కేరే గనుపించదు. అమెరికా సయితము దీనిని మరచినది. ఏసాధము ద్వారా కెల్లాగుగారు యుద్ధబహిష్కారమును కొనసాగింప దలచిరో, దెలియకున్నది. కాగితముపై సంతకముల చెట్టినమాత్రాన, యిది సరేనా? పోనీ, ఆయుధ విసర్జనముగూర్చి ముందు ఒడంబడిక జేసికొనిన, కొంతలాభ ముండెడిది ఈవిషయమై ఎట్టి కదలిక గలుగలేదు. కెల్లాగుప్రభుత్వము గాలిలో మేడలు కట్టుచున్నారు. అయినను యుద్ధ బహిష్కారము వాంఛనీయమని మాత్రము, ప్రధానజాతులవా రంగీకరించినటుల సోమవారము నాడు తేలగలదు. పరమేశ్వరుడు పీఠలహర్యయములను మార్చి, ప్రపంచశాంతి చేపూనుటకు అనుగ్రహించుగాక!

ఎగతాళి

మాంఛెస్టరుగార్డియను ప్రతిక నెహ్రూ రిపోర్టు గూర్చి, కన్సర్వేటివు లవలంబించు ఎగతాళి మార్గముచే అవలంబించు చున్నదని, లాన్సుబరీగారు నిందించుచున్నారు. ఇదిషు హోంరులుపట్ల కన్సర్వేటివు లెటుల ఎగతాళి గావించిరో, నేడు హిందూ దేశ స్వరచిపాలనముపట్ల గూడ అట్టి ఎగతాళి నేగనుపజుచున్నారు. హిందూదేశమున కేమి గావలయునో బ్రిటీషువారిక్కరికే దెలియునను దురభిప్రాయమును విమవలయునని, లాన్సుబరీగారు గోరుచున్నారు. కాని, మాంఛెస్టరు గార్డియను ప్రతిక తన యభిప్రాయమును మార్పుకొనకున్నది. ఇండియా సహాయమంత్రి యగు విటరుటనుగారు ఇటీవల బెల్ ఫాస్టునందలి కాంపుబెల్ కళాశాలలో ముచ్చటించుచు, సిలిలు సర్విసు, పోలీసు సర్విసు లందును సైన్యమునందును బ్రిటీషు ఉద్యోగుల ప్రాబల్య మెన్నటికిని తగ్గదనిసూచించిరి. అందుచే, బ్రిటీషు యువకు లీ యుద్యోగములలో నధికసంఖ్యలతో ప్రవేశింపవలయునని, వీరు ప్రోద్బలపరచిరి. ఇట్టి సందర్భములలో హిందూ దేశమునకు స్వరాజ్యమనిన, బ్రిటీషు ప్రముఖులకు హాన్యార్థముగ దోచుట వింతగాదు, కాని భారతీయులు దృఢసంకల్ప మునుచో, నిట్టి ఎగతాళి త్వరలో అంతరింపక తీరదు.

మధ్యరాష్ట్రచుంత్రులు

దేశముఖుగారును, రాఘవేంద్ర రావుగారును చెలిపిన రాజీనామాకారణముల గాంచిన, ఉభయులకును చాలకాలమునుండి సరిపడుటలేదని స్పష్టమగును. దేశముఖుగారి సమర్థతగూర్చి రాఘవేంద్రరావుగారికి నమ్మక మేర్పడలేదు. పట్లకు మర్పుశాఖను, స్థానిక స్వరచిపాలనమును దేశముఖుగారు పరిపాలించినవిధము, రావుగారికి ఏమా

తము నన్నలేదు. ఇట్టిస్థితిలో రాజీనామా చేయే శరణ్యమయ్యెను. జాతీయపక్షమువారును, అభివృద్ధిపక్షమువారును గలసి క్రొత్తమంత్రివర్గము నేర్పరచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారట. జాతీయపక్షమువారు, దేశముఖుగారిని, ప్రధానుగారిని మంత్రిలుగ సూచించిరి. అభివృద్ధిపక్షమువారు రెవరిని సూచించెదరో తెలియదు. మరల దేశముఖుగారు మంత్రిలుగ బ్రవేశింపదలచిరి. కాని, ద్వంద్వప్రభుత్వపరిపాలనముక్రింద, ఎంతకాలము మంత్రిగ బనిచేసినను, ఫలితము మృగ్యమే యగును.

మద్యపాననిషేధము

గౌ. ముత్తయ్య మొదలిగారు కుంభకోణము నందు ముచ్చటించుచు, మద్యపానమును తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నను, నిషేధముగూర్చి కాలనిర్ణయము గావించుటకు సాధ్యపడదని గత సోమవారమునాడు దెలిపిరి. మద్యపాననిషేధమునకు వీరు సలిపినకృషి యెద్దియో తెలుపరయిరి. రివిన్యూను పెంచుట కవలంబించు మామూలు పద్ధతులవలన, మద్యపాననిషేధ మెన్నటికిని సాగనేరదు. కనీసము లోకలో ఆప్సను పద్ధతినయినను అవలంబించిన గాని ప్రయోజనముండదు. మద్యపాననిషేధమునకు ఫలప్రదమగు చర్య నవలంబించి, ప్రారంభప్రయత్నము నయినను జరుపుచు, కాలనిర్ణయము గావించ వీలులేదని చెప్పినను, కొంత యర్థముండును. ఎంతకాల మిట్టిప్రయత్నము జరుగదో, అంతకాలమువరకును, కాలనిర్ణయము గావించుటకు అసలే వీలుండదు.

కలకత్తా ఎగ్జిబిషను

43 వ అఖిలభారత కాంగ్రెసుచే నేర్పరచబడెను

మంచితరుణము

స్వదేశవస్తువులు, తయారు చేయువారికిని, వర్తకులకును, స్వదేశీ చిత్రకారులకును, స్వదేశీశిల్పులకును ఇదిమంచితరుణము. కలకత్తా ఎగ్జిబిషను 15-12-1928 తేదీనుండి 15-1-1929 తేదీవరకును తెరవబడియుండును. సామాన్య అంగదులప్రదేశమునందు స్థలమొసంగబడును. ప్రదర్శకులు స్వంత గుడారములను నిర్మించికొనుటకు స్థలమొసంగబడును. ఈప్రదర్శనము పార్కునర్కునులో జరుపబడును.

వివరములను దెలిసికొనగోరువారు ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

ఎస్. ఆర్. సర్కార్, కార్యదర్శి
3 ఎ హాంగ్ స్ట్రీటు, కలకత్తా.

"ఫ్లష్ బైక్" రికార్డు

12 నెలలవరకు దినము 90 మైళ్లు పోగలుగును. ఇంగ్లాండులో బుల్లింగుహామనందు పోర్టు డెవోలవారు యుద్ధిన పరీక్షనందు "ఫ్లష్ బైక్" టైక్లిస్టులు చూపిన రికార్డు విభాంతిని గడిగించుచున్నది. గత 12 మాసములలో వారమునకు 5 రోజులు చొప్పున రోజుకు 90 లేక 95 మైళ్లు టైక్లిలు త్రొక్కుచున్నారట. మొత్తం సంవత్సరములో 19218 మైళ్లు పోవుచున్నారట.

16 కార్లు, 8 మోటారులారీలు, 5 మోటారు టైక్లిస్టులు, రెండు పుష్పైక్లు గలిగిన పటాలము మొత్తం వెళ్లగలిగినదూరం 885,048. అందులో రోజుకు డిప్లీనుండి బాక్సోల లేక గ్లాకోన నుండి బర్మింగ్ హామ లేక లండనుకు 415 మైళ్లు లేక 425 మైళ్ల దూరము పోగలిగెను. మోటారులారీ బర్మింగ్ హామనుండి లేనూ తోనకు వరల రిలిగి రాగలిగెను. మొత్తం 828 మైళ్లు.

ఆర్. ఎం. దేశముఖుగారు
రాజీనామానిచ్చిన మద్య రాష్ట్రముల స్థానిక
స్వపరిపాలన శాఖామంత్రి

రష్యాదేశమున విద్యావిధానము

పండిత జనవారలాలు నైహూగారి
రెండవవ్యాసము

సంయుక్తకార్యకర్తలపాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో ప్రాథమిక తరగతులను మాధ్యమిక తరగతులనుగూడ నున్నవి. దీనిలో రెండు భాగములున్నవి. ఒకటి ఘట్టగ్రేడు అనగా ప్రాథమికవిద్య, రెండవది సెకండుగ్రేడు అనగా మాధ్యమికవిద్య. ఈ పాఠశాలపేరు "యూనిఫైడు లేబరు స్కూలు" మొత్తము ఏడుమొదలు తొమ్మిదేండ్లు చదువవలెను. పాఠశాలలో చేరగోరువారిని మొదట పరీక్ష చేయవలెట్టి పద్ధతియే అచటలేదు. ఒక సంవత్సరములో మొత్తముగా నొక తరగతిలోని విద్యార్థులందఱకునుకలసి చేసినపనిని బట్టియే విద్యార్థులను పై తరగతిలోనికి పంపుచుండును. ప్రతి పాఠశాలలోను బాలకుడు బాలికలును కలిసియే చదువుకొనుచుండును. అపుడపుడు వైద్యులు విద్యార్థుల శరీరస్థితిని పరీక్షించుచుండును. ప్రతి విద్యార్థి శరీరారోగ్యమును బాగుగా గమనించుచుండును. బలహీనులుగానున్న వారికి విద్యాపరిశ్రమను తగ్గించుచుండును. దృష్టి లోపముగలవారిని మొదటివరుసలో కూర్చుండబెట్టెదట. చాలైన పద్ధతినే వారు విస్తారముగా నవలంబించి రిగాన తరగతులలో నాధ్యాయులు అపవ్యసించుపద్ధతి మాని వేయుటచేసెను.

విద్యార్థుల పరిపాలనము

పాఠశాలల పరిపాలనాభారమును విద్యార్థులే నిర్వహించుచుండును. విద్యార్థులసంఘములు చాలగలవు. వారికి సహకార సంఘములుగూడ నున్నవి. పాఠశాలలో జరగవలసినపనిని నిర్వహించుటలో విద్యార్థుల కధికమగు సంబంధమున్నది. దేశమునందు ప్రత్యేకసంఘ సంబంధములగు కలహములు కలవుగాని విద్యార్థులలో నట్టి కలహములును ఒకసంఘమువారు తక్కిన సంఘములను ఇతరవరులతోను నుడిగూడదని కీ॥ శ్లో॥ తెలియగారి పతి కృపస్కాయాగారు నడివిరి. పాఠశాలలోని పద్ధతి దేశములోనిపద్ధతి కబంధప్రమాణముగా నుండును. అమెయిట్టి ప్రశంసనీయుమగు దేశమును వెల్లడించినను పాఠశాలలలోగూడ జాతిద్వేషములు విస్తారముగానే యున్నవి.

పర్యటనములు

పాఠశాల విద్యార్థులను తరచుగా దేశాటనమునకు తీసుకొనిపోవుచుండును. ప్రారంభమునందు కొన్నియేడవరకును తగినపుష్కములను ఉపకరణములను లేకపోవుటచే నీ పర్యటనపద్ధతి యవలంబింపబడెను. మ్యూజియములు చారిత్రిక విఖ్యాత స్థలములు చిత్రకళాశాలలు, ప్రకృతిచిత్రములు మున్నగువానిని చూచుటకు విద్యార్థులను తెగలు తెగలుగా తీసుకొని పోవుచుండును. కొన్ని సమయములందు మార్గప్రదేశములకు గూడ కలుగుచుండును. ధనము చాలకపోయినచో దారిలో విద్యార్థులు పనిచేసి ధనము వార్జించుచుండును.

శాఖావిభజనము (కాంప్లెక్సు మెథడు)

గ్రామశాఖ (నిలేజి కాంప్లెక్సు) ఆరోగ్యశాఖ మున్నగు శాఖలు గలవు. గ్రామశాఖలో గ్రామజీవనము, పంటలు, శోతలు, పంటవస్తువులు, గ్రామ ఆరోగ్యశాస్త్రము (హైజిన్), గ్రామ సాంఘికజీవితము, గ్రామపర్యక్రమ, గ్రామపట్టణసంబంధము, గ్రామజీవితమునగల లోపములు వాని కారణములు తన్ని వారణోపాయములు, గ్రామ పరిపాలనము, గ్రామాభివృద్ధికి దేశకారాధాకులందఱను కలసి పనిచేయుట మున్నగు విషయములు

ఈడ్చుగంటి రాఘవేంద్రరావుగారు
మద్యరాష్ట్రముల విద్యా శాఖామంత్రి మొన్ననే తమ
మంత్రిపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి.

కలవు. విద్యార్థులు గ్రామముల కేగి పనిచేసి తమ సిద్ధాంతముల వాచరణలో పెట్టుటకుగూడ సౌకర్యములు కలిగింపబడును.

ఆరోగ్యశాఖలో వ్యక్తుల ఆరోగ్యము, గృహ రోగ్యము సాంఘికారోగ్యము, మున్నగునవి కలవు. సాంఘికారోగ్యమే ప్రధానము. గృహ రోగ్యమునకు ను వ్యక్తి ఆరోగ్యమునకును సాంఘికారోగ్యమే మూలాధారమని విద్యార్థులకు నొక్కి చెప్పబడుచుండును. శరీరోపయోగము, ఆహారము, జీర్ణకైక్తి మున్నగునవిగూడ బోధింపబడును. సారాశా త్రాగుటలన కలుగు అనర్థములను నిదర్శన పూర్వకముగా చూపించెదరు. ఇటులనే ప్రకృతి, పని, విడ్డబడివితము, మనుష్యులకు గల పరస్పర సంబంధము, సాంఘిక సంబంధము, మున్నగు శాఖలగుడ కలవు. మానవసంఘమునకు నేవచేయుటయే వుత్తమాదర్శము. ఒకవ్యక్తి గడించిన జ్ఞానము వ్యక్తికొరకు మాత్రమే గాక సంఘముకొరకు గూడ వియోగము కావలె నను విషయమునే వారు బాగుగా బోధించుచుండును.

శాఖావిధానములు

ఈశాఖలకు జేరుజేరుగా విధానములను వివరముగా సిద్ధపరచి వుపాధ్యాయులకు పంపెనుగాని వారు వీని శాధారముగా నుచుకొని సహాపాధ్యాయులతోను విద్యార్థులతోను ఆలోచించి వారితో కలిసి విధానముల నేర్పరచవలెను. కేవలము ఆవస్థన విరహితమగు నీటిబోధను కృత్రిమ పద్ధతులను పూర్తిగా నిషేధించెదరు. విద్యార్థులు స్వయముగా గాలోచించి నిరాశయా చేసికొనవలెను.

పరిస్థితులవలన కలుగు ప్రాత్యాహము

ఒక పాఠశాల యేప్రాంతమునందున్నో ఆ ప్రాంతము నందలి పరిస్థితులను బట్టియే విద్యార్థులకు ప్రాత్యాహము కలుగుచుండును. ఆ ప్రాంతమే వారికికి పరిశోధనాలయముగా నుండును. గ్రామములలో అచటి పద్ధతులే అనుసరింపబడుచుండును. ఒక యంత్రీకాలకు చేరవగా నొక పాఠశాలయొన్నచో దాని ప్రాత్యాహమే అధికమగును. దానికి కావలసిన భూగోళము గణితము ప్రకృతి శాస్త్రములు మున్నగు నవి పాఠ్యముగా బోధింపబడుచుండును.

గ్రామములలో విద్య

పట్టణములలో విద్యా వ్యాప్తి చాల బాగుగానే యున్నది గాని గ్రామములలో నింకను చాలపని జరగవలసి యే యున్నది. గ్రామములలో విద్యను వ్యాపింపజేయు విషయమున వ్యవసాయదారులు చాల శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నారు. కొన్ని చోట్ల గ్రామములు స్వయముగా పనిచేసి పాఠశాలల భవనములను కట్టియున్నారు. పరిశోధకులు విద్యార్థుల వివేకమును పరీక్షించి పట్టా వాసులకంటె గ్రామవాసులే అధికమగు వివేకమును కలిగియున్నారని నిర్ధారపరిచి గ్రామములలోని విద్యార్థులకు ప్రకృతితో సంబంధముధికముగ నుండును. సహజముగ నభివృద్ధికి పాఠశాలలోని విద్యా విధానము గూడ తోడ్పడుచుండును. (ఎంగ్ల యిండియా, 16-8-28)

విదేశవార్తలు

ఆంగ్లో ప్రెంచి నౌకాదర్శ నిర్ణయపు తొడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆగస్టు 23:—మాంచెట్టరు గార్డియన్ పత్రికా రాజకీయ విలేఖరి యిట్లు చెబుచున్నాడు:— ఆంగ్లో ప్రెంచి నౌకాదర్శ నిర్ణయపు తొడంబడికను ప్రకటించినచో ఆయాస్థి నికపక్షముల మిగిలినవారు దెలియును. ప్రెంచివారు జాపన నౌకాదర్శ సౌకర్యములకు సైనిక పదుపాదములను బ్రతిఘటించుచున్నారని. ఇది ప్రమాదకరమైనదిగాదు. ధూన్యములలో తిరిగివచ్చిన మూలములను తేల్చరాదనియు ఆట్లానర్చిన ధూన్యములను తగ్గించుటకు విలంబిత ప్రమాద మేర్పడుననియు ప్రెంచివారు భయపడిరి. బ్రిటిషువారు దీనిని జాతీయమైనదిగా భావింపబడుచున్నది. ఇప్పుడు వారు ఆయాస్థిని పదుపాదములను, యూరపులను ముఠా ప్రెంచి ధూన్యములకు బ్రతిఘటించుటకు అంగీకరించుటకు సమ్మతించినది.

మాంచెట్టరు గార్డియన్ పత్రిక

ప్రధాన వ్యాసమున ఇట్లు చెబుచున్నాడు:— ఇట్టి సిద్ధాంతము బ్రతుకు పదుపాదములను ద్రావ మనిపించుకొనును: అధికారవ్యవస్థలకు ఈ విషయమే మానముగ నున్నాడు. నౌకాదర్శ నిర్ణయపు తొడంబడిక విషయమే బడంబడిక జరుగుటకు బ్రతుకు ప్రాంతము ధూన్యము పట్ల పదుపాదములను జూపిన మాట నిజము.

అమెరికా ఈజిప్టు రాయబారములు

“దురుద్దేశ్య మేదియులేదు”

అమెరికా ప్రభుత్వ ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

అమెరికా ఈజిప్టు రాయబారములు దురుద్దేశ్యముతో కలబెట్టి రహస్య చర్యలను వాసింగ్టన్ ప్రభుత్వమువారు రూపొందించినట్లు చెబుచున్నాడు. ఇట్టి బడంబడికను ఇంటివరకు 29 దేశములతో జేసికొంటుంది. ఈజిప్టు 30-వ వారి. వారితో గూడ బడంబడికను జేసికొనవలసి దెలిపితిమి. ప్రస్తుతము 4-ములలో నున్న బడంబడికలను సవరణ చేయుటయు ఇంటివరకు బడంబడికలను జేసికొనని దేశములతో బడంబడికను జేసికొనుట అమెరికా ప్రభుత్వ విధానము. నేడటలనే జేయుచున్నారము. అంతయుగాని అమెరికా విధానమునకు విరుద్ధముగా ఏమియు జేయుటలేదు. మూడవవత్సరముతో ఉన్న తగవులను వివరములను సవరణ చేయబడిన అన్ని బడంబడికలయందును గలదు. అంతమాత్రాన మాకు దురుద్దేశ్యము లున్నవనుకొనరాదు. దానికి ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యము నీయవలసిలేదు. ప్రత్యేకముగ ఒక్క ఈజిప్టు విషయములో మాత్రమే ఇట్టి వివరములను జేయలేదని.

చీనా జపాను సంబంధములు

జపాను ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

టోక్యో, ఆగస్టు 23:—జపాను ప్రధానామాత్యుడిట్లు చెబుచున్నాడు:— బడంబడికల సవరణపట్ల చీనాజాతీయ ప్రభుత్వ వైఖరి సఖ్యభావముగ మారినది. ప్రాంత బడంబడికల పూర్తియగుటకును, ప్రాంత బడంబడికలను జేసికొను కాలము లోపుగ చీనాలో నున్న విదేశీయుల పట్ల జాపనను నిబంధనలను మానుకొనిరి. అందుచే ప్రస్తుతము జపాను ప్రభుత్వము వారు జాగ్రత్తగ సిద్ధిగతులన్నిటిని కనిపెట్టిజూచుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

ఎల్ రిస్ అంతర్జాతీయ సిబ్బందిని ఇంగ్లండుకు పంపి జేయుటకు రష్యా అంగీకరించుచు రష్యా సమద్రప్రదేశములో ఎటువల బ్రిటిషు యుద్ధనౌక ప్రవేశపెడరాదని.

డాక్టరు ప్రెస్టాగారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

జర్మను, ఆగస్టు 23:—ఆర్.గ్యూను స్వస్థతగాంచిన పిదప మంత్రివర్గపు సభకు వచ్చుటచే ప్రధానము. ఆతని విదేశాంగ విధానమును వీక్షింపవలయుగా ఆమోదింపిరి. మంత్రివర్గముతో చలనచేయకనే ఆతడు పార్లమెంటుకు బయలుదేరిపోవుచున్నాడట.

ఇంగ్లండులో పనిలేనివారి సమస్య

సోషల్ గారి ప్రాతపాట

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 23:—చీనా, ఇండియా, ఆఫ్రికాలో నున్న లక్షలకొలది ప్రజలు పంపత్సరము 1కి మాత్రము కంటే అయిదు పిల్లలను ఎక్కువగా నూచుటలను కొనగల్గిరేని ప్రపంచములో తయారగుచున్న ప్రతిరాజకీయము. వారమున కొక అణాఎక్కువగా కొనుటకు భారతీయులకు క్లియర్మన్ ఇండియాతో వర్తకము పంపత్సరమునకు 80000.00 పాణలు ఎక్కువగును. భారతదేశవ్యవసాయమును అభివృద్ధి చేయుటకు బ్రిటిషువారు పూనుకొనవలయును. అదంతయు లాభించును. దానివలన తమకున్న ఇనుముపరిశ్రమలు విస్తారాభివృద్ధి గాంచును. వ్యవసాయ పరిశ్రమలను తయారుచేయవలసియుండును. తమ నౌకానిర్మాణపరిశ్రమకు ఎక్కువ యంత్రాగ మేర్పడునని సోషల్ గారిని. సోషల్ గారు కార్మికప్రభుత్వమున చాన్ని లక్షగ నుండిరి.

అఖిలభారత సంస్థాన ప్రజలసభ

ఇంగ్లండుకు రాయబారము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 23:—అఖిలభారత సంస్థాన ప్రజల సభా ప్రతినిధులు ఇంగ్లండుకు రాయబారమును కొనసాగించుచున్నట్లు బ్రిటిషుపత్రికలు ఆలోచించుచున్నవి. ఇట్లు కువిట్టి వారు సంస్థాన ప్రజలు కెక్కోన పంతులగునాడ వివరణని కెక్కోనకుటే ఇంగ్లండుకు జోవుచున్నాడు. సంస్థానాధీశుల కరివలనా పద్మకుమారుని రాక్షసులు బుచ్చుకొన్నాగాని విచారణ పరిగ్రహించుకొనదని చెబుటకు నూడ వారు వెడలుచున్నాడు.

దేశాంతి హెచ్చరిక ప్రకటనను ఇట్లు చెబుచున్నాడు. భారత రాజకీయ నాయకులు సంస్థాన ప్రజల ఆశయములపట్ల సానుభూతిని జూపుచున్నాడు. కాని సంస్థానములపై యధికారము ప్రభుత్వమువారికే యుండవలెననుచున్నాడు. అనగా యధికారమును తీసివేయరాదనుచున్నాడు. ఇట్లు వారు గోరుట సహజమే. త్వరలోనే యధికారము భారతీయుల హస్తగతమగునని వారి తలంపు.

రాయబారము పోవుట ఇష్టములేదు

భారత నాయకులకు దంస్థాన ప్రజల రాయబారము ఇంగ్లండుకు జోస నిష్ఠములేకుండుట కొక కారణమున్నది. రాయబారము విజ్ఞాపనమును వారిపురోవృద్ధికి అటంకముగ నుండునటుల ప్రభుత్వమువారు వినియోగించు కొనదరను కారణముచే భారతనాయకుల రాయబారము ఇంగ్లండుకు జోరాద నుచున్నాడు. అందుచేతనే మహాత్మా గాంధీయన్ను నాయకుల రాయబారమునకు ఇష్టపడకున్నాడు. వలదనుచున్నాడు. వీరు వెడలుచో బ్రిటిషు ఇండియాకు స్వపరిపాలనను అప్పగను, ఇండియాలో బ్రిటిషు వారుండవలెనను సాకును పన్నులకు అసకాత మేర్పడును. తత్రాపి ఇండియాలో రెండవ తిల్లింగు ఏర్పడును. సంస్థానములకు ఇతరత్రా ఉన్న సంబంధములతో గూడ బ్రిటిషువారికే పరిశీలనాధికారమును విశేషించిన, సంస్థానాధీశులపట్ల ప్రాత బడంబడికల ప్రకారము సరవర్సమున ధర్మములకొరకు ఇండియాలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము సైన్యమును ఏర్పాటు జేయవలెననెదరు.

టర్కీలో ఆరబ్బిలిపని తీసివేయుట

కాన్స్టాంటినుపోలు, ఆగస్టు 23:—టర్కీ అంతటను ఆరబ్బిలి తీసివేయుట ల్యాటిను లిపిని వాడుచున్నాడు. ఈ ప్రాంతల్యాటిను లిపిని తీర్చుకొనుటకు అధికారులను సైన్యముతో నున్నవారికి తీర్పులకు ప్రత్యేకముగ ల్యాటిను తరగతుల తీర్పులు జేయుచున్నాడు. ఇంగ్లండుతో కుదుర్చు ప్రబంధములను ముగిసింపబడుట నిశ్చయించిరి.

కెల్లాగు బడంబడిక

టర్కీ, ఆగస్టు 23:—కెల్లాగుగారు మామర తేరగగో ఆ తల్లిదండ్రులు ఆతని పేరతో మంచివిగాదు ధర్మం పెకా పేనాను కెల్లాగు బడంబడికను సంతకము జేయుటకు బహుమతి నొసగిరి.

దేశమంతటను కెల్లాగు బడంబడిక సంతకముజూచు దేశములందు ప్రాప్తవలను పల్కవలెనని క్యాంటర్బరీ ఆర్చి బిషపుగారవ్వందులకు కెల్లాగుగారు అభినందించిరి. ఈ బడంబడికచేత తుగాము యుద్ధము అంతరించును. ప్రపంచములో కడపటిసారిగ యుద్ధము లేకుండ జేయలేదు. కాని కొంత సంతకమునకు మానవకోటి అంతయు పూనుకొనుటయే ఇందలి మూర్ఖు అసహ్యముగ ఈ యుద్ధభూమిలను లేకుండు అసకాత పేర్పడునని ప్రజలు ఆశించుచున్నాడు. దైవానజ్ఞుని వశేనా లేనిదే కెల్లాగుబడంబడిక ఆశయములన్నియు సరవర్సమున కుమండక ప్రభువనెను.

భారత కమ్యూనిస్టులు

ఫెన్నర్ బ్రాక్స్ గారు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 23:—మాస్కోపట్ల సానుభూతిజూపు భారత కమ్యూనిస్టులు పోరాడక కాచకీయోద్యమములకు వాయువులగున్నాడు. భారతదేశ కార్మికులు మాస్కో యుఖముగ తిరగజుచ్చునని తెన్నర్ బ్రాక్స్ గారు వాయుచున్నాడు. కమ్యూనిస్టులు భారతదేశములో క్రేడీయూనియను యుద్ధము మలయును పోరాడక యోద్యమములందును పనిచేయుచున్నాడు. అందుచే భారత కార్మికులు మాస్కోవంత దృష్టిని ముట్టెదగవలెను. వీరి, ఈ కమ్యూనిస్టులు రాజకీయపంతులను, రైతుల, పంతులను ఏర్పాటుజేయుచున్నాడు భారత కార్మికపక్షమువారు అంతర్జాతీయ కార్మికులతో కలసి పనిజేయవలెనని తీర్మానించుటచే వారు కార్మిక సోషలిస్టు ఇంజనీర్స్ పవలు లో జేరిన మంచి వికమత్యమేర్పడుననుచున్నాడు. అందుండి యే సంతకబడిని నొక్క వినియోగించ వచ్చును. “తన ఇంటర్నేషనలు” లో జేరిన ఇట్టి యంత్రాగ ముండకు. ఇందు స్వల్ప సంఖ్యాకీల యభిప్రాయము చెల్లదు. అది వేసవరు ఇతర ఖండముల యోద్యమములకు కలుపుకొనుటచే నిజముగ కార్మిక సోషలిస్టు ఇంటర్నేషనలు సంఘముగ ఏర్పడ విలంబును. యూరపీయను యోద్యమ మనిపించుకొనక అంతర్జాతీయోద్యమ మనిపించుకొనును. క్రేవీయములతో గూడుకొన్న పక్షమువారే గాక రంగువారుల పక్షముగ నూడ అవసరము. అట్టి మూకా, పట్టిన రంగువారుల పక్షమున గూర్చి ఎక్కువ బహిరంగముగ ప్రసక్తి జూపుట సవకాత ముండును. ఇండియా డెంబు కార్మిక పక్షమువారు వారందరి సహకారమును అపేక్షించుచున్నాడను. యూరపీయకు పనివాండ్ర యోద్యమమును మరింత ఎక్కువ బాగుగ నడిపించుటకు తీరగననిరి.

ఈజిప్టు అమెరికను

రాయబారములు - మూలము

వాపు పక్షపత్రికలు

కెయో, ఆగస్టు 23:—ఈజిప్టు అమెరికా బడంబడికకు రాయబారములు ప్రారంభించినది సహస్ పాషాగారి వాపుపక్ష పత్రికలు చెబుచున్నవి. యుద్ధ బహిష్కరణపు తొడంబడికను యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వము బ్రెటునుకు మార్చించినపుడు ఈజిప్టు సంబంధించిన వివరములను బ్రెటును అమెరికాకు దొరక ఈజిప్టు విషయమై అమెరికా వెఖరిని కనుగొనవలెనని వాసింగ్టన్ లో నున్న ఈజిప్టురాయబారికి సహస్ పాషాగారు తంతి నందిరి. అంతర్జాతీయకాంతికి ఈజిప్టు ధూగోళపరిసితులు ముఖ్యమైనవని సహస్ పాషాగారు దెలియజేసిరి. ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యదేశ మని దెలిపి ఏదో వర్తకపు సరకువలె దానిని విక్రయించుటకు విలులేదనిరి. వాసింగ్టన్ ప్రభుత్వము అనుమానముగనే యుద్ధదని జాతి సమితి దొరకగనే సహస్ పాషాగారు క్రియాయోగమును దాల్చి చర్చకు గడంగిరి. కెల్లాగు బడంబడిక విషయమై ఈజిప్టు ప్రతి తల్లి నిర్ణయముగ ననుకొనిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును తృప్తి పరచుటకు ఈజిప్టు మంత్రివర్గమువారి రాయబారములను చెడగొట్టదరేమాయని వాపుపక్ష పత్రికలు భయపడుచున్నవి.

అల్జీరియా ఉత్సాహలో 11 గురు పనిపోయిరి. 314 గురు తరగావురైరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము

సి. ఆర్. రెడ్డిగారి కాన్వోకేషన్ అడ్రెసు

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ సభ (కాన్వోకేషన్) లో శ్రీయుత సి. రామలింగారెడ్డిగారు ఎం. ఏ. (కాంటాబుల్) ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులు నేడు ఉపన్యాసమును సమగ్రముగా వీక్షించి పొందుపరచబడినది.

విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము

భావనామే క్రియ, లేక, భావనామే క్రియారూపమును జూపువలెను. ఆంధ్ర విద్యవ్యభిచారము యువకులను సహజమున నే నిపుడు గావించుచున్న కార్యము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమే. గత రెండు సంవత్సరములలో మైసూరు విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులు మీ విశ్వవిద్యాలయమునందు గావించిన విద్యాపునర్నిర్మాణమునందలి యత్నవృత్తినలన నీ విషయమున నాకు గల ప్రోత్సాహము ద్వితీయమునకు ముందున్నది. భారతీయ విద్యచరిత్రలో మీ విశ్వవిద్యాలయ కార్యములు మిగతా సెన్సికగననవియే గాక తదితర విశ్వవిద్యాలయములకు గూడ నవి మార్గదర్శకులుగా నుండక తీరదు.

సర్ ప్రెజెంట్ శాన్ సిగ్నరూ సూతన పద్ధతి ప్రవేశపెట్టినపుడు మీ సెనేటుసభలో నొసగిన యుపన్యాసమున నేను పలుసార్లు చదివినది. ఆ సూతనపద్ధతి యొక్క ఆదర్శములు దానికిని మైసూరు ప్రజల మనోభావమునకును గల దగ్గర సంబంధమును ఆ యుపన్యాసమున సుందరముగా చెప్పబడినది. మన విద్యచరిత్రనుండి ఆ ఉపన్యాస మొకగొప్ప ఆధారపత్రము నుండియే యుండును.

మైసూరునందు గల అనుకూలపరిస్థితులు

విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునందు మైసూరు రెండు విధముల నవ్యవస్థనంతమైనదిగ నున్నది. నిశ్చలమగు స్థానమును, నిరమగు సుదృఢగులను, మీ విశ్వవిద్యాలయము కలిగియున్నది. మీ ప్రభుత్వమువారు గూడ తదితర శాఖలు పరిశ్రమలు రైల్వేలు విద్యుత్తులవలన వర్తకము బ్యాంకింగు మున్నగువానివలెనే సహజముగా సాంకేతికతతో మీ విశ్వవిద్యాలయమును గూడ జూచుటకు శాస్త్రీయవాదముగ నున్నారు. ఈ విశ్వవిద్యాలయముకొక అమాంశముగా భావింపబడుటలేదు. దీనిని సృజించిన పిమ్మట దిక్కుమాలినవిధముల నొక దిక్కుమాలిన విధముల అనుభవించి దీనిని విడుదలులేదు. వ్యక్తుల దయాధర్మములమీద జీవించాలెనను యుద్వేగముతో గూడ నీది విడుదలయియుండలేదు. ఇట్టికఠిని మీ విశ్వవిద్యాలయము నిజముగా విద్యానిర్మాణమున చతురతయు ను గలిగి కడు త్వరితగతినీ అభివృద్ధి చెందుచుండుట నాకాశ్చర్యమును గలిగించలేదు గాని నావ్యాయమునందు ఆనూయము కలగజేయుచున్నది. అయినను నేను మైసూరునకు ప్రాతవాడనే గాన యీయభివృద్ధికి సంబంధించుచున్నాను. ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందనేక శాస్త్రీయ చేర్పులేదు. వృత్తులకు, పరిశ్రమలకు, సాంకేతికవిద్యలకు తరీతునకును నుపయోగించు విద్యలు గలుగబడుట కేర్పాట్లుచేయబడినవి. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు ముఖ్యముగా కావలసిన వన్నియును రాష్ట్రీయ ఆవశ్యకములకు భంగము కలగజేయకుండ నీ విశ్వవిద్యాలయమున గలది.

అంతర్జాతీయ రాష్ట్రీయ చిహ్నములు

ప్రెజెంట్ చిహ్నములకును భేదము నాకు గోచరించుటలేదు. భేదము కలదన్నచో బహుశః అది తరగతుల భేదముగాని స్వభావమున భేదముగాదు. అత్యున్నతమందును రాష్ట్రీయ స్వభావమును గోచరించుచున్నది. విద్యను రాష్ట్రీయ భావమును అంగభావములో గలదియే. అంగభేదచరిత్ర, రాజకీయశాస్త్రము, గత యూరపు సామ్రాజ్యమునందలియు వృత్తులకునయోగించు శాస్త్రములనుగూడ నిచ్చుట చేపట్టెను ముందేను. తీర్పు విశ్వవిద్యాలయమున గల జంతువుల కోమము (వూలు) చర్మము, అభ్యుదయవృత్తుల పరిశ్రమల శాఖలలో విద్యనభ్యసించుటకు ప్రపంచము సం దన్విష్టలముల నుండియు నచ్చటికి విద్యార్థులు పోవుచున్నారు.

విశ్వవిద్యాలయము : దొరతనము

రాష్ట్రీయ భావము హిందూదేశమున విక్సించు ముఖ్యమైనది. దొరతనమునకును విశ్వవిద్యాలయమునకును మధ్య నుం

డవలసిన సంబంధమును ఇది సంపూర్ణముగా చెల్లుచున్నది. హిందూదేశమున నధికసంఖ్యాకులగు కార్యకులకు వృత్తినికల్పించు నీదొరతనమువారి ప్రోత్సాహమును, విశ్వవిద్యాలయమునే యొక ఉక్తాణము (డిపో) గాభావించి దానినండియే అన్ని శాఖలలోనికి కావలసిన పనివాండ్రు తీసికొనుటకు ఇష్టమును ఈ దొరతనమువారు కలిగియుండిననగాని రాష్ట్రీయవిశ్వకములకు అనుకూలమగురీతిని విశ్వవిద్యాలయములు పొందుపరచబడుట అసాధ్యము. ప్రపంచమున ప్రతి జాతీయ దొరతనమును వైరీతినే తేయుచున్నది. ఇట్లు చేయుటవలన ప్రభుత్వమువారు విద్యాధికులలో నితర్ద్యోగమును తగ్గించుటయేగాక విశ్వవిద్యాలయమును ఆర్థికముగా బాగుపరచుట నభిప్రాయము కలిగి వివిధ శాఖలందును ప్రపంచమునగల ఉన్నత ప్రమాణములను పోషించుచు నూతన కల్పనలకు దారిజూపవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయమునందు యోగ్యతాపత్రికలను పొందినవారే (గ్రాడ్యుయేటులు) అవసరములేనపుడును, నిర్ణయకట్టబడుచున్నపుడును భౌతికముగా గాని నైతికముగా గాని యభివృద్ధి యెట్లు చేపూరును? విద్యుచ్ఛక్తి ఇనుకదాదులు గనులు నాకాదేశము మున్న విద్యగలుగుటవలెను. నిరర్థకములగు క్లిపామర్శములపేర దొరతనమువారు తమ ప్రజలను

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు మైసూరు కాన్వోకేషన్ లో నేడు ప్రసంగించిరి.

నిరాహారముగ జేసి క్లిప్తులగు చేయగూడదు. అది గాక ఒక్కొక్క ఉద్యోగము ఒక్కొక్కచోట జూపితనముగా నొక్కొక్కరికిచ్చుటచేతగూడ విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణావశ్యకతకు నుపయోగముగ నుండదు. ఒకరిద్దరి కొరకు నేర విస్తృతము మనము నెలకొల్పాలము. మన కష్టికొలది అధికసంఖ్యాకులను మనము విశ్వవిద్యాలయమున చేర్చుకొనవలెను. వేరొకపయమున నీ విషయముననే నీ క్రింది విధమున జెప్పియుంటిని.

జాతీయ క్లిపామర్శముల అభివృద్ధి కొరకు ఇంజనీరింగు తత్వవిజ్ఞానముల విద్యలను నెలకొల్పబడవలెను. ఈ విషయమున దొరతనమువారు అత్యుపయోగమును వ్యతిరేకముగాను గూడ చనిచేయగలరు. కాని విశ్వవిద్యాలయమువారు తమ విధులను సెర జేర్చగలరు.

విద్యయు, విశ్వవిద్యాలయమును సంఘముతోడను, దొరతనము తోడను విక్సించి దగ్గరసంబంధము కలిగియున్నది. కావున దీనినండి ప్రత్యేకింపబడినంతట తాను ఏ విశ్వవిద్యాలయమును కొనసాగజేరదు. అట్టి విశ్వవిద్యాలయములన ఫలితముండదు.

విశ్వవిద్యాలయ స్వాతంత్ర్యము

దొరతనము అధికముగను, అధికవృత్తుల కనకూలమగు విద్యలను నెలకొల్పుట వేరొకము నిచ్చియు విశ్వవిద్యాలయములకు నొక ప్రభుత్వశాఖగా చట్టములమునగాని, పరిపాలనమువలన, అధికస్థితివలన గలుగు తొందరలచేగాని మార్చుకూడదు.

ప్రస్తుతము ప్రపంచమున నన్నిస్థలములందును ప్రభుత్వమువారిచే నాధికముగా పోషింపబడుచున్న విశ్వవిద్యాలయముల తీయింపుత విధానముల నేర్పరచుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయమును సృజించుట,

తరువాత దానిని పంపిణీచేయుట, లేక నా ప గ చే యజాచుటకంటె నసంగతమును కార్యము వేరొక్కటిని యుండదు. ఉత్పన్నమును పొందిత్యమును, పరిశోధనమును కలగజేయుటకే ప్రతి దొరతనమువారును విశ్వవిద్యాలయములకు ధనసహాయమును చేయుచు వానిని స్వతంత్రసంస్థలుగా జేయుచున్నది. నిరంతరభావికారముయొక్క నీడ కిందనే నను విద్యాభివృద్ధి కలగుట దుర్లభము. లాట్లై) గుగారు ఇట్లుచేప్పిరి.

విశ్వవిద్యాలయ ప్రబోధమునకు స్వతంత్రమే జీవనాధారమును రక్షణమునంది. అందుగల పండితులనువారికి గల రాజకీయాభిప్రాయములును, ఆర్థికాభిప్రాయములును కారణముగ గాని నియమించుటగాని ప్రోత్సహించుటగాని చేయగూడదు. వారివాక్యాంత్యమునకును, వారి యిచ్చనచ్చినరీతిని జిటుచేయుటకును భంగముకలిగింప గూడదు.

లాట్లై) గారు రిట్లునుడివిరి. దొరతనమువారు విశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళములనిచ్చి పోషించుచుండుటచేతవారికి విశ్వవిద్యాలయము లందు అధికారమును కలిగియుండు శోధిక సహజమైనదే. కాని అట్టి యధికారమును పోషించుట ప్రమాదకరము. కేంబ్రిడ్జి, ఆక్స్ ఫర్డు మున్నగు విశ్వవిద్యాలయములు ప్రభుత్వమువారివలన ధనసహాయమును పొందుచున్న ను వానితో ప్రభుత్వమునా రెక్కడెక్కడ జోక్యము కలగజేసికొనిరనిచెప్పట కార్యము కనుపడదు." విశ్వవిద్యాలయ స్వతంత్రత మంచితదతుల ననుసరించినను, చెడవదతుల ననుసరించినను ప్రభుత్వాధికారము నందుండుటకంటె శ్రేయస్కరముగ నుండును.

మనదేశముందుగల కొన్ని ప్రభుత్వముల మనోభావము దుర్భాగ్యమునున్నది చాలినంతమంది విద్యాధికులు లేని సానికసంస్థల కధికారమిచ్చి వానిని విశ్వసనీయములుగ జూచుచున్నార. విద్యాధికు లేలేప్పు తదితరలు పథ్యముగాలేని విశ్వవిద్యాలయములను విశ్వసించుచున్నార. వీరికి నమ్మకగినవారు కార్యదగ్గులవద్దముత్తప్ప నొకొకటి లేదు.

ఉదాహరణము విశేషజ్ఞానమును కలిగిన నిరంతర ప్రభుత్వము తనప్రజలను సూలకాయలుగ జేయుటకు సాధ్యమైన పనులుకాని వారిని మహాబలసంయుతులుగ చేయజాలదు. క్వీరి తముగనో ఆలస్యముగనో ప్రజల దౌర్బల్యముగ మూను.

మైసూరువిశ్వవిద్యాలయము స్వతంత్రమున సంస్థగా నూడట సాధారణమైనదిగ నాకుదోచుటలేదు. వివిధవిషయములందు పరిపాలనాపద్ధతి మార్పుచెందవలెను.

ఆంధ్రస్వతంత్రత

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్యావిధానము సంక్షిప్తీకరముగానున్నది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందు ఇంతకంటె విక్సించి శ్రేష్ఠమును విద్యవ్యభాకార్యముకలదు. భారతదేశమున నీవిశ్వవిద్యాలయము అన్నిటికంటె నెక్కువ స్వతంత్రసంస్థగానున్నది. ఇందు ఇతరులనుక్రమే సేంద్రికేతునకు నావిశేషముచేయబడుదురు. ఆ ఇతరులని ఛాన్సలర్ గారే నావిశేషు చేయుదురు. సెనేటునకు 12 గురు మాత్రమే ఛాన్సలరుగారివలన నావిశేషుచేయబడుదురు. విద్యావృద్ధులవైన సామ్రాజ్యాధికారమును విశ్వవిద్యాలయోద్యోగులను నియమించునధికారమును విశ్వవిద్యాలయాధికారములేకలదు. విశ్వవిద్యాలయపరిపాలనమునందు ఆంధ్రులగునబలవిన తెలివితేటలకు ఫలితముగ ఆరిక్లవ్యవహారములందును పీరు కడు నుచిరతరని ప్రవర్తించెదరని విశ్వాసము కూడ ప్రబలియున్న యెడల ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముసారముగ ప్రబోధముగల విశ్వవిద్యాలయముగ నీది మారదు. అప్పుడంద్రులు నిర్మాణమునకనుకూలమగు విద్యాపద్ధతులను నెలకొల్పినవా రగుదురు. కాని విశ్వవిద్యాలయ ప్రధానస్థాన (పాడ్ కాన్వోకేషన్) సమస్త తమార్థమున కడ్డుదగులు చున్నది.

స్వభావలో విద్యగలపుట

రాష్ట్రీయ భావముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము స్వభావలో విద్యగలపుటయే. ఇట్లుచెప్పటతో నంతర్జాతీయాదర్శములను నేను తూలనాడుటలేదు. ప్రపంచమున నేక భావ లేనికారణమున అంతర్జాతీయాదర్శభావము కొనసాగ నేరదని నేను తలచుచున్నాను. అంతర్జాతీయములు మాటకు పూర్వమే మనము ఒక్క జాతి వారిగా నుండవలెను. అప్పుడు మనము ప్రపంచమునగల వివిధదేశాభిప్రాయములందును వివిధపొందిత్యములందును సమానములుగ పాల్గొనవలెను. ఈవిధముగ అంతర్జాతీయ, రాష్ట్రీయ, అత్యాచనములు కన్నడభాషలోనే బోధింపబడవలెనని స్పష్టముగా చున్నది.

ఈ విషయమున గూడ మైసూరు కొంతవరకు అదృష్టవంతమైనదే. బ్రిటీషుఇండియాలో భావలననుసరించి రాష్ట్రీయములు విభజింపబడునంతవరకును స్వభావలో విశ్వవిద్యాలయములందు విద్యగలపుట దుర్లభము. మైసూరునది దేశభావగల

దని చెప్పవచ్చును. ఈ సంస్థానమునకుల తూర్పుజిల్లాలలో తెలుగు భాషయున్నది. కాని ఇతర భాషలును తెలుగును దగ్గర సంబంధము కల భాషలుగ నున్నవి. అవియును గాక ఇచ్చట ప్రజలు వాడుక భాషగాక ఇతర భాష నుద్యోగభాషగా నుంచుటకును అవసరములేదు. ఈ విషయమున మనకు ఆత్మవిశ్వాసముకావలసియున్నది. విదేశభాషలో కంటే స్వభాషలో విద్య నేర్చుట నుభయమని మనమందర మంగీకరింతుము. తయారయి సిద్ధముగానున్న విదేశ వస్త్రములను ఎకపు తెచ్చుకొనుటకు మనకు నుభయముగ కనపడుచు మన వస్త్రములను మనమే తయారుచేసికొనుట యనగా కష్టముగ దోచుచున్నది. స్వభాషలో విద్యకలుపుట యనగా ఆంగ్లవిద్యాక్రమానుసారము తగ్గించవలెనని నా యుద్దేశ్యముగాదు. అట్టితెలివి స్వభాషలో సాధ్యమైనంతవరకు విద్యగలుపుటకు నా కెట్టి యాశ్చర్యము కనుపడలేదు. మెట్రిక్యులేషనువరకు ఆంగ్లభాష, గణితము తప్ప తిక్కినవిషయమున స్వభాషలో నేర్వవలెనని కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘము వారునాదించిరి. ఈనూతన అనేకస్థలములందు ఆచరణయందు పెట్టబడెను. అప్పటినుండియు స్వదేశభాష లభివృద్ధిగాంచుచున్నది. హిందూదేశచరిత్ర శివనరగతుల నుండియు, బి. ఏ. ఏ. పరిక్షలవరకును వీల చెప్పబడగూడదు?

తెచ్చుపుస్తకములు లేకుండుట యొకకష్టమే కాని గ్రంథములకంటే మానవులు ముఖ్యమైనవారు. అర్హులగు నుపన్యాసకులు వచ్చుచో నుపన్యాసములు జరుగుచుండును. అందునాత గ్రంథములు బయలుదేరెను. ఈ యభిప్రాయము లన్నియు నా స్వంతాభిప్రాయములని నేను ఆంధ్రవిద్యత్సభాధికారులకు విన్నవించుచున్నాను.

శ్రీ విద్య

రాష్ట్రీయభావము శ్రీ విద్యను గురించి యోచింపవచ్చుచో పూర్తికానీరదు. కడు బాల్యవృద్ధిలోనే బాలికకు వివాహమునందించి పాఠశాలకు బోవకుండ చేయుటచే స్వభాషలో తప్ప నితరభాషలో వీరికి ఉచితముగ విద్య గలుగబడనీరదు. ప్రతి గృహమునందును ప్రతి గ్రామమునందును జ్ఞానోదయమును కలగ చేయవలెనన్నచో విద్య స్వభాషలో నేర్పిననే గాని అట్టికార్యము సాధ్యముకాదు. బాలికలకు స్వభాషలోను బాలురకు ఆంగ్ల భాషలోను విద్య నేర్పవలెనా యను ప్రశ్నను భారతదేశములే పరిష్కరించెదరుగాక.

శ్రీవిద్యావిధానము పునరుద్ధరింప బడవలెను. వారి విషయమున నిర్బంధముండగూడదు. బాలర కుపయోక్తముగ విద్యనే బాలికలను అభ్యసించు దలచుచో నట్లుచేయుట కాటకముండవలెను. కాని ఇంతకంటే మించినదేమియు ననుసరించి శ్రీవిద్య విద్య గలుగబడదని తలచుట తప్పు అభిప్రాయము. మనదేశమున గృహములకు సంబంధించిన కార్యమును నిర్వహించి తగు పరిశోధనలను గావించవలెను. యూరపియును ఆహార దార్ధ్యములను గురించి అనేక గ్రంథములు కలవు. కార్యక్రమకారము హైందవ ఆహారదార్ధ్యములను గురించికూడ పరిశోధనలు జరుపబడవలెను. శ్రీవిద్య గృహములకు సంబంధించిన ఆదాయవ్యయవట్టికలను తయారుచేయుటకు సమర్థులుగా నుండవలెను.

భారతదేశమునందలి తంతువులనీటి మిగులువ్యాయముగ నున్నది. కుటుంబ ఆస్తియందు వారపత్నీయను భాగమును లేక పేరు తమ కుటుంబముల పురుషులపై నాధారపడవలెనవచ్చుచున్నది. రాజకీయపాక్షాలు ఇప్పుడు శ్రీలక్ష్మణుడ ప్రసాదించబడినందున వారి పౌరసత్వాభివృద్ధి విషయమును మన కార్యక్రమమునందు చేర్చి దానిని గూర్చి మనమాలోచించవలెను. ఇటువంటి నిరాధారతల మన సోదరములగురించి విజ్ఞానము భారతదేశ మంతయును కాలయాచనము గావించక నుచితముగ సాహాయమును చేయబూనవలెను.

దొరతనము శ్రీలు

శ్రీలు యభివృద్ధి ననుకూలమగుపద్ధతులపై దొరతనము గూడ నిర్బంధపడినది. మనదేశమున మెయూరునందు తప్ప నితరరాష్ట్రములం దెచ్చటను ఇట్టి వర్తతి నవలంబించుటలేదు. శివు పంతులు కేంద్రములు శ్రీలు ఆనువక్తులు ప్రాథమిక మధ్య పాఠశాలలు అందు గృహపరిశ్రమలు హైజీను శిశుపంరక్షణ ము వన్నగువి నేర్చుట, ఇట్టి వానినిగురించి జాగరూకతతో పరిశీలించవలెను.

శ్రీలకు నియోజకాధికారము

శ్రీలు నియోజకాధికారము రెండువిషయములపై నాధార పడియున్నది. ఆరెండును ఏవియును, 1. బాల్యనివాహముల సంరక్షణకేయుట 2. అర్హులకు పురుషులలో సమానముగ శ్రీలులకు హక్కుల నొసగుట.

విశ్వవిద్యాలయ ముఖ్యవశ్యకములు
మైసివినిరింపబడిన సంస్కరణము లన్నియును చేయబడినవే. కాని విశ్వవిద్యాలయ ముఖ్యవశ్యకములు ఎప్పటికిని ఒక్కయొకమునే దాల్చును. గురువులు, విద్యార్థులుగలసంఘము. జ్ఞానముకొరకే విద్యనభివేదించు దుద్దేశ్యము, మానవప్రపంచమునకు మంచిచే యలంకరణయుట, సత్యమునే గ్రహింపజేయుట మున్నగువి ప్రధానకార్యములు. ఇట్టికల్పనాశక్తికలగజేయు విషయముననే హైస్కూలునకును విశ్వవిద్యాలయమునకును ముఖ్యమగుభేదముకలదు. ఇట్టి కల్పనాశక్తిలేనియెడల విశ్వవిద్యాలయము హైస్కూలు వలెనాచును.

కర్తవ్యము

మైసివేర్కొనిన అదర్శములు కార్యరూపమును దాల్చునట్లు చేయుటయే మనకు ముఖ్యమగుకర్తవ్యము. భారతీయుల ఆత్మవిశ్వాసముండుటలేదని యుపదేశముగా నున్నదిని యీ యాచార్య భారతదేశపుచరిత్రమే చాటుచున్నది. సర్ ఆఫ్మోపుగారి కారణ భారతీయోద్యోగులనే కలిగి గల 10 సంవత్సరములను అంతటి కల్పనాశక్తిగల కార్యములను చేయగలమని యుద్ధరెనుకొనిరా? "వాగ్దానివసంపత్కా" అని మహాకవి కాళిదాసు చెప్పెను. జీవితాదర్శమును గ్రహించుటకంటే కలయికమే అవసరము. ఆలోచనాశక్తి మనదేశీయులకు కలదు. ఆత్మవిశ్వాసములేమియు, ఉత్సాహములేమియులేదు. సస్థలయొక్క ప్రాధ్యులయొక్కటియే కావలసియున్నది. అదర్శములగురించి మాటలనుజెప్పుటయేగాక భారతదేశదొరతనమునాదను, నాయకులు ను వానినిసఫలముగావించుటకు తగిన సంస్థల నేర్పాటుచేయుటకు వెంటనే బూతుకావలెను. అప్పుడే మన ఆత్మజ్ఞానము పునరుద్ధరింపబడును.

మీకందరకును ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారి యభినందనములను దెలుపుచున్నాను
అని శ్రీయుత సి. రామలింగారెడ్డిగారు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి.

మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రుల రాజీనామా

సభలో రాఘవేంద్రరావుగారి ప్రకటన
నాగపురము, ఆగస్టు 22:—ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వములకు నిర్ణయింపబడి సమయము కాగానే పూర్వపు విద్యామంత్రి రాఘవేంద్రరావుగారి క్రింది ప్రకటన గావించిరి:—

దేశముఖ్యోగారి ప్రకటనలో వివాదాంశములను గురించి నేనిప్పుడు చెప్పదలచుకొనలేదు. స్థానిక పరిపాలన, పబ్లిక్ వర్క్సు, కాలులు తిరిగిపంపకొనన బాగుండునని నే నొక సారి దేశముఖ్యోగారిలో హెచ్చరించియుంటిని కాని యతని కంత యిష్టముగానున్నట్లు మాట్లాడనందున అంతటితో ఆపివేసితిని. మే 9 తారీఖున నేను దేశముఖ్యోగారి పరిపాలన స్థానిక వైషమ్యములనుబట్టి నిర్ణయింపబడుచున్నదని తెలియజేసినను, మరయు జాతీయపక్ష నాయకుడగు కపర్తి గారికిని, దేశముఖ్యోగారికి ఆగస్టులో రాజీనామానిచ్చెదనని తెలియజేసితిని. పోయిన శనివారము నాపై విశ్వాసరాహిత్య రీత్యానను నుపహాదించుటకు సభవారమున నిష్పక్ష నిష్పక్షపోవుటలన సభ తనపై సంపూర్ణ విశ్వాసము గలిగియున్నదని తలచిరి. కాని, నాతోటివానిని ఒంటిగా ఇదలికేయుట కిష్టములేనివాడను నుంటిని. కావున నారాజీనామానలన నిష్కామంత్రివర్గ నియామకము నుకరమునో రాజీనామానిచ్చెదనని గవర్నరుగారిలో చెప్పితిని. గవర్నరుగారు నేనుచెప్పినదాని నాలోచించి రాజ్యాంశముగా దేశముఖ్యోగారి కాలును పరిపాలించవలసినదని చెప్పెను. ఈవిషయము నేను బాగుగా నాలోచించిన మీదట రాజీనామా నిచ్చుటయే మంచిదని నాకు తోచినది. గవర్నరు నారాజీనామా సంగీతించిరి. శ్రీయుత రాఘవేంద్రరావుగారు పూర్తిచేసినంతవఱకు కపర్తి గారు లేచి ఆగస్టులో రాజీనామా నివ్వదలచినట్లు చావుగాను వ్రాసినయు కాని అది రహస్యము అని గుర్తు చేయబడియుండుటచే తన పోటీవారితో చెప్ప వీలు పోయెననియు చెప్పెను.

తరువాత సభ నిర్ణీతకార్యక్రమమునకుదిగిన.(ఆ. (వెన్))

తెనెన్సీబిల్లుపై చర్చ

నాగపురం, ఆగస్టు 22—రావుగారి ప్రకటనయైనకర వాత వైద్యుగారు తాను ప్రతిపాదించిన తెనెన్సీ బిల్లును ఉప సంఘమునకు పంపవలసినదని చెప్పెను. కాని సమ్యక్ నిరీక్షించబడెను.

తరువాత గవర్నరు కాననపథను అభివేషిచారని అన్యభూమి తెలియజేసెను. (ఆ. (వెన్))

ఎల్లరదృష్టి లక్ష్మీ వైపు కేంద్రీ కరింపబడెను

మహాత్ముని హెచ్చరిక
వివిధవత్సములనుండి యామాత్రమొసను
సులభముగ చేకూరదు

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 23:—“ఎల్లరదృష్టి లక్ష్మీ వైపు” అను కీర్తి కేంద్ర గాంధీగారు యంగు ఇండియా పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు.

డా॥ అస్సానీగారు సర్వపక్షపథ నాశ్యవించిన లక్ష్మీ పురమ వైపు ఎల్లరదృష్టి కేంద్రీకరింపబడెను. సభవారముజేయుదురా? సభాకార్యక్రమము నిరుపయోగమొనర్చి నెహ్రూ సంఘమువారి శ్రమయంతయు వృథాజేయుట అతిసులభము. మన ల్యాములు తాముకోరవడి చేకూరలేదనుకారణముచే శ్రద్ధగతయాగ జేసిన యానిర్యామమును బ్రోయిచ్చును. హిందువులూ కయడుగైన వసుకాదమని ప్రతిఃబూని యెట్టి అభివృద్ధికి వీలులేకుండ ప్రతిబంధకము లేర్పరువచ్చును. రాజకీయవాదని పుణులు రిపార్టునం దనేకలోపముల నెంచవచ్చును. కాని యివ రివట్టుకు వారు స్వతంత్రపుదృష్టితోను ప్రమే దాని తిలకింపుట తప్పదు. వివిధపక్ష ప్రతినిధులంతక ములగుల యారిపోర్టు వంటి శ్రేష్టమైనది తిరిగి సంపాదించుట నుభయసాధ్యము గాదు. (ఆ. (వె))

విగుప్తీయ స్వాతంత్ర్యములు

మాలానా జఫరాల్ఖాన్ గారి అనుభవములు

బొంబాయి, ఆగస్టు 21:—పత్రికావ్రతనిధితో ముచ్చటించుచు మాలానా జఫరాల్ఖాన్ గారు ఈజిప్టుదేశమునందలి పరిస్థితులనుగూర్చి యట్లు చెప్పిరి:—

ఈజిప్టుదేశమున ప్రభుత్వసంధానము జరిగిన జూలై 29 తారీఖున నేను ఆదేశములోనే యుంటిని. అప్పుడు స్తంభింపచేయబడినది రాజ్యవిధానముమాత్రమే గాదు. ఎన్నికవట్టములు గూడ రద్దు చేయబడెను. 1888-9 సంవత్సరమున చేయబడి, యిప్పుడు ప్రజలకు జ్ఞాపకముగూడలేని పత్రికాకానసము పునరుద్ధరింపబడినది. ఇది ప్రతికలను ఆపుదలచేయవలసినదని ప్రధానమంత్రి నాజ్జాపించుట కేర్పడియున్నది.

ఆంగ్లేయాధికారుల జబ్బునీ

ప్రభుత్వవిధానమును రద్దుచేసిన అనంతర నేను ఒక యువశ్యాసము నిచ్చితిని. ఆ పందర్బాయన సాంచాలరాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘమువారి సానుభూతిని తెలియజేసితిని. తరువాత విప్లవీయ ప్రభుత్వవిధానమును గురించి పత్రికావ్రత నిధులతో ముచ్చటించితిని. ఈ యభిప్రాయములు ప్రతికలలో ప్రయరింపబడిన తరువాత ఒక ఆంగ్లేయ పోలీసు తమ ప్రధానాధికారి నన్ను చూడగోరని కలుగు లేచ్చెను. ఈ అధికారి మూర్ఖింబున ఆంగ్లేయాధికారమాయననట్లడు మాట్లాడెను. నేనతనిగదిలోకి ప్రవేశించగానే ‘సీ కాంగ్రము తెలియునా’ అని యతడడవరకును నడిగెను. నా కభాష తెలియునని చెప్పిమీదట ‘నీవు మాకు చాలకష్టము కలుగ జేయుచున్నావు. ఈ కార్యక్రమమును ఆపుజేసిన బాగుగానుండును.’ అని యతడనెను. ‘సీ కాంగ్రముడనా? అని నేనడిగితిని. ‘మాట్లాడక’ అని యతడు కసిరి యతలక్రిందిఉద్వోగీయులతో మాట్లాడుకొనుచుండెను. భారతదేశములో గాని, యతర దేశములందు గాని ఉద్వోగులు పెద్దమనుష్యులనిట్లమానవరులులే ననుచాచియుండలేదు. నేనుచేయవలసి మిష సమ్యక్తము కానియెడల ఈజిప్టు ప్రభుత్వముద్వారా తెలియజేయవచ్చును’ అని యుంటిని. దీనికతడు ‘నేనే ఈజిప్టుప్రభుత్వము’ అని చెప్పి తనక్రిందివారితో నన్నుకనిపెట్టియుండి క్వరలో నాదేశమునుండి పంపివేయవలసినదని యాజ్ఞాపించెను. నేనతనికే ప్రయోజముచేయుటకు టిక్కెటు కొంటిననియు, లేకపోయిన అతనియాజ్ఞ నులంఘించి యింకాకొంతకాల ముండియుండెనేననియు, నేను చెప్పితిని.

‘నేను భారతదేశమునకు బయలుదేరువాడు భారత విద్యార్థులు నన్ను సన్మానించిరి. నేను నాబాసపాషగారిని మాడ కలసికొని భారతీయుల సానుభూతిని తెలియజేసితిని. విగుప్తీయస్వాతంత్ర్యమునకై ప్రయత్నించుటకు తాను తన సహచరులను ప్రతిష్ట గొంటిమనియు, ఎన్నికష్టములను వచ్చిన నను తాను ప్రయత్నిమును విమరంజననియు తెలిపెను. (ప్రీ(వెన్))

కార్మిక సంభవము

నిజాం రైలు పనివారినమ్మ

లేబర్ సంఘాధ్యక్షుని ఆజ్ఞకు
సమ్మేదారులు నిరాకరించుట

సికంద్రాబాద్, ఆగస్టు 22:—పమ్మేదారులను అందరికీ గౌరవించి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము నిజాం రైలు పనివారినమ్మను నిర్ణయించుచున్నట్లు ప్రకటించింది. ఈ ప్రకటనను అన్ని రైలు పనివారినమ్మలు చదివి తెలుసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఈ ప్రకటనను అన్ని రైలు పనివారినమ్మలు చదివి తెలుసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఈ ప్రకటనను అన్ని రైలు పనివారినమ్మలు చదివి తెలుసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

ఏజంటు విచారణకు సుముఖుడగు నుండుట

సికంద్రాబాద్, ఆగస్టు 22:—ప్రస్తుత పరిస్థితులగురించి యిదిగూ ఏజంటుగారు సర్ అడ్మినిస్ట్రేటరుగారి మాటలను తానుగూడ నొప్పుకొంటిననియు, ఈ మధ్యవర్తిత్వము పనివారినమ్మలలో ప్రకటించినట్లుగా పనివారినమ్మలను విచారించెద ననియు చెప్పెను. సమ్మేదారులు టిక్కెట్లు నిరాకరించబడిన మాట అబద్ధమనియు, పనులలో చేరుదుమని ఎచ్చరికవారికి టిక్కెట్లను ఇవ్వవలెననియు చెప్పెను. దీనివల్ల ఏజంటు ప్రకటనగా విందునకు సికంద్రాబాద్ లో తప్ప యితరస్థలములలో స్వల్ప వ్యాధియులు పనులలో చేరుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

సమ్మేదారులైనవారినమ్మలను రైల్వేలో పనిచేయుచున్నవనియు, పనివారినమ్మలకు రాకపోవుటలను యిబ్బంది కలగలేదనియు ఒక పెద్దరైల్వే ఉద్యోగియును చెప్పెను. పనిచేయుచున్నవారు తానుగా సహాయము చేయుచుండుటలకు రైల్వే పనిగా నడుచుచున్నది.

జమ్మవల్ పురంపమ్మ

జమ్మవల్ పురం, ఆగస్టు 22:—సిక్కిటింగు తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. సిక్కిటింగులో పాల్గొనవారు మౌఖ్యంగా నున్నారని వారియుత్సాహము కొన్ని సమయములందు వినిపిస్తున్నది. అధికారులు క్రొత్తపనివారిని చేర్చుచున్నారు. సమ్మేదారిని తులనాను మిక్కిలి కష్టమును పుచ్చుచున్నది.

అహమ్మదాబాదు మిల్లులో తగాదా ప్రారంభమగుట

అహమ్మదాబాద్, ఆగస్టు 22:—ఇచ్చట రెండు యం త్రాలయములలో తగాదా వచ్చినది.

ధరతగ్గిరి కాటకమిల్లు అధికారులు కింగ్ డిపార్టు మెంటునందరి కనిపాటి జీతము కట్టించుటయేగాక కార్మిక సంఘములో నిర్దేశ ప్రతినిధులను బర్తర్య చేసిరి.

లేబర్ సంఘము యీ విషయమై యజమానులకు వ్రాయగా వారు యజమానులను లేబర్ సంఘ కార్యదర్శి కలసిన సంఘము నొకదాని నేర్పరచిరి.

ఈసంఘము జీతము తగ్గించకండునట్లును తీసివేయబడిన వారిని మరల చేర్చుకొనబడునని నిశ్చయించెను.

పరస్పరము మిల్లు అధికారులు కార్మిక సంఘమునకు చందాలు పోగుచేసి, మిల్లులలో పనిచేయు, కార్మిక సంఘ పథ్యులను యిబ్బంది పెట్టుచున్నారనియు తెలియుచున్నది.

పనివారి సంఘము తగాదా పరిష్కారమున కోరుతు వ్రాసెను కాని ఇట్టి పరిష్కారము జరుగు నూపదం లేకపోవుటచే సమ్మేదారులు చుంచువారని వర్ణింపబడెను.

సభ మొదలగుటకు ముందు మిల్లు యజమానులసంఘ కార్యదర్శి, కార్మిక సంఘ కార్యదర్శిని పిలిచి సరసపూరు మిల్లు యజమానులతో తగాదా పరస్పరముగా పరిష్కరించుటను గురించి ఆలోచింపుచున్నారాయని చెప్పెను.

యస్. ఐ. ఆర్. సమ్మే

నివాసికి 82,000 యిచ్చివేయుట

కోయంబూర్ ఆగస్టు 22:—పాండినూరు కల్యాణాశ్రమముండి రాజీనామానిచ్చిన 110 మందికి బోనసు మొదలగునవి 62 శేల రూపాయలు లివ్వబడెను. ఏజంటు 205 సర్కిలర్ ను ఆమోదించి 4 గురు పనిలో చేరిన ఈనానాంశములలోగా తగ్గినవారకు డిప్యూటీ పంపివేయబడుదును. (ఆ. ప్రె.)

పనులకుపోకుండు అడ్డపెట్టినందుకు 6 నెలలు శిక్ష

కలకత్తా, ఆగస్టు 22:—రైల్వేయలు జనవార మిల్లు పనివారి సభాకార్యదర్శియగు బిల్లెవల్ మిల్లీగారు పనివారిని అడ్డపెట్టుటకు సామర్థ్యమును పురుషులను చెందినా పని మేజిస్ట్రేటు అతనికి ఆరు నెలలు కఠిన శిక్ష విధించెను. (ఆ. ప్రె.)

తూర్పు బంగాళములో వరదప్రమాదము

కలకత్తా, ఆగస్టు 22:—తూర్పుబంగాళములో వరద ప్రమాదము చాల ఉపద్రవకరముగా జన్మిరి. సిరాజ్ గంజి, ఫరీద్ పురములో కొంతభాగము మునిగిపోయినది. ఈ గ్రామములలో మనష్యులు చెప్పకరముగాని యిబ్బందులు పడుచు న్నారు. పాపాపాది బ్రహ్మాండరూపమున దాన్ని కనికరములేకుండా జనపదముల నూపుచున్నది మున్సిపల్ ఖండములోని ప్రజలు లేచిపోయి తరువోట వాసములేర్పరుచుకొనుచున్నార.

మిల్లు యజమానుల యాత్ర

రైల్వేవారు ప్రత్యేకసౌకర్యములనుచేయుట

ఢిల్లీ ఆగస్టు 21:—బి. డి. సి. వి. రైల్వే కమిటీ చేయబడిన అన్ని సౌకర్యములలోను మొదలుచున్న ప్రత్యేకబండి నేరు యిచ్చటికి చేరెను. దానిలో 180 మంది రెండు కరగలి ప్రజలు చేరుదును, 80 మంది నాకరులును గలరు. 40 మిల్లుల యజమానులు 20 మంది స్త్రీలును 25 మంది బాలికలు నిందుగలరు. అహమ్మదాబాద్ మిల్లు యజమానుల సంఘాధ్యక్షుడు ఫరీక్ గారు నాయకుడుగా నుండెను. వీరు 18-వ తేదీ మధ్యాహ్నము అహమ్మదాబాదు నుండి బయలుదేరి ఓడయపురము త్రీవాడ్, అక్బర్ జమీన్దారులమీదుగా నిచ్చటికి వచ్చెను. ఈరాత్రి బయలుదేరి అవ్వతరము, లాహోర్, రావల్ పిండిమీదుగా కాశ్మీరము వల్లె అచ్చట 15 తోజాలందురు.తరువాత శ్రీవగడనుండి హరిద్వారము, లక్నో పురము అహ్మద్య కాశి, వైక్ నాథ్ సేవించెదరు. తరువాత కలకత్తా మీదుగా నింటికి చేరెదరు. వీరు యింటికి పోవుటకు ముందు ఝార్ఖ, గజ్, ప్రయాగ, కాన్పూర్, అగ్రా, మథుర, కొటాబాకొరును సేవించెదరు. 45 తోజాలలో 5000 మైళ్లు రైలుమీదను, మోటారుమీద 500 మైళ్లు ప్రయాణము చేసెదరు.

రైలు అధికారులు చేసిన సౌకర్యములు చాలబాగుగా నన్నునీ ఫరీక్ గారు ప్రతికాత్ర తినిది తో చెప్పిరి. ఒక్కొక్కరు ప్రయాణమునకు 18 రూపాయలు 7 పిల్లలమీదు, బి. డి. సి. వి. రైలు అధికారులు తక్కువ ఛార్జీ చేసిననియు చెప్పిరి. వార్తనమ్మ రైల్వేవారు చేసిన సౌకర్యములు బాగులేననియు, ఈ సంగతి వారికి చెప్పవలెనని యితరులు కలరుచు న్నట్లును ఆతడు చెప్పెను. రైల్వే అధికారులు చేసిన సౌకర్యములకు కృతజ్ఞత జూపుచు ఫరీక్ గారు బి. డి. సి. వి. రైల్వే అధికారులకు తంతి నిచ్చిరి.

ఇట్టిసౌకర్యములను రైల్వేవారు చేయుట కిదియే ప్రథమముగలచే అన్ని రైల్వేవారులు యీ వధవి యెట్లుపనిచేయునో చూచుటకు శ్రద్ధవహించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

లేబరునాయకులవై కేసు

నబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సాక్ష్యము

చెంగల్ పట్, ఆగస్టు 22:—జులై 21 తారీఖున జరిగిన విచక్షణములగురించి చెప్పుచు గవర్నమెంటుపక్షమున సాక్షియగు నబ్ ఇన్ స్పెక్టరు రంగారాజుగారు మొదట ముద్దాయి నతడు వధురాంతరం జజురులో మోటారుబండిలో చూచితి ననిచెప్పెను. అక్కడ రైల్వేపనివారు పనులకు వెళ్లినది, రైల్వే నడుచుచున్నది విచారించి తిన్నగా గేటువద్దకు వెళ్లిరి. తానును యేమిచేయుదురోయని వారిని వెబరించెను. గేటువద్ద కుతుం దలాల సర్కార్ గారు దిగి దిపములూర్చి గేటుకుతెరిచి వెళ్లి పోయెను.

అడ్డతెగ్గులు వేయగా తానుసేనమును సృష్టిచేయలేదని ంగారాజుగారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

బార్దోలి విజయాభినందనము

అహమ్మదాబాదు పురపాలకసంఘము ప్రశంసా

పత్రము సమర్పించ నిశ్చయించుట

అహమ్మదాబాద్, ఆగస్టు 22:—అహమ్మదాబాదు పురపాలక సంఘము యి బల్లభబాయి పటేల్ గారికి ఆభినందన పత్రము సమర్పించ నిశ్చయించిరి. 48 రు అనుమతుగను 4 రు ప్రతిభూమిగను చెప్పుకులనిచ్చిరి.

అగ్ర్యక్షుడు ప్రతిభూమిగా సమర్పించుచున్న పంఘము అభినందనపత్రము సమర్పించునట్లు నిశ్చయించినది గనుక వరు పుటకు తన కిభ్యంతరములేదని చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

గ్రీకు ఎన్నికలు

ఏథెన్స్, ఆగస్టు 21:—ఎన్నికలు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ములో జరిగివి. 40 తోజాలవరకు ప్రతిపక్ష పత్రములు ఏమి వ్రాసినను మిన్నకుంటివి. ప్రభుత్వాధికారులచే ప్రచుండ ప్రతి కూలప్రచారము వల్లెను. కాని తినియందు ప్రజలకు నమ్మక ము చేడలేదని వివిజాలానగారు విదేశపత్రికా ప్రతినిధులతో చెలిపిరి.

థామస్ కుక్కగారు గనుల కనిపాండ్రసంఘమునకు ముఖ్యాయకుడు. ఆతనికాలు విరుగుటచే అన్యధా నున్నాడు. వైద్యు లాతనిని విక్రంతిని గైకొనవలెనని జెప్పిరి.

యూరఫులో బ్యాంకులందు సృష్టిచేసి చెక్కులనుమార్చి సామ్యుకు తొరించుచున్న మోసగాండ్రులు బెర్లిన్ నువోలీనువారు పట్టుకొనిరి. దొంగిన ముగ్గురును ఇటలీవర్షులు.

హంగరీలో 20 పిల్లులు గలతల్లులు 100 మంది గలరట. పూర్వము నైస్యులులో పనిచేసినవ్యక్తి కొకరికి 27 గురు పిల్లు లున్నారట.

1939 ఫ్రెంచి ఆర్థికపత్రమునకు కామసిన ప్రయత్నములు పూర్తిఅయినవి. ఆయాపుటములో కొంచెముభారము తగ్గవచ్చునట. ఇతరపనులలో భారము అటులనేయుండు నను కొనుచున్నారు. వస్తులను తగ్గించెరు, పొచ్చింపరు. నైసిక, నాకానైకునీకడలముల మదింపును పొచ్చించెదరు. ఆయా కాఖలందు ఖర్చుపెట్టినలసిన మొత్తములనుదీంపును అంగీకరించి రేసి 48000,000 పానులు తోటువచ్చును.

కి|| శే|| హల్లెను ప్రభువు 1914 యుద్ధములో జేసిన మహత్వేన నగ్గడించుచు సార్యభాముడు హల్లెను ప్రభుని కుటుం బమునకు సానభూతి నందజేసిరి.

భారత సమాచార ప్రకటనసంఘము అంతరించుట

భారతదేశ పరిస్థితులను ఇంగ్లండులో రాచకీయములను గూర్చి పత్రికలయందు వ్రాయువారి నిబిత్తమును బ్రిటిషు ప్ర జలకు తెలియజేయుటకును భారతసమాచారసంఘమును ఎడ్యం డు హార్వేగారి అధ్యక్షతకొండ నెలకొల్పిరి. శ్రీప్రసాదు సిం హగారి సంఘమునకు కార్యదర్శి. డబ్బులేక పోవుటచే దానిని ఎత్తివేయవలసి వచ్చెనట. మ సమయ కొకసారి కరపత్రములను ప్రకటించుచుండెదవారు.

గుడివాడ కౌలున

బందరు, ఆగస్టు 21:—గుడివాడకౌలునకు వెడల్పుచేసి బోట్లు నడచుటకు పిలగా చేయునట్లు ప్రభుత్వమువారు అనుజ్ఞ నిచ్చినారు. (ఆ. ప్రె.)

మో హి నీ తైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.

ఇది మనవరిత్రమును జేయు విభ్యాధులు, పీడలు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి ముఖ్యద్రవ, విక్రంతి నిచ్చును. గుండరుల మోసాలవణ్యములకు ప్రాపగురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునయగల రమణియమును సువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచిరువుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్ట నియ్యదు. దీనియందు మనోహరమును సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి కయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

అమృతాంజనం దివో, బొంబాయి - ముద్రానా.

భావిరాజ్యాంగ విధానము

(టి. ప్రకాశంగారు)

కాగితముమీద లిఖించబడిన రాజ్యాంగ విధానము లన్నియు కొంతోవరకు సమానముగా ఉన్నాయి. అట్టివానిని పంచుటకు వీలులేదు. ప్రస్తుతము మనకు వేరొక గత్యంతరము లేదు. పరాధీనత్వమునకు మనము లోబడియున్నంతకాలము మార్పులేందుకు వీలుగ నొక రాజ్యాంగము చేర్చుటకు శాశ్వతముగా లేదు. సామ్రాజ్యమిటీచే ప్రకటించబడిన చిత్తు రాజ్యాంగవిధానము ప్రస్తుత పరిస్థితులలో సాధ్యమగునంత శ్రేష్టముగా నేయున్నది. దానియందు లోపము లుండవచ్చును. అది యిందుమించుగా నన్నిపార్టీలచేతను ఆమోదించబడుటకు వీలుగానున్నది. హిందూమతాపర, మహమ్మదీయపరిమితి, యీ రెండు సంస్థలకు యిచ్చిపుచ్చుకొను సుదృఢమునచో నిలిగూడ సామ్రాజ్య కమిటీవిధానమునే స్వల్పమార్పులతో నామోదించవలసియున్నది. భారతదేశము తన కోర్కెను యేకకంఠముతో వ్యక్తపరచుట జాలదు. అట్టియు యేకవాదమునకు యీ విధానమే పూర్తియగు జవాబు నిచ్చుచున్నది. గత పదునెనిమిది మాసములనుండి శిల్పి, సింహా నగరములను సమావేశము గుచురదిన స్వాతంత్ర్యపరాపర్యమును యేకపరమావేశములకు నేను పోజరయియున్నది. ప్రతిసభావేతమునుగూడ ప్రత్యేక సింధు రాష్ట్రపరిషత్తు లద్దమగుచుండుట కోరనియుముగానున్నది. ఎట్టి సమాధానమునకయినను ముందుగా సింధు రాష్ట్రము ప్రత్యేకింపబడవలెనని మహమ్మదీయ శాయకులు వట్టుబట్టుటకు వారు దెలిపిన కాంక్షముగాని లేక సర్వవత్సవపర్యాయముకై ప్రతి సమావేశమునను హిందూ మతాపర అద్దాని నెకరించుటకు వారు దెలిపిన కారణములుగాని, లేక సింధు రాష్ట్రమును ప్రత్యేకించుటకు సామ్రాజ్య కమిటీ యిచ్చును తమ రిపోర్టులో నొకటి కారణములుగాని యిది మాత్రమే కారణములు గావు. ఇందుమునను పూర్తిగా దొడవబడలేదు.

సామ్రాజ్యమిటీ నియమించబడిన తేదికి ముందుగా జరిగి యుండిన డిల్లీ సభలకు పోజరయి యుండినవారిలో కొందరు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగా సింధు ఆంధ్ర కర్ణాటక రాష్ట్రములను అరు కిష్టపను యితర రాష్ట్రములను ప్రత్యేకింపగోరిమి. మారొక్క సింధుమించుగా నెల్లరు నంగీకరించి ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రపరిషత్తును ద్రానుకాపన పథిలో చర్చించబడి తీర్మానింపబడెననియు, యీ విషయమును తమిళ, కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లలో సమాధానము కుడినదనియు, ప్రత్యేక సింధురాష్ట్రపరిషత్తు ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రపరిషత్తుతో చేర్చబడి విచారించబడవలెననియు శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ను నేనుగూడ దెలిపియుంటిమి. మరియొక రాష్ట్రము విషయమునగూడ సేవిధముగానే దలపబడియుండెను. ఇంతటి ముఖ్య విషయము సామ్రాజ్యమిటీచే నేల గమనింపబడకుండెనో నాకు దెలియకున్నది. ఏదో యొకపార్టీలవలన తమ రిపోర్టులో నీ విషయమును దలప లేదని వోచుచున్నది. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమును చాలకాలము క్రిందటనే కాంగ్రెసు తీర్మానించి, దానినే యాధారముగా చేసికొనుచున్నది. ఈ యాధారముమీద సింధురాష్ట్రముగాని, లేక సింధు యితర రాష్ట్రముగాని ప్రత్యేకించుట కెవ్వరికిని అభ్యంతరముండజాలదు. మహమ్మదీయ పరిమితియొక్క శాయకులు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమునకేల యంగీకరింపకో నేను గ్రహించజాలకున్నాను. మన జాతీయకోర్కెలను ఒక చిత్తు రాజ్యాంగవిధానములో మనము ప్రకటించునపుడు, వానిని సంకుచితకారణములపై గాక సర్వాంగీకృత సూత్రములపై నాధారపడువలెను. సింధురాష్ట్రము తక్షణమే ప్రత్యేకింపబడవలెనని మహమ్మదీయులు గోరుట, ప్రస్తుత సాంఘిక విషయములలో, భాషాప్రయుక్త సూత్రమే శాస్త్రీయాధారము కాగలను. ఈ సూత్రముపై సింధురాష్ట్రము ప్రత్యేకింపబడుటకు హిందూ మతాపర కెట్టి యాటంకము నుండదు. నిజముగా పదునెనిమిది మాసములు దీని నంగీకరించి యున్నాము. యభ్యంతరములే నున్నదనగా, సింహా, డిల్లీ, నగరములందు జరిగిన సర్వవత్స సమావేశము లన్నిటియందుగూడ ఉభయపక్షములయొక్క శాయకులను తమ యభిప్రాయములను చాలమట్టుకు తమ పూర్వములతోనే దాచియుండుకొని మాట్లాడిరి. ప్రతి సమావేశమునగూడ నెట్టి సమాధానమును గుచురకుండుట కిదియే ముఖ్యకారణముయి యుండెను.

అనుమానములు పెరుగుటకును, సమాధానము గుచురకుండుటకును కారణము, సామ్రాజ్యమిటీచే దలపబడిన తీర్మానేలము సాంఘికపరిధినియినది మాత్రమేకాదని నాకు దోచుచున్నది. అది ఇంకను లోతుగానున్నది. మూఢమతావేకలని లిఖ్య ఉభయపక్షములందున్నాను. మహమ్మదీయ భారతదేశము అప్పనిసానము, పెరి యాలతో దగ్గరగా చేయుండునట్లుగా రాష్ట్రములను ప్రసరింపజేయుటకును, పునర్నిర్మించుటకును,

గొంతును

అనుమానించి చూడుడు!

అపాయకరములైన వ్యాధుల నేకములు గొంతులో బయలుదేరును. ఏ కొలదిగా నొప్పిగాని, బాధగాని కలిగినవెంటనే పెక్కునీ విండుట నిత్యయింపుడు.

పెక్కు నోటిలో నేనుకొనిన వెంటనే ఆందుండిదెలు పొగలిండువులు ఆశ్చర్యకరమగునట్లుగా లోభాగము లన్నిటిని స్థాన మాచరించుటొసర్పి, రొమ్మువడికము మొదలగు వ్యాధులను రాసేయకుండ ఆటంకపరచును. విషపురుగుల నన్నిటిని నిర్మూలన గావించి బాధల నంతమొందించును.

దగ్గులకు, శైత్యములకు, గొంతునొప్పిలకు లారినజీప్ మొదలగువాటికి నిగపాయకరమైన దేవావలి. కాత్యాయనెట్టియు, చెరువానర్చునట్టి దినుసు లెవ్వియు యందు చేరలేదు.

మందులంగళ్ల న్నిటియండును తొరకును. నీనా వెల 1 కి ౫ 1

ఏజెంట్లు:— మెనర్స్ దాదా అందు కో యస్సనేడు మద్రాసు.

పెప్స్ పెప్స్

PEPS PEPS

అంటు వ్యాధులకు నిర్మూలించు బిళ్లలు.

కును, దానిని తొజ్తిపు, టర్కీ, మున్నగు మహమ్మదీయ దేశములలో సమాసీతికి దెచ్చుటకును, కొందరు మహమ్మదీయులు హిందువులను, భారతదేశమును రాజకీయముగ, సాంఘికముగనూడ, మహమ్మదీయ రాజ్యముగాజేరు నుద్దేశమే, సింధురాష్ట్రమును ప్రత్యేకించుటకు ఏ, పశ్చిమోత్తర పరిపార్షు రాష్ట్రము నకును, దెలూచి స్థానమున కను సంస్కరణము లొసగుటకును, మహమ్మదీయులు ప్రస్తుతము పట్టుబట్టుటకు నిజముగ కారణమని కొందరు హిందువులు నమ్ముచున్నార.

ఒకరి నొక గమనానించుటకు నిజముగ కారణమిదియని ఉభయపక్షములకును దెలియును. అయినప్పటికిని, యీసభలలో వీరు యీవిషయమును బహిరంగముగా చర్చింపకుండిరి. గత ఆరేండ్లనుండి జరిగిన హిందూమహమ్మదీయ పోట్లాటలు, దౌర్జన్యములు, హత్యలు, సాంఘికసంస్థల చర్యలు, ఇవియన్నియుగూడ, జై ముమును వృద్ధిగావించినవి. ఈ చీలికను వెంటనే పూడ్చుటకు కాంగ్రెసు పూనక పోవుటచే సాంఘిక సంస్థలకు బలము ధి క మయ్యెను. కాంగ్రెసుయొక్క పలుకుబడి క్షీణించెను.

సింధు రాష్ట్రము ప్రత్యేకింపబడి, పశ్చిమోత్తర పరిపార్షు రాష్ట్రము, దెలూచి స్థానములకు సంస్కరణములు ప్రసాదించబడుచో సింధు, దెలూచి స్థానము, పశ్చిమోత్తర పరిపార్షు రాష్ట్రము, పంజాబు, అర్బియగలిసి పంగరాష్ట్రము జతకును మహమ్మదీయ భారతదేశముగా చేర్చుటకు పూర్తియగుననియు యిట్లుగచో హిందువులు యొక నెక్కునగా మహమ్మదీయ మతములో గలుపుకొనబడువనియు భారతదేశ మంతకంతకు మహమ్మదీయ భారతదేశముగా పరిణమించుననియు హిందూశాయకులు భావించుచున్నారు.

బ్రిటీషువారికల్ప పరిపాలకులుగా గాని లేక భాగములుగా గాని యుండునంతకాలము ప్రపంచము ప్రస్తుతరీతిగా పభివృద్ధి యగుచున్నంతకాలము, మహమ్మదీయ భారతదేశముగా గాని లేక హైందవ భారతదేశములుగాని ఊహించవలెదు. భారతదేశమును హైందవ ముముగాని లేక మహమ్మదీయ ముముగాని గావించుకొనుట హిందువులను మహమ్మదీయులను ఒండొకరితో పోరాడిననుకూడ అది కొనసాగనేరదని మనకు దెలియును.

ఈ విషయమును రాజోవు సమావేశములో చర్చించి, పరియగు శ్రోవ సేర్పడుటకు శాయకులయొక్క విధియయి యున్నది. ఉభయపక్షములలో హృదయపరికరము గలిగిననే గాని కాగితముపై నెట్టి రాజ్యాంగవిధానము తయారయిందోను ప్రత్యాజ్ఞముండదు. ఇది మరియొక లక్ష్మీయొడంబడికగానూడదు. సాంఘికసంస్థల వివ్యక్తత్యమును కోర్కె ప్రకటించబడకుండుటకు తామే బాధ్యులను యవనిందకు పాల్పడినందు. హిందూమతాపరయును, మహమ్మదీయులను, నిరాశ్చర్యులను యునున నములను తమమనములనుండి పోగొట్టుకొని, సింధు రాష్ట్రపరిషత్తు భాషాప్రయుక్త సూత్రముపై నాధారపరచి యాసూత్రమునబట్టి సింధు, ఆంధ్రమున్నగు రాష్ట్రములు ప్రత్యేకింపబడుట కంగీరించెదరుగాక యీ హిందూమతాపర వేరు శాయమహమ్మదీయ పోదరులకును విన్నవించుచున్నాను. ఇది యంగీకరింపబడుచో, ఖుశికోర్కె యొకగ్రీవమును.

ఉత్తరరాష్ట్ర సమస్య

సర్వపత్తనభవారు అభిప్రాయములనుకోర లేదనుట

టి. దాసుగారి ప్రకటన

సింహా, ఆగస్టు 19:—టి. దాసుగారు భారతశాసనసభ్యులు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.

“సామ్రాజ్యమిటీవారు ప్రకటించిన అమూల్యముగు నివేదికకు నుస్సాగత మొదలగు ఒకసార్వరాష్ట్రముగూర్చి వ్రాసిన విషయముగూర్చి పందేహనివృత్తివేయక తప్పదు”.

ఉత్తరరాష్ట్రకృత్యతన అవశ్యకతను గూర్చి దెచ్చుచు ఒక కరపత్రము నూచు చేసినదిగాని ప్రత్యేకముగ నెవ్వకవచ్చి చెప్పకొనటగాని మెమోరాండము పంపుటగాని జరగలేదని యింతిలుచున్నాము అని కమిటీవారు నివేదికయందు వ్రాసిరి. ఒకసార్వరాష్ట్రమునకు తరచుకమర్చవిధానము నూచించుచు నేనే కరపత్రమును పంపించియుంటిని. అందలి వాదమును విశదీకరించి బలపరుచుటకు కమిటీవారు నమ్మగాని యితరలెవ్వరిని గాని ఆశ్వించలేదు. ఒకసార్వ ప్రత్యేక రాష్ట్రముగూరకై గత 25 ఏండ్లనుండి తంటాలు పడుచున్నది. వానితో పోల్చిచూచిన శింధు కర్ణాటక రాష్ట్రముల యాంవోశన మొన్న నీమధ్యనే ప్రారంభింపబడిన దనమయ్యును. 28 వ లేవీన లక్ష్నోలో జరగు సభయందు నే జెప్పవలసినది, జెప్పుకొందును.”

నిన్ను జాతులు కాంగ్రెసుచర్యలందు పాల్గొనరాదు

లక్ష్నో, ఆగస్టు 21:—రామచరణగారు ఎం. ఎల్. సి. సంయుక్త రాష్ట్రముల ఆది హిందూ సభావ్యక్తులు నిన్ను జాతులూ రెవ్వరును శర్యవత్సవభయండుగాని కాంగ్రెసువారి యితర చర్యలందుగాని పాల్గొనుట ప్రమాదకరమని నూచించుచున్నారు. సామ్రాజ్య సంఘమువారు నూచించిన రాజ్యాంగవిధానము నిన్ను జాతులకు స్థానమును ప్రత్యేకించలేదు. సమిష్టి నియోజక వర్తములనుండి నిన్ను జాతులవారు యెన్నడు ఎన్నుకొనబడజాలక. నిన్ను జాతుల ఓటరులు తమ అధికారులకు ఉన్నతజాతి భూస్వాములను ప్రతికూలముగ నెక్కడు ఓటువేయజాలక.” అని వారి యభిప్రాయము. (ప్రీ. పెన్.)

గృహము మార్పుట

శ్రీమార్క పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారువారు తమనివాసస్థలమును 220, వాల్ టాక్సు రోడ్డునుండి ఎక్కోరు లెవల్ క్రాసింగుకు దగ్గర గంగురెడ్డి రోడ్డునందు గల నెం 51 రు “రెడ్డివింగు” బంగళాకు 1-9-28 తేదీనుండి మార్చెదరని యందుమూలముగా తెలియజేయుడమైనది.

తేజోవార్తలు

అఖిలభారత రైల్వే పనివారి సంఘము

బాగల్పూర్ గిరిగార్హి ప్రచారము

బాగల్పూర్, ఆగస్టు 20:—రైల్వే పనివారి సంఘము చేసిన తీర్మానమును తానెసానించుటకు బాగల్పూర్ గిరిగార్హి 18 బాగల్పూర్ కలకత్తాలో యి. వి. వి. వ. ఇ. వి. రైల్వేల ప్రతి నిధులతో కలిసి చూట్టాడెను. ఎస్. సి. ముఖర్జీ (ఇ. వి. రైల్వే) కె. సి. మైత్రా (ఇ. వి. రైల్వే) వి. ఆర్. నాయుడు (వి. ఎస్. రైల్వే) ప్రతినిధులు పాల్గొనిరి. అఖిలభారత రైల్వే ఫెడరేషను కు ప్రవక్తను సమకూర్చుననని తీర్మానము చేయబడెను.

అదివారమునాడు గిరిగార్హి ఎస్. వి. నాయుడు పండిత కాసి నాథుగారు ఖాన్ పురములో పెటికో మెంటును దర్శించిరి. అక్కడ పాండువులకును మహమ్మదీయులకును సామరస్యమే ర్పించుటకు వారిని వీరినిగూడ కలిసికొనెను. 5 పథలు జరిగెను. పనివారి సంఘమునకు ప్రతినిధులైనన తీర్మానమును వికను త్వముగా సమర్పించినన తీర్మానము పనివారికి తెలుపబడెను. (ప్ర. పేను.)

బీహారు శాసనసభ

ప్రభుత్వ సభ్యుల సహాయము

సైమను ఉపసంఘనియూమకమున కంగీకరించుట

చర్చయందు కొద్దిమంది పాల్గొనుట

రాంచీ, ఆగస్టు 21:—బీహారు శాసనసభయందు శేడు సైమను సంఘ సహకారముగూర్చిన చర్చయందు 12 మంది సభ్యులు మాత్రమే పాల్గొనిరి. గౌ. వి. జె. పటేలుగారు భారత రాజకీయసభలకు గౌరవప్రేక్షక స్థానమునందుండి చర్చను వినుచుండిరి.

స్వరాజ్యపక్షమువారు ఇండియాకు స్వయం నిర్ణయాధికారమును గోరుచు బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు కనడా, ఆఫ్రికా, బల్కానులు కొనసాగిస్తే ఇండియాకుగూడ నట్టి అధికార మొసంగవలె ననిరి.

మహమ్మదీయ సభ్యులు తమకు కాండులేబిలు సభల ముందు, విశుత్వపథలందు విశ్వాసము చెడిన దనియు, యింక పంపును కమిషను వారియెదుట బోయి మెరట్టు లొకట తప్ప గత్యంతరము లేదని చెప్పిరి. క్రైస్తవులు 'ఆంగ్లో ఇండియన్లు, నిమ్న బ్రాహ్మణ ప్రతినిధులుగూడ సహకారమున కంగీకరించిరి.

రెండు దినములందు చర్చింపబడిన పిదప శేడు 50.44 ట్టుతో ఉపసంఘమును నియమించుటకు తీర్మానించబడెను. కాండులేబిలు (సమిష్టి) సభ జరుపవలె నని స్వరాజ్యపక్షము కాకు ప్రతిపాదించిన సవరణ బిడ్డిపోయెను. ఉపసంఘము 50 వ తేదీన ఎన్నికొనబడును. (ఆ. పే.)

పదిరూపాయల ఫోర్జీ నోట్లు

1½ లక్ష మాన్యుములకు నోట్లు రంగూనులో

తయారు చేయబడుట

రంగూను, ఆగస్టు 20:—కడచిన శనివారము రాత్రి పోలీసువారు 10 రూపాయల ఫోర్జీకరెన్సీ నోట్లు, తక్కువ నోట్లకు అచ్చుకాయ సామగ్రిని పట్టుకొనిరి. ఇరువురు భారతీయులు ఒక బండిని చూట్టాడుకొని ఆ బండిలో రెండు పెట్టెలనుంచి వచ్చుచుండిరి. మర్దనాధ్యక్షున పోలీసువారు విజిలు చేయించుచు బండిలోనున్న ఇరువురు డిగి ప్రక్కన పోవుచున్న బస్సులోనికి పరార్చి పోయిరి. బండివాడు ఏమియుతోలేక తన బండిలోనున్న పెట్టెలను పోలీసువారి పరమైనరెన్సీను అప్పజెప్పి, ఈ ఫోర్జీ కరెన్సీ నోట్లు దొరకెను. పోలీసుల సంతోష విచారము ప్రాసూని శనివారము సాయంత్రము 5 గంటల అచ్చుకాయకాపును గుర్తొంగి అచ్చుసామగ్రిని స్వాధీనముకొనిరి. ఇచ్చటికి కమిషనరీ గుంధింపబడియున్నాడు. 1½ లక్ష మాన్యుములకు నోట్లు అచ్చుపెట్టబడెననియు బర్మా లోని భారత భారతీయులనుగూడ ఈ నోట్లు చలాచలించుననెను దనియు తెలియచున్నది. (ఆ. పే.)

నెహ్రు కమిటీ నివేదిక

మొదటికూర్పు ఖర్చు అగుట

అలహాబాదు, ఆగస్టు 21:—అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శి ఈ క్రింది ప్రకటనను గావించుచున్నాడు:—నెహ్రుకమిటీ నివేదికను మొదటికూర్పు 2000 ప్రతులు ప్రకటింపబడిన అయిదవకోణానకే ఖర్చుఅయి పోయినది. ఇంకను ఎన్నియో అర్థములు వచ్చుచున్నవి. ఎక్కడ వివరములతో రెండవకూర్పు తయారగుచున్నది. ఈ కూర్పునందు బెంగాలు పంజాబురంగుల మాన్యులు ముద్రింపబడును. ఈ పుస్తకము కావలసినవారు బుక్ సెల్లరులవద్ద అర్థరు లను రిజిస్టరుచేసికొనవలెను. లేకన్న అలహాబాదు 52 హ్యుఇట్ కోడెనందలి కాంగ్రెసు కార్యాలయమువారికి వ్రాసకొనవలెను. (ఆ. పే.)

ఫార్వర్డు పత్రికపై కేసు

క్రిమినలు కేసువిచారణ ఆపుదల చేయవలయునని

హైకోర్టువారికి పిటిషను పెట్టుకొనుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 20:—శేలూరు రైల్వే ప్రమాదము విషయమై ఫార్వర్డు పత్రిక ప్రకటించిన వ్యాసము ననుసరించి రైల్వేకంపెనీవారు ఇండియాముద్రి సినిమాకోర్టుకు 10 లక్షల నష్టపరిహారమునకుగాను కేసు దాఖలుచేసిరి. ఈ వ్యాసము వర్ణనైమగ్నులను పురిగొల్పుచున్ననని క్రిమినలు కోర్టునం దొక కేసు లేబడెను.

ఈరెండుకేసులు ఒకే పేరిషయమునకు సంబంధించినవను లు ఒక కేసునందు ముందుగ తీర్పుచెప్పబడిన రెండవకేసు తీర్పు మొదటి కేసుతీర్పుపై ఆధారపడియుండుననియు అందుచే కివి లుకేసు ముందుగ విచారణ ఫలపవలయుననియు అంతవరకు క్రిమినలుకేసు విచారణను ఆపుదలచేయవలయుననియు కోరుచు ఫార్వర్డుపత్రిక తరపున హైకోర్టులో శోడోకేజిషను దాఖలు చేయబడెను. క్రిమినలుకేసు విచారణ సివిలుకేసు విచారణ ముగియునరకు ఆపుదల చేయవలయునని హైకోర్టువారు తీర్పు చెప్పిరి. (ఆ. పే.)

బెంగళూరు అల్లరులు

ప్రతికాధిపతులను ప్రముఖులను దివానుగారు

సమావేశపరచుట

బెంగళూరు, ఆగస్టు 20:—బెంగళూరునందు యిటీవల జరిగిన అల్లరులల్లు వ్యాపించిన ఆకాంతిని పార దోలి సాంఘిక సామరస్యమును నెలకొల్పుటకు దివానుగారు నగరమునందలి ప్రముఖులను ప్రతికాసంపాదకులను ఒకసభకు ఆహ్వానించిరి. దాదాపు నూరుమంది నేటి దినము సెక్రటేరియటునందు సమావేశమైరి.

సభికుల నుద్దేశించి దివానుగారిట్లు చెప్పిరి:—ఇటీవల ఈనగరమున అల్లరులు జరిగినందులకు నేనెంతయు విచారించుచున్నాను. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు నిష్పక్షపాత బుద్ధిగలవారై యున్నారని నేను ప్రత్యేకముగ చెప్పట అనవసరము. ప్రభుత్వముకు, ప్రభుత్వమునందలి ప్రధానోద్యోగులను మాపించుచు కొంతమంది తీవ్రముగ ప్రచారము పలుపుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి చర్యల నన్నిటికి అపార్థములను కల్పించుచు కొందరు ప్రతికరయందు ఇటీవల వ్రాయుచున్న వ్యాసముల దాదిన నాప్రకటన సత్యమైనదని మీరే గుర్రుగ గలరు. అనూయ అనుమానము వదలి పెద్దసంఘములవారు చిన్నసంఘముల వారితో కలసి నేనీ హముగ నుండ తీర్మానించు కొనవలయును. లేకన్న దేశము అభివృద్ధి చెందజాలదు. నేనేసంఘమువారినిగాని వ్యక్తులనుగాని ద్వేషించుట లేదు. అందరు నాకుపమానలే. నాకు న్యాయమునతోచు ధర్మమార్గము నేనుసరించుచు మానవునకు సాధ్యమగువిధముగ నాయజమానునికి నేవచేయవలయునని నాపంకల్పము. ప్రజా సేవ ఉత్కృష్ట ధర్మమని నాఅభిప్రాయము.

కాంతిసాపనవిషయములందు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడ సంసిద్ధతను ప్రకటింపుచు కొంతమంది సభ్యులు ప్రతికాధిపతులు మాట్లాడిరి. (ఆ. పే.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ ఆగస్టు 23-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

విద్యమజస్తాలు

మనుమ రెనాలి	క 42 కలెరు	12 12 0	18 0 0
నెల్లూరి	,, డిటో	,, 18 8 0	14 0 0
ఫిల్లి	,, డిటో	,, 15 8 0	17 8 0
రాగులు	ర. 164 అస్తా 1-8	,, 11 0 0	12 0 0
నవ్వులు	,,	,, 18 0 0	22 0 0

2. ధాన్యముపవ్వలు

కలెరులు అస్తా 1-8	ర 205	,, 15 0 0	16 8 0
నెనగలు	,, డిటో	,, 12 14,0	13 8 0
నెనలు	,, డిటో	,, 14 0 0	16 8 0
మినుములు	,, డిటో	,, 14 0 0	17 0 0
ఉలలు	,, ర 195	,, 11 0,0	11 8 0

3. నూనెపవ్వులు

నవ్వులునూనె కా 1-8	,, 145 0 0	150 0 0
నెంజు మ 1-8	,, 14 0 0	21 0 0
మినుకొనెనగనకత్తు కా 1-8	,, 50 0 0	52 0 0
చేరికోకొట్టిన ,,	,, 48 0 0	46 0 0
నేరనెనగనూనెగానగ కా 1-8 ర 114-0	మినుకొనూనె 110	
అముదము కా 1-8	104 0 0	106 0 0

4. చిల్లరపవ్వులు

కాయకనుపు కా 1-8	112 0 0	115 0 0
కూరకనుపు ,,	75 0 0	80 0 0
మిరవకాయలు(గుంటూరు) కా 1-8	77 0 0	84 0 0
దరియాలు ,, కా 1-8	91 0 0	105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలినుండు ముసుగు 1-8	ర 40,45	
కాళవా సిపాయకట్టు ,,		,, 50,52
రెల్లము కా 1-8	ర 28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కర అస్తా 1-8	,, 27 0 0	27 4 0
చింతమడు కా 1-8	,, 28 0,0	60 0 0

5. ఇనుము

వట్లారకం కా 1-8	,, 81 0 0	88 0 0
చడరం	,, 29 0 0	81 0 0
రవుడు	,, 25 0 0	81 0 0

6. నూలు

నం 20 దెన్ని సింహం యాటి	ర 8 2 0		
నం 6 ,, కటూరి	,, 5 8 0		
నం 24 ,, లాకి	,, 6 0 0		
నం 20½ రెట్టెమ్మలు	,, 7 8 0		
నం 40 బామ్మరు 10 పా	,, 11 12 0		
నం 44 సాండ్	,, 5 15 0		
నం 40 రాడి	,, 10 9 0		
నం 4 దెన్ని మసీద	,, 4 12 0		

7. దూది

కోండానెట్టు కూరం 1-8	ర 852 0 0		
----------------------	-----------	--	--

8. లోహములు

నెండి 100 కలెరు 1-8	ర 62 8 0	68 0 0
అంగార కలెరు 1-8	,, 21 0 0	21 2 0
నవరకు 1-8		18 7 6
ఇర్రడి కా 1-8	,, 225 0 0	230 0 0
కాగి కా 1-8	,, 272 0 0	275 0 0

రంగులు

అరితేలు స్వెట్టరులాండు అలివరంకా సింహం

సిహ్వా 1-డిగ్రీలు 200 8 ర 58 0 0

,, నీలిరం 1 రం	1 10 8		
,, 14 రకులు	1 10 0		
,, 28 రకులు	1 9 0		
,, 56 రకులు	1 8 6		
,, 1 అందరు	1 8 0		

బిల్లులు పాన్సుస్కూల్ లెట్ అనగా (టర్ని-రెట్టు) 8 4 0

కాంగో 8 0	1 0 6		
ప్రముఖ 8 0	1 2 0		

వృత్తాంతలేఖలు

బెజినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ సెనేటు

ఆగస్టు 21:—ప్రస్తుతము ఖాళీగానున్న సెనేటులోని సానమునకు నలుగురి దరఖాస్తులు చేరినవి. అనాటగు ఆంగ్ల భారమునందైనవి. దరఖాస్తుదారుల నామముల నిం దుదహరించుచున్నాను.

1. సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్. బెజినాడ.
2. కొంతి పురయ్యతంగార, బి. ఏ. విజయనగరము.
3. యస్. పార్థసారథి నాయుడుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. విశాఖపట్నం.
4. యర్రమిల్లి నందరరావుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. మార్కాపురం.

కై కలూరు తాలూకా

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఆగస్టు 20:—కాలమానము ఈ మధ్య కర్ణములేక జడులు పడుపులు మిక్కిలి బాధపడుచుండిరి. దైవకృపవలన నిప్పుడు మంచినీరు ములు కురియుచున్నది. కాల్వలలో నీరు బాగుగా వచ్చుచున్నది. జరిపెన మొత్తమువీడ బాగుగానున్నది. మెరక పైర్లు వేయుచున్నారు.

పంచాయతీకోర్టు మొంబరు ఎన్నిక

కోరుకొల్లు గ్రామ పంచాయతీకోర్టు మొంబరు మ.రా. శ్రీ నరహరిశెట్టి రామకృష్ణయ్యగారియొక్క సభ్యత్వకాలము పూర్తియైనందున 16-8-28 తేదీ కై కలూరు తాలూకా తహశీల్దారువారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన ఎన్నిక సభలో తిరిగి వారే అత్యధికవోట్లతో నెన్నుకొనబడిరి.

తాలూకా కాపు సంఘసభ

ఈ తాలూకా కాపు సంఘ కార్యనిర్వాహకసభ 19-8-28 తేదీ కోరుకొల్లు గ్రామములో జరిగినదనియు ఆధ్యక్షులు మ.రా.శ్రీ. కమ్మిలి నుబ్బారావు నాయకుగా రెకారణముచేతనో రానందున వారిస్థానే మ. రా. శ్రీ. బండి సాంబశివరావు నాయకుగారిని తాత్కాలికాధ్యక్షునిగా నియమించినదియు మాఖ్యముగా రాబోవు కై కలూరు తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలలో ఎన్నికైనానను లన్నింటికీ కాపులే వోటి చేయవలసినదని విషయమునుగూర్చి చర్చింపబడినదియు ఆ విషయములో సాంఘికములో కొంత భేదాభిప్రాయము గలగెననియు తెలియుచున్నది. సభకు తాలూకాలోని మునురు 100 కాపులు విచ్చిరినియు, వారిందటినీ కోరుకొల్లు గ్రామ కాపులు ఉచితరీతిగా గౌరవించి మర్యాదల నొసంగిరినియు తెలియుచున్నది.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయము

పంచమ వార్షికోత్సవము

కర్నూలు 19-8-28 నిన్ను జరిగిన మైగ్రంథాలయ పంచమ వార్షికోత్సవము ము. రా. శ్రీ గాడిచెర్ల వారిస్ట్రోత్తమరావు యం. ఏ. యం. యల్. స గారిసభాధ్యక్షతక్రింద జరిగినదనియు తెలియుచున్నది.

తెల వారునప్పటికే గ్రంథాలయము వికాసమునకు వదిలివేట్టి, తోరణములచేతను, అహ్వనపతాకముచేతను అలంకరింపబడియుండెను. ఉదయము 7 గ మొదలు 12 గంటలవరకు ప్రజలు గ్రంథాలయమునకు ఉపాహారముచే గౌరవించబడిరి.

12 గంటలకు మంగళతారములు మోగుచుండ, సభికులు సమావేశమైరి. సభాధ్యక్షులు తమవదలిం స్వీకరించిరి. దైవస్తోత్రములు చదువబడినవి. పద్యముల ధాటిగా జెప్పిడి పోటీపరీక్షయందు బాలురు చేప్పిన పద్యములు సభికులకు శ్రవణోపదేశముగా నుండెను. జయము గాంచినవారు పుస్తకములచే బహూకరింపబడిరి.

నాచనసోమకవి, ఎత్తూరెగ్గడ, అలసాని శివదత్తవల్లభ సభికుల స్మరణకు తేబడిరి. వారి తెలివి తేటలను తెలి నుగుణములను తెలియజేయుటకు ఏర్పడి వినిపించిన పద్యములు స్వాధ్యములుగా నుండెను.

ప్రహసన ప్రదర్శనములు చక్కగా నడుపబడి రమ్యముగా నుండెను. గీతలు, అష్టాశ్రితపద్యములు మధుసూనులచే పభికుల కడుపుబ్బ నవ్విడిరి. ఉపన్యాసమైన పిదప ప్రహసనము, ప్రహసనమైన పిదప ఉపన్యాసములు జరిగినవి. ప్రజలకు ఉపన్యాసములను సహజముగా కలిగితి వినుపు తొందరాయెను.

తరువాత వార్షిక సభ జరిగినది.

అగ్రాసనాధిపతిగారు గ్రంథాలయమును దేశమునకు చేయగల మహావీర్యవంతులను వినిపించిరి. ఈ మధ్యమున భేదభావములు ఎవరిమీదనియు, సర్వము నోవ్వడగలిగినదనియు విద్వాత్సభిని విజ్ఞానాభివృద్ధికి మూలమనియు నుడిచిరి. గ్రంథాలయము చేయుచుండిన సేవ ప్రశంసించుచు గ్రంథాలయమునకు చేయూరయ్యుగి వాషింపవలెనని సభాసభుల కోరిక.

అగ్రాసనాధిపతిగారికి సభాసదులకు నందవలసి లభించుటతో సాయుధము 4 గంటలప సభ జరిగెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మదనపల్లె

(స్వకీయవిలేఖరి)

విశంతూద్యాపాము

ఆగస్టు 19:—నేటిదినము మా పూమున నొక్క విశంతూద్యాపాము శ్రీవేంకటరమణ స్వామివారి ఆలయవరగామున జరుపబడినది. ఇందు నుండి రంగయ్యశ్రేష్ఠిగారు, ఇప్పుడు నవలక్ష్మీగారు, కన్యాశ్రమత ప్రస్తుతము మాపురమున దివ్యాత్మికతత్వగంగానుండు తుంపూడి భగవంతుం గుప్తగారు, అధ్యక్షులు కృష్ణకాశ్రీగారు, బెజినాడ.

ఆలయమంతయు నానావ్రదేశములనుండి వచ్చిన యభిమానులచే నిండియుండెను. ఇట్టి విశంతూద్యాపాములు జరుగుట కిదియే ప్రథమము శ్రీ చింతల రఘునాథశ్రీగారు కవిపుంగవులకు శ్రీ ఆదిపూడి సోమశాధిరావుగారు, శ్రీ ఆర్. శేషగిరిరావుగారు, శ్రీ ఇంజేటి, నీలారామరావుగారు, నింకను పెక్కుమంది వైశ్యవ్రతములును వచ్చిరవారిలో బేర్కొనదగినవారు. పలువురు పద్యగద్యరూపముగల దను యభిప్రాయముల వెల్లడించి వధూవరుల నాశీర్వదించిరి. గుప్తగారు తమ యభిమానపుత్రులుగు నవలక్ష్మీ నరలక్ష్మీయైనందుల కెంతయు సంతసించిరి.

కన్యక ఏలూరు పురవాసియనియు శ్రీయుత గుప్తగారి కన్యాశ్రమము ముగియించి వారి ధర్మపత్ని ఈ బాలికను గాంచి జూరగొని ఎట్టులేని పరిణామముచేయుట నుంచినది తలంచి కన్యకయొక్క తల్లితండ్రుల యనుమతించినది తనవెంట గొని వచ్చెననియు, నాటిమొదల తీరపురు సభిమానపుత్రుగా నామెను పెంచుచుండెననియు, నేటికి వివాహము జరిగెననియు సంగ్రహముగా వారలే చరిత్రసంతయు వివరించిరి.

ఈ నూతన దంపతులు కవిశ్రేణివలెయును సుతికెక్కుదురుగాఁ! యనియు గుప్తగారి టిట్టి వివాహముల నింకను పెక్కుంటిని సరే మార్గదర్శకులగుదురు గాతమనియుఁ గోరుచున్నారు.

హిందీ తరగతులు

దివ్యజ్ఞాన కళాశాలయందు ప్రతి శని ఆదివారముల యందు రెండుగంటలకాలము విద్యార్థులకు హిందీ నేర్పబడుచున్నది. కళాశాలయందే బి. ఏ. జూనియర్ తరగతియందు చదువుచుండు శ్రీ రామస్వామిగారు స్వాధ్యక్ష్యగ్రుచ్చి తో శ్రద్ధతో హిందీ నేర్పుచున్నారు. ఇట్టి సేవయంతయు నుచితము. విద్యార్థులు శ్రద్ధతో నేర్చుకొనుచున్నవారలు.

దివితాలూకా వార్తలు

(ఒక విలేఖరి)

కాలమానము

ఈతాలూకాలో యప్పుటివరకు సరియైనవర్షముకురియలేదు. వేసిన పైరులన్నియు, ఎండిపోవుచున్నవి. ఇక్కడోకవారము దినములలో వర్షము కురియనిచో యాసంపత్తిరముతు తొలకరి పంటలునున్న వర్ష మెప్పుడు కురియునాయని ప్రజ లెదురుచూచుచున్నారు.

కాంగ్రెసు సంఘములు

జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము కాజ నెంకట్రామయ్యగారి (పెసిడెంటు) చేతిలోనుండి యేమైనచో తెలియని కారణముచే కాంగ్రెసు సంఘము తక్కువైన నా స్థాపించినను సభ్యుల జాబితాలను 2/8 చందాలను ఎక్కడికి పంపవలసినదని తెలిసెను.

కుండుటచే యొక్కడి చక్కడనే యున్నది. శ్రీజ్యోత్స్నావారి వ్యవహారములను జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము తిరిగి పునర్నిర్మాణము కాగలదని నమ్ముచున్నాము.

పంచకుసుమాలు

పురిటిగడ్డకుసుమకాల, నాగాయలంక సెంటరులలో ప్రస్తుతము జరిగినా పంచకుసుమాలు తయారైనవి. పురిటిగడ్డ నాగాయలంక, సెంటరులలో వార 1 క రు 0-9-0, 0-10-0 చొప్పునను, కుంటూరు సెంటరులో వార 1 క రు 7-0-0 తూగే వార 1 క రు 4-0-0 చొప్పునయ్యెను. సన్నం వారు 1 క రు 0-9-0, 0-10-0 లు భరతున్న కలిగియున్నవి. కుంటూరులోని జ్యోత్స్నావారికి భర్తను పరీక్షించుచున్నది. పురిటిగడ్డలోని గాంధీపరీక్షయందున్న బాగుగా పాడేయున్నది. పురిటిగడ్డలో శ్రీయుత నాగార్జున జగన్నాథులుగారు ఆలయ ప్రస్తుతియు యొకసంఘమును స్థాపించి బట్టలు నేయుచున్నది. శ్రీ శ్రీమైక భద్రుల వయసును అట్టిచోట్ల 45 సం. పెళ్ళిలోగా 1 క రు 0-11-0 0-11-5 చొ. 80 లం. పెళ్ళిలో ఈ 0-12-0, 0-12-5 చొ. భద్రుల వయసును, సమాకార సంఘములు

మునురు 70 సంఘములు కలవు. కొన్ని సంఘములు బాగుగానే పనిచేయుచున్నవి. కాని చాలాసంఘములు తగిన పురస్కారులు చేయవలసి యున్నవి. ఇవి, దేవరకొండనులలోని యూనియనుల గిరి శ్రీధరహించి పనిచేయవలసియున్నది. సమాకార సంఘములవల గలను ప్రయోజనములను ప్రజలలో బాగుగా నాలుకొనుటకు ప్రచారము చేయవలసి యున్నది. కొద్దిరై తులు, నామకార్గ యుగభాధలను నివర్తిచేసికొనటకు సమాకారసంఘములు భూములను తనభాగా పట్టుకొని దీర్చ వాయచా అప్పుల నిచ్చిననేగాని సామాన్యమైన తులకే సమాకారసంఘముల ప్రయోజనము తెలియదు. యీ విషయమై జిల్లా మేటువారు అవకాశములే తగిన యేర్పాట్లను చేయవలెను.

తిరుపతి వార్తలు

కలరా:—తిరుపతిలో కలరా వ్యాధి మే జూలై నెలలో చాల తీవ్రముగానుండి జూలై మొదలు శాంతించింది. గవర్న మేటువారు మునిసిపల్ వారున్నా శ్రద్ధతో వ్యాధి తొలగించు కృషి సలిపిరి. వారమునకు పడకోజాతొకటి తలగించుచున్నది. వర్షములు కురిసినందున నీటి యిల్లుచి చాలవంతు తగ్గినది.

సరస్వతీనిలాస సభ:—ఈ సభ వార్షికోత్సవము యీ నెల 26 భానవారమున జరిగగలదు. చిన్న పురమున తిరుపతిలో సభయందు ప్రస్తుతము మామ పంపలకుపైగా సభ్యులందు టయే సభయొక్క గౌరవమును, నిజ సత్వ గౌరవమును, పర్యవసన సన్మతమును సూచించుచున్నది. ఉదయమున సభ్యులందరూ నొక్కచోట చేరి రాబోవు పరివర్తనమునకు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల నెన్నుకొనట గతసంవత్సరపు నివేదిక చదువుట మొదలగు కార్యక్రమము జరుపబడి మధ్యాహ్నము భోజన సంతర్పణము జరుగును. రాత్రి కృష్ణతులభార మును నాటకప్రదర్శనముతో వార్షికోత్సవము ముగియును.

బ్రహ్మోత్సవము:—విభవసంవత్సరమున సభికునాసను వచ్చిందున శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారికి రెండుత్సవములు జరుగును. మొదటి పెద్దెంబరునెల 16 మొదలు పదికోజా లన్న రెండవది మామూలుప్రకారం దేశరా నవరాత్రులలో జరుగును. కాని మొదటి యర్చనమే ఆకోసాన ఆవరోహణ, అవర్జితయుక్తముగా జరుపబడును.

ఆరోగ్యకాళి:—మద్రాసు దివ్యజ్ఞేషకర్తగారు యీ మధ్య తిరుమలకు మలేరియా విషయమై విచ్చిరియుండి ప్రతీక మంతయు తనిఖీచేసి అందుపై వారు మహాలక్ష్మిగారికి 12-7-29 తారీఖున పంపియండిన టెబుల్టులో తిరుమలవీధి వేషస్థానపు ఆరోగ్యకాళివారి శ్రద్ధతో పనిచేయుటచేపడిన చాలావ్యాధ్యముగా నున్నారనిన్ని తగురగ్య పుచ్చుకొనవలెనని తెలియదరచి యుండిరి. తిరుమల అనునది చిన్న గ్రామమునను యాతిములు సదా వేసవేలు చేరు స్థలముగనుక నట్టియెడల ఆరోగ్య నిధి కలుగుటకు నెమ్మదియగును. ఆరోగ్యనిధి కలిగిన వరగా నునేతాక యాత్రీలుపైరెము బాధపడవలసి యగుదు. తక్షణమాత్రమున దేశమున కంటికికి ముప్పు వాటిల్లక లెట్టిన. మరియు బ్రహ్మోత్సవములు రావచ్చు. లక్షలకొలది జనులు రాగలరు. ఇట్టితేటి శ్రీ విచారణకర్తలు వారు అతిబాగరూతులై నాలస్యములేక ఆరోగ్యనిధిపై నాసక్తితో పనిచేయు సాధ్యుల నియమించి పరిపాలింప ప్రార్థితులు.

పురవాసి

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధ మధుర ముల జాబితా

1. తీర్థసాయనము మాత్రలు ఆశీర్వాదము 1.4
2. వజ్రసుకలలు ఘాతపుష్టికి 1.0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి 0.15
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి 0.10
5. మూలకంకు తైలము డబ్బి 1-కి 0.10
6. రామర తైలము, తామర, తీటుకు 0.5
7. కలరా మాత్రలు, వాంతి భేదులకు 0.5
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి 0.5
9. దంతగుళికారి, పండ్లపోటుకు 0.8
10. కర్ణకులహరి, చెవిపోటుకు 0.5
11. గజ్జి తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి 0.4
12. పుష్కల తైలము, శీతపక్షకు 0.5
13. శేలకు మందు సీసా 1-కి 0.5
14. చందన అర్చన 1 కౌన్సు 2.0
15. కుష్టుకు తైలము, డబ్బి 1-కి 0.5
16. దంతదాహము, పండ్లతో ముటుకు 0.5
17. సుఖభోగిమాత్రలు 1.0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు 1.0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు 0.5
20. మోహిని తైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు 0.15
21. మంచుకు నూనె సీసా 1-కి 0.5
22. గ్రహాణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి 0.5
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు 0.5
24. కుసుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు 1.0
25. సెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి 1.0
26. కళ్ళహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు 1.0
27. కళ్ళహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బునములకు డబ్బి 1-కి 0.5
28. నువ్వి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి 0.5
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు 0.12
30. శేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు 0.5
31. ఉబ్బునమునకు మందు 2.0
32. కుంకుమపువ్వు కుంకు 1-కి 8.0
33. పచ్చకర్పూరం కుంకు 1-కి 8.0
34. కస్తూర 88.0
35. బాస్మ కుంకు 1-కి 8.0

అమృతాంజనం డిపో

జొంబయి

మవరాసు

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి వీ. పీ. లు పంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు రిజిస్ట్రేషన్ బజారులో నుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజి పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసిన పత్రములు వగైరాలు తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కళిదాసు	24-0-0
" అరుమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" చూడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సర చందా	క్రొత్తది "	1-4-0	1-0-0
చందాదర్శన			
చందాదర్శన నివారణ	"	2-6-0	2-0-0

భారతి (నచిత్రమానవత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు; విశ్వంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, పరిశోధక, గాన, చిత్రకళ మొదలగు వ్యాసములు కథలు కలిగి అతిసుందరమైన ప్రకటింపబడుచున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కళిదాసు	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా	"	8-9-0	"	8-0-0
విజ్ఞాపిత	"	0-12-8	"	0-10-0

వీ. పీ. జాక్షిలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రిజిస్ట్రేషన్ బజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక" 7, తంబుచెట్టి వీధి మద్రాసు.

Price Annas 10 only.

BOMBAY & MADRAS.
AMRUTANJAN DEPOT.

దక్షిణాఫ్రికా

విజ్ఞానశాస్త్రము గ్రంథమాలలోని 30వ కుసుమము

గ్రంథకర్త: దిగవల్లి వేంకటశివరావు బి.ఎ., బి.ఎల్.
ఇది దక్షిణాఫ్రికా దేశచరిత్ర, భారతీయుల చరిత్ర, గాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్ర, మనోహరముగ వ్రాసిన 482 పుటలు. 22 ద్రవరణములు. 5 దేశపటములు. 6 బొమ్మలు. 6 అర్థ బొమ్మలు. రెండు భాగములు కలిపిన కాలిగో బైండు. భారతి పీఠాధిపతిగారి ప్రకటించినది. వెల రు. 2-6-0. మాత్రమే (విజ్ఞాన చంద్రిక చందాదారులకు, స్త్రీలకు, విద్యార్థులకు మాత్రము వెల రు. 2-0-0). పాస్టేజీ ప్రత్యేకము. కొద్ది ప్రతులే యున్నవి. వలయునాకు.

వలయువారు—దిగవల్లి వేంకట శివరావు
బి. ఎ., బి. ఎల్. బెజవాడ అని వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మవశాగిక రు. 1
2046) డాక్టరు శ్రీనాథ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

రు 500 లు బహుమానములు

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ., ఎల్.టి. గారు

రచించిన గ్రంథరాజములు

సుప్రసిద్ధ గ్రంథకర్త. శాస్త్రములయిన గ్రంథములు 1 కురానుపరీపు-రు 4 లు, 2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు రు 2 లు, 3. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, ఐతరేయ) చక్కని తెలుగుపద్యములు రు 0-6-0. లు, 4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము రు 0-12-0 లు, 5. సంస్కృత లోకోక్తులు రు 1-0-0 లు.

800 పెట్టునూత్రము విగిరియున్నవి. పయి 5 గ్రంథములకు పెట్టుగా కొనువారికి కొన్ని పదునూత్రములు కల్పించినాము. వీటిలో 50 పెట్టు బహుమానము లక్ష్మీనవాటి కొనివచ్చినాము. వీటికి పెట్టు రు 6 లు మాత్రము తక్కినవాటిలో 125 గ్రంథాలయములకు, 125 ప్రత్యేక వ్యక్తులకు పాస్టెల్స్ కట్టి వేరవేరే ఉంచినాము. మొదటి 125 లో 25 లోను, రెండో 125 లో 25 లోను పరిశోధనాపాఠశాల నోట్లు ఉంచినాము. వీపాస్టెల్స్ లో నోటు ఉన్నదో తెలియదు. అర్హతవల్లకారి అభ్యుదయ. జ్ఞానానందము కావలసినవారికి దీక్షాంజలి. రు 8-2-0 లు ఖరీదీ దివ్యులొనకెను. అందరికిని పాస్టేజీ ప్రత్యేకము. బహుమానము కావలసినదీ, అక్కరలేదీ వ్రాయవలెను. ఇందున్న వచ్చేదనమును పెట్టి తెనగులో ధర్మశాస్త్రములకు ప్రకటించుము. ఈ గ్రంథములను రిజిస్ట్రేషన్ అనుమతిచేతనే ఖరీదు చేయవలెను. తరువాత విం చినరకవార నొద్దుకొంటే లాభములేదు.

ప్రపంచ మత గ్రంథమాల

కార్యస్థానము,

రాజమహేంద్రవరము.

ఇంకను ఆలస్యమా

నెలలోనేసంస్కృతముతో మాట్లాడగోరుచో తెలుగు లిపిలోనున్న మా ఆరు సంస్కృత పుస్తకముల చదువుడు. వాని వెల రు 2-2-0

వి. దుర్గయ్యశర్మ

3404

పెద్దాపురము.

మహాసూర్యాపర్తి

ప్రకృష్టమైన యోగము. ప్రతివారికి అవసరమయినది. కలియగుట, నోటనీకూరుట, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటికి, గుండెలలోమంట, మొదలగు శైశ్వవికారమునకు వల్లభము. శ్రీ ముక్త్యాలకాశావారి సంస్థానమున తయారయినది. రు. 1-కి రు 5/-.

ఆర్షరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

1. సగజోపాసన, సిద్ధజోపాసన రు. 0-8-0
 2. జీవన్ముక్తి, విదేహముక్తి రు. 0-4-0
 3. తెనాలము (ధర్మ ప్రధానమును విన్నవద్యకావ్యము) రు. 0-8-0
- (ఈపుస్తకములుకావలసినవారు ఈకొనిదిచిరునామాకు వ్రాయవలె అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

ప్రశ్న

ధనివ్యక్తులు నుండిన 5 ప్రశ్నలకు జదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Clases. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to Imperial Telegraph College, Nai Sarak, Delhi. 3108

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన చరమమిదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోబర్మములోగాని, గోల్లలోగాని పుట్టవచ్చును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మవరాసు.